Poštnina plačana v gotovini. Leto LXII V Ljubljani, v nedeljo 4. februarja 1934 Štev. 29 a Cena 2 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Civilni zakon?

Že štirinajsto leto se dela v naši državi na novem enotnem državljanskem zakoniku. Med najkočljivejše njegove dele spada nedvomno ureditev zakonskega prava in to iz treh razlogov: zakon je prvič zadeva, kjer se morata srečati država in religija, zlasti velja to o katoliški veri; zgodovina pa ve povedati, da postane razmerje obeh družb, svetne in verske, ob takem konkretnem vprašanju zelo pereče; drugič je naša država versko zelo mešana s to posebnostjo, da nima nobena veroizpoved toliko prevladajoče večine, da bi se mogla radi nje sklicevati na kakšno prvenstveno stališče. Veroizpovedi v naši državi pa se pri vprašanju o zakonu v bistvenih rečeh razhajajo. Tretji vir težkoč je pri nas odtod, ker je naše zakonsko pravo pokrajinsko diferencirano, kar je pač posledica tega, ker sestavljajo državo pokrajine, ki so pripadale različnim zakonodajnim območjem. Tako velja v Sloveniji, Dalmaciji in Prekmurju zakonsko pravo iz drugega poglavja občnega državljanskega zakonika iz leta 1811, ki je v formalnem oziru državno, v vsebinskem pa po verah diferencirano in se za katoličane krije v glavnem z nekoliko zabrisanim tridentskim zakonskim pravom; v Vojvodini in Medjimurju imajo od leta 1895 obvezen civilni zakon z določbo, da se mora civilna poroka vršiti pred eventualno cerkveno. V Črni gori, Bosni in Hercegovini ter Srbiji velja versko zakonsko pravo; na Hrvatskem in v Slavoniji je v veljavi na podlagi člena 10 avstrijskega konkordata iz leta 1855 za katoličane cerkveno zakonsko pravo.

O ureditvi zakonskega prava v naši državi se je že veliko pisalo, čeprav se široke plasti ljudstva še vse premalo interesirajo za to vprašanje, ki posega v najvažnejšo ustanovo ljudstva in države. Verska anketa v Belgradu iz leta 1921, osnutki medverskega zakona, drugi kongres pravnikov v Ljubljani leta 1926, različni verski predstavniki, ministri in juristi so podali že različne predloge in nakazali osnutke, kako naj bi se kolizije v našem medpokrajinskem zakonskem pravu odpravile ali bi se celo to pravo izenačilo. Lansko poletje je srbska pravoslavna cerkev izdelala svoja nova bračna pravila. O veljavi te kodifikacije za državno področje se je vnela znana kontroverza. Po § 128 bračnih pravil bi morala dobiti nova kodifikacija obvezno moč s 1. januarjem 1934 in bi s tem dnem prenehali vsi dosedanji predpisi. Sveti arhierejski sinod pa je z odlokom Sin. Br. 13.798—Zap. 3162 iz 1933 do preklica podaljšal obveznost dosedanjih predpisov. Omenjena kontroverza je zanimanje za državno kodifikacijo zakonskega prava znova poživila. V Ljubljani namerava prirediti na pr. Zveza akademsko izobraženih žena javno zborovanje, »na katerem se bo zahteval obvezni civilni zakon za vso državo«, kot pravi »ABC«.

Vsi predlogi in načrti se začenjajo z bridko pritožbo, da je sedanje pravno stanje glede zakonskih zadev pri nas nevzdržno; stvar sama pa silno pereča in nekaj energičnih ukrepov že petnajsto leto nujno potrebnih. Težave vzbuja zlasti vprašanje mešanih zakonov, to je zakonov med pripadniki različnih ver. Po pravu katere veroizpovedi naj se v naših južnih pokrajinah sklepajo taki zakoni? Največ upravičenega razburjenja pa povzroča vprašanje, katero zakonsko pravo velja za one zakonce, ki prestopijo po sklenjenem zakonu v drugo vero. Razsodbe duhovskih sodišč imajo namreč v naših južnih deželah veljavo tudi v državnem področju in tako tudi sodbe pravoslavnih cerkvenih sodišč, ki razvezujejo zakone. Odločba stola sedmorice v Zagrebu z dne 7. januarja 1928, Rv 412-27-1. se je postavila sicer na stališče: S prestopom katoličana v pravoslavje niso prišla ob moč njegova pravna dejanja, napravljena za časa njegovega katoličanstva. Ko pa je izšel zakon o srbski pravoslavni cerkvi z dne 8. novembra 1929, je razsodil isti stol sedmorice odd. B dne 24. februarja 1931, Rv 167-30-1, da so pravomočne sodbe duhovskih sodišč po členu 6 zakona o srbski pravoslavni cerkvi izvršljive na vsem državnem območju in ustvarjajo pravni učinek pravnomočno razsojene stvari.

Vsi resni ljudje, ki jim je zakon še toliko vzvišen, da ne puste, da bi ga mogla spolna strast radi nezadostnih nezakonitih predpisov zlorabljati, bodo pritrdili, da so neke odločbe potrebne. Močno pa je dvomljivo, če bi se zadeva zboljšala s tem, da se uvede civilni zakon in razporoka. Žene, ki so jih možje ostavili in prestopili v drugo vero in se tam dali razporočiti, se motijo, če mislijo, da bi bile z ureditvijo civilnega zakona te trpke usode rešene. Amerika, kjer je ločen vsak sedmi zakon, dokazuje nasprotno. Odpravo kolizij v našem zakonskem pravu torej nikakor ne smemo identificirati z državno laično unifikacijo zakonskega prava.

Osnutki zakonskega prava pri nas se dejansko gibljejo v štirih smereh, ki bi jih na kratko takole označili: a) Verski zakon za pripadnike takih priznanih religij, ki smatrajo zakon za verski akt; civilni zakon za ostale. Po tem predlogu bi država priznala po verskem zakonskem pravu sklenjenemu zakonu civilne učinke (tako je na pr. v Italiji po členu 34 konkordata iz leta 1929 uveden za katoličane verski zakon); b) obvezni civilni zakon (tako je na pr. v Vojvodini); c) fakultativni civilni zakon (na pr. na Češkoslovaškem), in č) verska poroka z državnim zakonskim pravom in z zasilno civilno poroko, kadar je verska odklonjena iz razlogov, ki jih ne pozna državni zakonik (tako je sedaj v Sloveniji in Dalmaciji). Kadar govorimo o civilnem ali verskem zakonu, takrat ne mislimo na materialne postavke, temveč imamo pred očmi le razmerje med Cerkvijo in državo glede zakona; zato na pr. z ureditvijo obveznega civilnega zakona še ni nujno dovoljen razvod (tako je bilo na pr. v Italiji do leta 1929), dasi običajno je.

Pri nas mnogi zagovarjajo civilni zakon in sicer v vseh treh oblikah: tako obvezen, kot fakultativen in zasilen. V prvem primeru bi bil za državno območje le tak zakon veljaven, ki bi se sklenil po državnem zakonskem pravu in pred državnim oblastvom. Po drugem le tak zakon, ki bi se sklenil v soglasju z državnimi zakonskimi pravili, toda ali pred državnim ali pred verskim oblastvom. Po tretjem predlogu bi bil veljaven tak zakon, ki bi bil sklenjen po državnem zakonskem pravu praviloma pred verskim oblastvom, ki bi bilo v to od države poverjeno. Najbolj radikalen in dosleden je prvi predlog. Drugi ima zase to, da ne prelomi popolnoma s tradicijo, ko upošteva verska čuvstva, kakor pravijo. Tretji predlog pa prihranjuje državi **velika finančna bremena, ki jih nudita prvi in drugi**, po katerih bi morala država ustanoviti več tisoč novih matičnih uradov.

Razlogi za civilni zakon so trojni: a) laizacija zakona. Zakon je zgolj pogodba, oziroma zakramentalni in pogodbeni značaj zakona se realno razlikujeta; b) verski zakon nasprotuje svobodi vere in vesti, ki jo garantira člen 11. ustave; c) le s civilnim zakonom se odpravijo nakazane zlorabe.

Stališče katoliške cerkve o civilnem zakonu je jasno. Glede prvih dveh navedenih razlogov je treba omeniti, da je zakon za katoličana eminentno verska zadeva, ker je Kristus povzdignil zakonsko pogodbo k časti zakramenta, kot točno pove kan. 1012 v cerkvenem zakoniku in zato spada po kan. 1016 ureditev zakonskega prava v pristojnost cerkve. Končno pa tudi ne odgovarja po našem mnenju resnici trditev, da se dejo zlorabe preprečiti le s civilnim zakonom, ali celo le z obveznim civilnim zakonom. Saj zagovorniki civilnega zakona sami niso med seboj edini, ko predlagajo tri primere. Rešitev našega zakonskega prava se mora iskati v smeri: vsaki religiji svoje; kolizije pa **temperiraj država s svojo zakonodajo.** Dr. A. O.

Izjava finančnega ministra

Državni proračun za leto 1934-35

Belgrad, 3. februarja. m. Finančni minister dr. Djordjević je poslal Narodni skupščini svoj ekspoze o proračunskem predlogu za leto 1934/35.

V tem ekspozeju izjavlja finančni minister, da je predloženi proračunski predlog sestavljen pod gospodarskimi razmerami, ki se bistveno ne razlikujejo od razmer, ki so vladale v času predložitve sedanjega proračuna. **Tudi ta proračun, kakor tudi dva predhodna proračuna, je nastal v času krize. Ta proračunski predlog pa je tudi nadaljevanje politike odločnega varčevanja in prilagoditve težavam, ki se zrcalijo že v prejšnjih dveh proračunih.** Po obsežnem znižanju izdatkov, ki so izraženi v proračunu za l. 1932/33 in l. 1933/34 za 3800 milijonov dinarjev, ali za okoli 30% napram proračunu iz l. 1931/32 naš sedanji državni proračun prihaja v dobo stalnosti, ki v ostalem odgovarja tudi nastopivši stabilizaciji v našem in svetovnem gospodarstvu.

Svetovna gospodarska depresija, ki je dosegla višek leta 1932, je pričela že koncem leta 1932 pojemati. Znaki zboljšanja bi se še bolj jasno pokazali, če ne bi denarne zmešnjave v velikih svetovnih državah povečale tudi politično negotovost v svetu. Vendar je l. 1933, čeprav je še daleč od tega, da bi popolnoma zadovoljivo, prineslo gotovo konsolidacijo in pomirjenje na denarnem trgu. V letu 1933 so nastopili sledeči znaki ozdravljenja:

Slika našega gospodarstva

Industrijska proizvodnja se je povečala za 10%, za ravno toliko pa tudi potrošnja. Brezposelnost pada. Število bankrotov v petih največjih državah sveta se je zmanjšalo. Iznos hranilnih vlog kaže skoraj povsod znatno napredovanje. Vrednost svetovne trgovine je neznatno padla. Dočim je padla v letu 1932 in letu 1931 za okoli 34%, kažejo sedaj cene stalnejšo tendenco. Kljub vsemu pa je stanje danes še zmeraj resno. Mednarodna trgovinska blokada ni niti malo popustila. Nestalnost gotovih valut še vedno traja. Mednarodno gibanje kapitala je ustavljeno. Problem vojnih dolgov še ni dobil svoje končne rešive. Vse to dokazuje, da je gospodarska kriza še vedno tu in da ona z vso svojo strogostjo zahteva od vlade najresnejšo dolžnost, da niti najmanj ne odstopi niti od ene točke svojega programa pri gospodarski in finančni samoobrambi.

S to vodilno idejo je bil delan državni proračun za leto 1934/35, ki je uravnotežen v vsoti 10.171,250.718 Din in je za 267,075.781 Din manjši od proračuna, ki je sedaj v veljavi. Ta predlog predstavlja tretjo stopnjo v naporih vlade za definitivno saniranje državnih financ. Ti finančni napori vlade pridejo do popolne jasnosti tedaj, če se sedanji proračun gleda v zvezi s prejšnjima dvema proračunoma.

Kako sem delal proračun

Nadalje izjavlja finančni minister: Pri izdelavi proračuna se je moralo, kakor tudi dozdaj, iti istim potom skrajnega varčevanja. Po brezusmiljenem znižanju izdatkov, ki se je izvršilo v prejšnjih dveh proračunih in obsegu tega proračunskega predloga, ki znaša, kakor smo navedli, 10.171,250.798 Din, pokazuje napram sedanjemu proračunu znižanje v višini 267,075.781 Din. V resnici se ta proračunski predlog zmanjša napram sedanjemu proračunu za 511,607.143 Din. Efekt tega znižanja je kompenziran z avtomatičnim povečanjem izdatkov v skupnem znesku 245,531.361 dinarjev (pri pokojninah in invalidninah 185 milij. dinarjev, pri oddelku za gradnjo železnic 50,395.785 dinarjev itd.). Čeprav se znižanje izdatkov po tem proračunskem predlogu v primeri z višino tega proračuna, če ga gledamo v njegovi skrajni številki, tako impozantno ne izraža, **so sedanji napori za varčevanje morda celo večji kakor pa oni v prejšnjih dveh proračunih.**

Meje varčevanja

Na eni strani radi omenjenega avtomatskega povečanja izdatkov, na drugi strani pa, ker je po že izvršenih prejšnjih znižanjih za novo varčevanje ostala zelo nizka možnost. **V tej meji sem mogel delati samo s skrajno opreznostjo, ker je po vsem sodeč v znižanju izdatkov dosežena skrajna meja, katere prekoračitev bi dovedla v nevarnost pravilno delovanje javnih služb v državi. Tudi materialni in osebni izdatki so se znižali do skrajnosti.** Kakor smo že ponovno naglašali, ni mogoče po že izvršenih znižanjih državnih izdatkov izvesti še novo masivno znižanje istih brez predhodne temeljite upravne preobnove, ki pa bi zahtevala dolgo časa in mnogo študija. Samo ono znižanje, ki bi prišlo kot posledica take obnove, bi bilo v resnici pametno in koristno, ker bi se ukinitev gotovih upravnih mest izvršila po skrbni proučitvi njihove koristi. **Vsako drugo znižanje bi bilo brez smisla in bi bilo v nasprotju s cilji pametne državne politike. Tako znižanje bi zadelo vso državno življenje v živo in bi pomenilo njegovo popolno razkosanje. Proračunski predlog splošne državne uprave znaša 6.914,354.340 Din, to je manj od sedanjega proračuna za 75,532.570 Din.** Proračunski predlog državnih gospodarskih podjetij znaša 3.256,896.458 Din in je nižji od sedanjega proračuna za 191,533.211 Din.

Pregled državnih izdatkov

Uradnikom se plače ne bodo znižale

Predno bi se lahko prešlo na razložitev predvidenih izdatkov, je potrebno, da se izvrši nekoliko splošnih opomb o dejanskem stanju, ki je služilo kot podlaga pri izdelavi računskega predloga za državne izdatke. Kar tiče osebnih izdatkov, čeprav predstavljajo nesorazmerni odstotek napram materijalnim (v sedanjem proračunu so pokojnine in invalidnine znašale 47.25%), vendar se je vztrajalo na stališču, da se po že znanih znižanih prejemkih v prejšnjih letih v tem oziru ne more iti dalje. **Kraljevska vlada smatra danes, kakor je smatrala tudi že pred letom dni, da so se z zadnjimi znižanji prejemkov državnih uslužbencev storile zadnje reforme, s katerimi se je dosegla zadnja meja. Prej bi se torej lahko govorilo o velikem številu uslužbenstva, kakor pa o tem, da bi se v današnjih težkih razmerah žrtvoval novi del njihovih prejemkov v interesu računskega ravnotežja. Sedaj se je računalo pri osebnih izdatkih o novih in t. zv. praznih uradniških mestih, ki so se z največjo strogostjo brez usmiljenja brisala v vseh predlogih. Krediti za osebne izdatke so torej vstavljeni v proračunski predlog na podlagi stvarno obstoječega stanja in višine osebja in na podlagi stvarne višine njihovih prejemkov.**

V pogledu materijalnih izdatkov pa so izvršena zelo obsežna znižanja in sicer ne na predložene izdatke od strani posameznih ministrstev, ampak na podlagi izdatkov, ki so predvideni v današnjem proračunu. Kot temelj za znižanje pri materijalnih izdatkih je vzet sedanji proračun. **Izvršil se je splošen odstotek znižanja za posamezne vrste izdatkov pri vseh ministrstvih. Tako znaša znižanje za odkup posestev, zgradb, zemljišč, kakor tudi za nabave in popravila pohištva 50%. Splošni pisarniški stroški, nabave, tiskanje raznih knjig, popravila zgradb in razni upravni stroški so se znižali za 20%. Potni in prevozniški stroški, najemnine, dovršitve objektov so se znižali za 15%. Poštni, brzojavni in telefonski stroški, zaupni krediti, razna popravila orožja za 10%; premog in ostali gorilni material za 7%, vsi ostali izdatki v sedanjem proračunu pa za 5%.**

Novi izredni investicijski izdatki sploh niso odobreni, vendar pa se je v nujnih slučajih vpoštevala možnost, da se takšne potrebe krijejo iz prihrankov in viškov dohodkov na ta način, da je njihova uresničitev predvidena v predlogu finančnega zakona.

Podroben pregled proračunskega predloga državnih izdatkov v primeri z zaključnim računom za l. 1932/33 in proračunom za l. 1933/34, ki je še danes v veljavi, izgleda po proračunskih razdelkih takole:

Vrhovna državna uprava

Za ta resor je bilo stvarno izdanih po zaključnem računu za prorač. leto 1932/33 148,908.044.94 Din, po proračunu, ki je v veljavi, so odobreni krediti v znesku 151,553.223 Din, predlog predvideva 149,181.613 Din, v primeri z današnjim proračunom 1.771,610.000 Din manj. To znižanje prihaja od znižanja od materijalnih izdatkov posameznih postavk tega resora. Tako znaša n. pr. znižanje pri narodnem predstavništvu 1,049.000 Din, pri predsedstvu ministrskega sveta 748.400 Din in pri drž. svetu 19.420 Din itd.

Po zaključnem računu za proračunsko leto 1932/33 je bilo stvarnih izdatkov za **pokojninske invalidnine** 1.102,705.782.09 Din. Po današnjem računu odobreni krediti znašajo 915,738.432 Din. Po prorač. predlogu znašajo ti zneski 1.100,738.432, ali za 185 milijonov več. Iz statističnega pregleda o državnih uslužbencih, vpokojencih in invalidih za proračunsko leto 1933/34 se jasno vidi tako znesek izdatkov za pokojnine in invalidnine kakor tudi število osebnih in družinskih vpokojencev. Določeni znesek potemtakem odgovarja stvarnim potrebam. V tem poglavju se je vnesla novost, ki obstoja v tem, da se pokojnina državnih uslužbencev in družinske pokojnine kakor tudi druge doklade pokazujejo po resorjih, tako da se jasno kontrolira, koliko znaša obremenitev vsakega resorja z izdatki za osebne in družinske pokojnine. Največji del tozadevnega skupnega kredita odpade na resor ministrstva vojske in mornarice.

Državni dolgovi

Določeni krediti za to postavko znašajo 946 milijonov 431.046 Din ali od zadnjega proračuna za 235,797.774 Din manj. Za prorač. leto 1932/33 je bilo stvarno izdano za to postavko 1.010,311.645.74 Din. To znižanje izhaja v glavnem radi doseženih sporazumov s predstavniki inozemskih porterjev obveznic naših državnih posojil odnosno radi samih principov, na katerih so ti sporazumi zasnovani.

Pravosodje

Proračunski predlog izdatkov za pravosodno ministrstvo določa izdatke za socialno in versko upravo vse kraljevine. Po zaključnem računu za prorač. leto 1932/33 je bilo izdanih 355,439.769.56 Din, v sedanjem proračunu pa znašajo odobreni krediti 358,514.186 Din. Po proračunskem predlogu znašajo 357,188.922 Din ali manj od sedanjega proračuna za 1,325.264 Din. Krediti za sodno stroko znašajo 274,914.795 Din, na versko upravo pa odpade 83,274.127 Din.

Prosveta

Pri administrativnih ustanovah je bilo v zaključnem računu za proračunsko leto 1932/33 stvarnih izdatkov 574,385.552.60 Din. Po današnjem proračunu znašajo odobreni krediti 786.108.754 Din, po predlogu pa 793,474.483 Din ali za 7,365.729 Din več. To zvišanje je odobreno pri osebnih izdatkih za ljudsko šolstvo iz razloga, ker je bilo v § 3 zakona o naknadnih in izrednih kreditih po proračunu za leto 1932/33 dovoljeno, da sme prosvetni minister nastaviti novih 300 učiteljev. Pri gospodarskih in kulturnih ustanovah so po današnjem proračunu odobreni krediti v višini 23,683.082 Din. Po predlogu znašajo 23,008.068 Din ali za 675.014 Din manj. Po zaključnem računu za leto 1932/33 se je stvarno porabilo 23,600.839.47 Din.

Zunanja služba

Po zaključnem računu 1932-33 je bilo stvarno porabljenih 126,861.923.95 Din. Po današnjem proračunu odobreni krediti znašajo 120,973.717, po predlogu pa 120,723.717 Din ali za 250.000 Din manj.

Notranje ministrstvo

Po sedanjem proračunu znašajo odobreni krediti za ta resor 550,914.383 Din. Po proračunskem predlogu so določeni z 543,885.429 Din ali za 7,028.954 Din manj. Po zaključnem računu za leto 1932-33 je bilo stvarno porabljenih 549,151.983.37 Din. V sedanjem predlogu je določenih za orožništvo 336,577.686 Din ali za 8,028.145 Din manj od sedanjega proračuna, a za upravne stroške 207,307.743 Din ali za okroglo 1 milijon Din več, in sicer za osebne izdatke za varnostno službo na carinarnicah.

Finančno ministrstvo

Po zaključnem računu za leto 1932-33 je bilo stvarnih izdatkov za administracijo tega resora 295,479.133 Din, za gospod. ustanove 495,564.527.21 Din. Po sedanjem proračunu so odobreni krediti za administracijo 303,207.958 Din, za gospod. podjetja 539,267.212 Din. Po novem predlogu je določenih za administracijo 296,748.720 Din ali za 6,459.238 Din manj, za gospodarska podjetja pa 506,048.856 Din in za 33,218.356 Din manj. Pri gospodarskih podjetjih za upravo drž. monopolov je določenih 406,393.000 Din ali za 22,651.761 Din manj. Pri državnih posestvih Belje in Topolovac 62,055.856 Din ali 11.442.585 Din manj. Pri državni sladkorni tovarni na Čukarici so določeni izdatki za 875.970 Din več kot v dosedanjem proračunu, to je na 37,600.000 Din. Kakor se vidi, je najobsežnejše znižanje izvršeno pri izdatkih uprave drž. monopolov, in sicer zlasti pri stroških za predelavo tobaka.

Vojska in mornarica

Za prometnim ministrstvom je v tem resoru izvršeno največje znižanje izdatkov. Po sedanjem proračunu so odobreni krediti v višini 2.300,000.000 Din. Po proračun. predlogu znašajo 1.943.275.390 Din ali za 57.024.610 Din manj. Po zaključnem računu za leto 1932-33 je bilo stvarnih izdatkov 1.970,102.047.23 Din. Znižanje se je izvedlo predvsem pri materijalnih izdatkih.

Javna dela

Po zaključnem računu za proračunsko l. 1932-33 je bilo v tem ministrstvu porabljenih skupaj 177.063.384.88 Din. Po sedanjem proračunu so odobreni krediti v višini 164.570.900 Din. V predlogu je določenih 165.179.929 Din ali za 609.029 Din več od sedanjega proračuna.

Promet in pošta

Za administracijo prometnega ministrstva znašajo po sedanjem proračunu odobreni krediti 152.530.804 Din, po predlogu pa so določeni z zneskom 201.861.509 Din ali za 49,330.705 Din več.

Kmetijstvo

Po sedanjem proračunu so odobreni krediti za to ministrstvo 65,586.584 Din, po predlogu pa so bili določeni z zneskom 63.835.396 Din ali za 1.751.188 Din manj. Po zaključnem računu za leto 1932-33 se je stvarno porabil znesek 44,632.393.63 dinarjev.

Trgovina in industrija

Za administracijo tega resora so odobreni krediti v višini 45.429.487 Din, po predlogu pa so določeni za resor izdatki v znesku 44,038.687 Din ali za 1.390.800 Din manj. Po zaključnem računu za leto 1932—33 se je stvarno porabilo 45,911.503.47 Din. Za Državno hipotekarno banko kot gospodarsko ustanovo tega resorja so po sedanjem proračunu odobreni krediti 16,254.652 Din, po predlogu pa je določenih za to ustanovo 18.480.551 Din ali za 2.225.899 Din več. Po zaključnem računu za leto 1932—33 je bilo stvarno izdanih 14,777.988.66 Din.

Gozdovi in rudniki

Za rudarstvo je po današnjem proračunu odobrenih 233.563.667 Din, po predlogu pa znašajo krediti 219.722.690 Din ali za 13,840.977 Din manj. Za gozdarstvo je odobrenih po današnjem proračunu 68,147.822 Din, po predlogu je pa določenih 66,806.692 Din ali za 1,341.130 Din manj.

Socialna politika

Po zaključnem računu za proračunsko leto 1932—33 se je za ta resor porabilo stvarnih izdatkov 185,286.124.89 Din. Po sedanjem proračunu so odobreni krediti v višini 152,269.662 Din. Po predlogu znašajo 148.049.149 Din ali za 4,240.513 Din manj. Za bolniške in higienske ustanove znašajo po današnjem proračunu odobreni krediti 53.783.395 Din. Po predlogu znašajo 53,085.347 Din, torej za 698.048 Din manj. Po zaključnem računu za leto 1932—33 je bilo stvarno potrošenih 49,463.130.17 dinarjev.

Telesna vzgoja

Po zaključnem računu za leto 1932—33 je bilo stvarnih izdatkov 10.204.974.51 Din. Po današnjem proračunu odobreni krediti znašajo 14,970.060 Din, po predlogu pa znašajo 14.161.918 Din, torej za 808.082 Din manj.

Proračunski rezervni krediti

Ti krediti, ki služijo za nepredvidene izdatke in izredne državne potrebe ali za manjše potrebe, so določeni v novem proračunskem predlogu v isti višini kot lani z zneskom 25,000.000 Din.

Ravnotežje

Ravnotežje v proračunskem predlogu za leto 1934—35 je doseženo v prvi vrsti in predvsem z znatnim znižanjem državnih izdatkov v višini Din 511,607.143. Zaradi zavarovanja stvarnega ravnotežja se je moralo v novem proračunu pristopiti k gotovim spremembam in ukrepom tudi na strani državnih izdatkov. V proračunski odmeri državnih izdatkov se je izvršilo precejšnje zmanjšanje, enako pa tudi pri stalnih dohodkih. Ta znižanja so bila izvršena na temelju plačilnih rezultatov v zadnjih mesecih letošnjega leta in so se brezpogojno povišali zaradi večje realnosti proračuna. Radi stvarnega zavarovanja predvidenih dohodkov iz naslova posrednih davkov je vlada predložila narodni skupščini zakonske predloge, **kakor zakonski predlog o državni trošarini, o spremembah in dopolnitvah zakona o taksah itd. S temi predlogi so določene istotako tudi gotove neobhodno potrebne in koristne obnove v našem sistemu neposrednih davkov.**

Dohodki od neposrednih davkov so predvideni v večjem iznosu za 472 milj. Din. To povečanje se bo doseglo z resuminiranjem gotovih davčnih oblik kakor tudi z odredbami za gibanje davčnih terjatev, s čemer se bo zboljšala davčna tehnika, ki bo omogočila enakomernejšo obremenitev davčnih obveznikov. V to svrho je predložen narodnemu predstavništvu zakonski predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih kakor tudi zakonskih odredb glede davka na skupni in poslovni promet ter davka na neporočene osebe.

Pregled državnih dohodkov

Nato je prešel finančni minister v svojem ekspozeju na analizo predloženih dohodkov in izjavlja: V letu 1933 je bilo nekoliko pomembnejših iniciativ mednarodnega značaja za ozdravitev krize. Prvi resnejši napor za mednarodno gospodarsko sodelovanje je bil storjen na lausannski konferenci meseca aprila 1933, ki je z ene strani stvarno likvidiral reparacije in jih znižal za 90% prejšnjega iznosa, s čemer je ustvaril predpogoj za odgovarjajoče znižanje vojnih dolgov. Na drugi strani se je izdelal tudi načrt **za svetovno gospodarsko in monetarno konferenco v Londonu,** na kateri naj bi se našla rešitev iz svetovne krize. **Delo lausannske konference** je imelo najugodnejši psihološki vpliv na svetovnih borzah, ki so prvič od začetka krize pokazale precejšnje dviganje vseh tečajev. **Londonska konferenca** pa je bila med tem veliko razočaranje za ves svet, ker ni rešila niti enega izmed številnih perečih problemov. Kljub temu pa je imela konferenca vsaj dva pozitivna uspeha: 1. ker je državam, ki so ostale zveste načelu zdravega denarja z zlato podlago, dala priliko, da svečano potrdijo svojo solidarnost in da z vso silo in prepričanjem še enkrat pokažejo, **kako potrebna je stabilizacija vseh valut za vrnitev zaupanja omajanega ravnovesja v svetovnem gospodarstvu, 2. ker je na novo obelodanila resnico, da nobena mednarodna gospodarska eksekucija v sedanjih razmerah ne more zamenjati lastnih nacionalnih naporov za red v državnih financah in v narodnem gospodarstvu, ki ga mora vsaka država predhodno spraviti v red po svojih močeh in v svojih mejah.**

Nazadnje je v Londonu 25. avgusta 1933 bil na iniciativo glavnih kmetskih proizvajalcev zaključen tako zvani **mednarodni žitni sporazum med državami izvoznicami in državami uvoznicami žita** s ciljem omejitve proizvodnje, kontingentiranja izvoza pšenice in ohranitve svetovnih cen. Sporazum velja za prihodnjo žitno letino (1934/35). Prekomorske države so dobile izvozni kontingent 200 milijonov met. stotov podonavske države pa 19.3 milijone met. stotov. Cena za met. stot se je določila na 12 zlatih frankov. Važnost tega sporazuma se tolmači zelo različno. Vsekakor ima gotov moralen pomen, ker predstavlja prvi skupni nastop vseh agrarnih držav Evrope in Amerike v cilju kmetske proizvodnje in zboljšanja svetovnih cen.

Nekaj vzrokov krize

Na položaj svetovnega gospodarstva je v letu 1933 zelo neugodno vplivala opustitev zlate vrednosti v nekaterih velikih državah, kar je povzročilo nestabilnost valut, ki je izzvalo zmedo v mednarodni trgovini in nov padec svetovnih cen, ker so bile nekatere države zaradi valutnega dumpinga v svojo obrambo prisiljena, da okrepijo deflacijo in rezne trgovinskopolitične omejitve.

Padec svetovnih cen v letu 1933, če vzamemo povprečno višino cen v letu 1925 do 1933, je še vedno zelo velik. Danes pa se vidi vse jasneje, da so bile cene v dobi pred krizo rezultat edinstvenih povojnih okoliščin, ko so bile cene nenavadno visoke, tako da se vrnitev svetovnih cen na prejšno višino sploh ne more v kratkem pričakovati.

Težišče našega gospodarskega položaja je, kakor vedno, v naši žetvi in pa cene kmetskih proizvodov. Stanje kmetijske proizvodnje v l. 1933 se lahko smatra, da je bilo ugodnejše od prejšnjih let. Med tem pa kaže, da se vnovčenje naše žetve tudi letos ni zboljšalo. Cene žitaric vseh podonavskih držav imajo slabo tendenco, ker se disparitetа med svetovnimi in notranjimi cenami ni popravila. Letošnja žetev v Evropi je bila odlična. Slaba žetev v prekmorskih državah je bila brez vpliva na stanje cen na evropskih tržiščih radi tega, ker so imele baš evropske industrijske države rekordno žetev.

Lesna industrija trpi

V naši industriji so v najtežjem položaju one vrste, ki so v največji meri navezane na izvoz (lesna industrija), dočim je v rudarstvu in kovinarstvu nastopilo gotovo zboljšanje napram lanskemu letu, ki se zrcali v zvišanju proizvodnje. Industrijska delavnost se lahko oceni kot relativno dobra.

Banke

Položaj bankarstva v l. 1933 je ostal tudi še nadalje resen zaradi neugodne konjunkture na kmetih, ker je kmet glavni dolžnik bank. Poslovanje bank se ni moglo vršiti pod normalnimi pogoji tudi zaradi moratorija za kmetske dolgove, zaradi katerih so morali denarni zavodi zaprositi za zakonsko zaščito napram svojim upnikom. Pri vsem tem je v bankarstvu že v l. 1933 zavladalo pomirjenje. Dviganja vlog v večjem obsegu ni bilo. V nekaterih krajih države so nekatere banke začele dajati celo manjše kratkoročne kredite. Pri javnopravnih denarnih zavodih se jasno opaža okrepitev likvidnosti. Tako je n. pr. stanje Poštne hranilnice dne 31. oktobra 1933 pokazalo zvišanje vlog za 125 milijonov Din napram istemu datumu v preteklem letu. Enako je narastel tudi promet po čekovnih računih in v čekovnem prometu.

Pri državni **hipotekarni banki** se hranilne vloge neprestano dvigajo. 31. oktobra 1933 so znašale te hran. vloge 820,857.049.70 napram 724,897.926.06 Din koncem decembra 1932, tako da se lahko pričakuje, da bodo dosegle hranilne vloge koncem tega leta 900 milijonov Din. Gibanje hranilnih vlog v vseh denarnih zavodih kaže v tretjem tromesečju letošnjega leta stabilnost. Promet na valutnih borzah se je v tretjem tromesečju v primeri z istim časom lanskega leta znatno poživil (256 milij. napram 105 milij. Din). Čeprav je skupen obseg devizne valutne trgovine omejen, ker se največji del naše trgovine z inozemstvom razvija pod kliriškim režimom, se je vendar opažala v l. 1933 živahnejša konjunktura. Naša trgovinska bilanca v l. 1933 je aktivna. Aktiva znašajo v prvih desetih mesecih 343,568.699 Din, dočim smo za isto dobo lanskega leta imeli deficit 11,584.868 Din. Še več, aktivni saldo za prvih deset mesecev lani je bil večji za kakih 144 milijonov kakor aktiva za vse leto 1932. Poleg aktivne trgovinske bilance predstavlja volumen zunanje trgovine v lanskem letu napram letu 1932 večjo vrednost za 338,568.407 Din ali 7.2%.

Zdrava zunanja trgovina

Finančni minister je nadalje izjavil, da spada naša država v vrsto maloštevilnih onih držav, ki imajo danes aktivno trgovinsko bilanco. Rezultati proračunskega poslovanja za l. 1933-34 se smatrajo lahko kot zadovoljiti.

Inflacije ne bo

V monetarni politiki vlade ni in ne bo nobenih sprememb. Vlada ima danes manj razlogov kakor kdajkoli prej, da bi opustila svoje dosedanje stališče v tem pogledu, ker je na obzorju nepobitnih dejstev in posledic težkih valutarnih dogodkov postalo očividno, da so vse goljufive teorije o diriginranem denarju, o umetni ustvaritvi kupne moči, o umetnem porastu cen doživele popoln polom.

Naša plačilna bilanca v letu 1933 se je znatno popravila. Poleg že znanih aktivnih elementov, ki kažejo zboljšanje plačilne bilance, je za njeno zboljšanje v prvi vrsti pomagalo tudi uspešno reguliranje zunanjih dolgov. Finančni minister se je nato bavil še z narodnim denarjem ter izjavil: Proučujoč dinar v odnosu s proračunskim položajem, denarno politiko in plačilno bilanco, lahko vedno trdim, da je naš položaj čvrst in da bi bila vsaka bojazen za dinar neumestna. Dinarjev zunanjetehnični položaj se je znatno učvrstil z doseženim ravnovesjem v deviznem prometu, ki ga obvaruje vsakega inozemskega pritiska. Naša plačilna bilanca je urejena in je na najboljši poti, da v kratkem času doseže popolno ravnovesje, ker znašajo leteči dolgovi minimalni znesek in radi tega tudi ni nevarnosti, da bi se država zatekala za nedovoljena posojila k emisijski banki. Finančni minister je nadalje govoril o vseh slabih posledicah, ki bi jih imela eventuelna inflacija v naši državi za vse narodnogospodarsko življenje. Za tako inflacijo tudi ni nobene stvarne potrebe.

Finančni minister je končal svoj ekspoze ter izjavil, da predstavlja predloženi proračun pravilno sliko državne organizacije, ker obsega v resnici v zoženem obsegu vse neobhodne potrebe državnega aparata, na drugi strani pa je predloženi proračun v skladu s še vedno resnimi razmerami, ki vladajo v našem narodnem gospodarstvu.

★

Italija davi rentnike

Rim, 3. febr. c. Italijanska vlada je danes izdala dekret, s katerim se izvedejo važne finančne operacije v italijanskem državnem življenju. 5% državne rentne obveznice bodo vzete iz prometa in se bodo nadomestile z novimi 3½% obveznicami. Italijanska vlada je izjavila, da so jo do tega sklepa prisilile nizke obrestne mere, ki danes vladajo v svetu. Ker bodo posestniki 5% obveznic prav za prav oškodovani, bodo zato udeleženi na premijah, ki se bodo tokrat žrebale in sicer bo razdeljeno na premije 600 milijonov lir. Za eno milijardo konvertiranih rent bo izplačanih 10 milijonov lir premij. Iz tega je razvidno, da bo konvertiranih rent za 6 milijard lir. Rente, ki bodo konvertirane, so iz l. 1917, 1918 in pa zadnje iz l. 1926. Znižanje obresti pomeni za državno blagajno precejšnji dobiček. Ceni se, da bo vlada prihranila eno milijardo v vsakem finančnem letu.

Zlata mrzlica v Londonu

London, 3. febr. c. Včeraj se je londonskega tržišča zlata polastila prava mrzlica. Ponudbe zlata so dosegle najvišjo stopnjo z vsoto 840.000 funtov šterlingov. Cela količina zlata je bila kupljena za Ameriko. Ta trgovina zlata pa se vrši čisto zasebno. Zlatarji so objavili velike proglase, da kupujejo zlato in sicer plačujejo za 1 suvereign 32 šilingov. Cena zlata je poskočila za 4 šilinge za unco. Še 2. januarja se je zlato plačevalo po 127 šilingov, včeraj pa se je plačevalo po 139 šilingov. Parnika »Berengaria« in »Bremen« trenotno vozita v Ameriko zlata v vrednosti 3.5 milijona dolarjev. Iz Indije prihajajo vesti, da se tudi tam vršijo veliki nakupi zlata za ameriško državno blagajno. — Včeraj popoldne je iz Amsterdama prišlo 4 tone zlata v London, odkoder bo poslano naprej v Ameriko. — Poročevalec »Petit Parisiena« iz Londona poroča o velikih nakupih zlata na račun ameriške državne banke. Dopisnik izjavlja, da trenotno še ne obstoja nevarnost za francoski frank, ker upa, da bo francoska vlada pravočasno podvzela potrebne mere, da zavaruje francoske zlate rezerve.

Konferenca balkanskih držav v Belgradu

Napori za priključitev Bolgarije

Belgrad, 3. febr. m. Z današnjim ekspresnim vlakom se je pripeljal v Belgrad iz Ženeve grški zunanji minister Maksimos. Na postaji so ga sprejeli in pozdravili zunanji minister Jevtić, tukajšnji grški poslanik Melas, naš bukareški poslanik Čolak-Antić, romunski in češkoslovaški poslanik na našem dvoru ter drugi. Zaradi bolezni romunskega zunanjega ministra Titulesca je bila današnja konferenca zunanjih ministrov balkanskih držav v prostorih tukajšnjega romunskega poslaništva. Na čast svojih tovarišev je priredil zunanji minister Jevtić intimno kosilo v salonu zunanjega ministrstva, katerega so se udeležili zunanji ministri balkanskih držav, razen g. Titulesca, ki na nasvet svojega osebnega zdravnika ne sme zapustiti sobe, člani vlade ter višje uradništvo zunanjega ministrstva. Popoldne je bil grški zunanji minister Maksimos sprejet v avdienco pri Nj. Vel. kralju. Popoldne ob 5 se je konferenca nadaljevala. Na čast zunanjih ministrov balkanskih držav bo nocoj na dvoru slavnostna večerja. V teku včerajšnjega popoldneva sta bila sprejeta v posebno avdienco pri kralju romunski zunanji minister Titulescu in Tevfik Ruždi bej, ki je bil danes ponovno sprejet v avdienco pri kralju. Jutri se konferenca nadaljuje.

Atene, 3. febr. c. Vsi grški časopisi pišejo o balkanskem četvornem paktu. Zlasti časopisje posebno povdarja, da vsi Grki žele, da bi se v Belgradu dosegli kar največji uspehi. Vendar Grčija želi iskren balkanski pakt, ki naj vključuje tudi Bolgarijo. Položaj na Balkanu bo tako dolgo abnormalen, dokler bo Bolgarija smatrala za potrebno, da ostane izven balkanskega pakta. Vse štiri balkanske države, ki danes podpisujejo pakt v Belgradu, morejo izreči, da so za mir na Balkanu. — Vendar s tem ne povedo ničesar novega. Vendar nočemo s tem Bolgarijo tirati v balkanski pakt, če želimo, da bi tudi ona pristopila k balkanskemu paktu. Iz Rima se že javljajo vesti o protiakciji italijanske vlade. V rimskih krogih se izjavlja, da je grški minister napačno razumel tisto, kar mu je o balkanskem paktu izjavil Mussolini. Iz Bolgarije že prihajajo vesti, da se je tam začela gonja proti Grčiji. Dolžijo nas, da smo zato pristopili k balkanskemu paktu, ker hočemo preprečiti jugoslovansko-bolgarsko zbližanje in da zato želimo, da se sprejme pakt. Z Jugoslavijo danes nimamo samo prijateljskih in bratskih odnošajev, ampak imamo tudi enotne interese.

Bukarešt, 3. febr. c. **Vse romunsko časopisje danes zelo obsežno piše o balkanski konferenci v Belgradu. »Luptas« piše, da se še ne ve, ali bo Bolgarija pristopila ali ne. Bolgari so še zmeraj deprimirani od tistega, kar jih je zadelo zaradi napak nekaterih njihovih državnikov v preteklosti. Vendar tudi v Bolgariji zmaguje ideja miru. Velik dokaz za to je dejstvo, da je Bolgarija prva od premaganih držav stopila v Zvezo narodov. Romunski časopisi izjavljajo mnenje, da Bolgarija ne bo mogla dolgo ostati izven pakta. Kakor v Belgradu, tako tudi v Sofiji razni vodilni politiki vodijo račun o pomenu dobrih odnošajev med obema državama. Spori med Bolgarijo in Jugoslavijo so često povzročili velike nesreče. Sovražno tekmovanje med obema državama se mora odpraviti. Obisk kralja Borisa v Belgradu in Bukarešti pomeni velik korak naprej v tem smislu.**

Komunistični obračuni

Tajinstven umor v Berlinu

Tovariši tovariša

Berlin, 3. februarja.

Največja afera v Nemčiji je v sedanjem trenutku skrivnostni umor, kojega žrtev je neki mizar Kattner. Mož je bil umorjen že pred dnevi, a je policija šele sedaj objavila rezultate svoje preiskave v tej zadevi.

Zaupnik komunistov — ovaduh policije

Mizar Kattner je bil svojčas vodilna oseba v komunist. stranki Nemčije in zaupnik Thälmanna, znanega poslanca nemške komunistične stranke, ki je zaprt in katerega v kratkem čaka sodna razprava zaradi veleizdaje. Zadeva je huda, ker čaka Thälmanna smrt z obglavljenjem, ako se mu ta delikt dokaže. Zdi se, da je Kattner v zadnjem času postal ovaduh narodnosocialistične policije.

Na vsak način stoji dejstvo, da je Kattner v preiskavi izpovedal zelo obremenilne stvari za Thälmanna. Ker se Kattner ni nahajal v zaporu, ampak je živel na svojem domu v Podstamu, je opravičen sum, da je ovadil svoje bivše somišljenike, da se sam reši zapora. Policija trdi, da so komunisti opetovano pozvali Kattnerja, naj se poda v Rusijo po nekem naročilu komunistične stranke, česar pa mož ni storil, ker se je bal, da so mu njegovi bivši tovariši nastavili s tem zanjko, da bi ga spravili s pota s pomočjo ruskih tovarišev. Hitlerjeva policija meni, da je na ta način prišla sedaj na sled **tajnemu komunističnemu strankarskemu aparatu,** ki da je Kattnerja zapisal na črno listo. Menda je ilegalno komunistično okrožno vodstvo za Berlin-Brandenburg izdalo tovarišem okrožnico, v kateri je Kattnerja označilo za izdajalca. Sklenili so, da Kattnerja ubijejo, da ne bi v procesu proti Thälmannu nastopil kot glavna priča in ga obenem kaznovali za njegovo izdajstvo. In v resnici so ga našli pred par dnevi ubitega na njegovem stanovanju v Potsdamu. Policija je izvedela, da so o tej stvari vedeli štirje komunistični voditelji, ki se nahajajo v zaporih ter jih je zato prepeljala iz Berlina v Potsdam, kjer naj bi jih ondotna policija zaslišala. Toda ti štirje komunisti so, ko je policijski avto brzel mimo znanega Wannseeja **skočili iz avta in bežali v bližnji gozd.** Policija jih je zasledovala in ker se niso ustavili, so policisti nanje streljali. Policija je vse štiri zadela in so podlegli ranam. Policija poroča tudi, da je imel Kattner, preden je bil umorjen, namen, da policiji izda tudi tiste komuniste, ki so pred nekaj leti na Bülowplatzu ubili policijskega častnika Lencka in Anlaufa. Vsekakor je zadeva misteriozna.

Nemške surovosti proti Avstriji

Spor mora na ta način postati mednarodno vprašanje

Dunaj, 3. febr. b. Nemška vlada si je dovolila napram Avstriji zopet veliko netaktnost. Proti vsem diplomatskim običajem je namreč snoči po vseh nemških radio-postajah razglasila vsebino svojega **odgovora avstrijski vladi. Avstrijska vlada** smatra, **da je briskirana in da zato lahko objavi svojo noto, ki jo je 18. januarja berlinski poslanik avstrijske republike predal nemški vladi.** Uradni odgovor nemške vlade vsebinsko ni nov, ampak omenja le tisto, kar je Hitler izjavil že v svojem odgovoru v parlamentu. V odgovoru se nemška vlada postavlja na stališče, da nemški vladi ni nič znanega o organizaciji atentatov in neredov v Avstriji. Narodni socializem je gibanje, ki gre tudi preko meja Nemčije. Narodni socializem je pokret, ki ni prišel iz Nemčije v Avstrijo, ampak se je istočasno rodil v obeh državah. Narodni socializem je avstrijski notranji problem. V avstrijskih vladnih krogih smatrajo, da odgovor ni zadovoljiv. Ti krogi so se postavili na stališče, da vse, kar se je dozdaj zgodilo, ni avstrijska notranje-politična zadeva, ampak je posledica nemške propagande. Zato bo vlada prisiljena, da iznese to pred mednarodni forum. Odgovornost pade na Nemčijo, če ta konflikt preide meje obeh držav. Avstrija hoče to preprečiti. Odločitev bo padla v bližnji izredni seji avstrijske vlade.

Za rešitev spora med Nemčijo in Avstrijo se predvideva dve rešitvi: 1. Avstrija se obrne na Zvezo narodov. 2. Avstrija se obrne s posebno intervencijo na velesile, ki so podpisale pakt četvorice. Baje pa obstoja še neka možnost, ki pa se bo izvedela šele zvečer.

Dunaj, 3. februarja. c. **Včeraj so na Dunaju aretirali 18 kmetov na nekem dunajskem kolodvoru. Baje so našli pri njih 24 kg eksploziva. Kmetje so baje hoteli pripraviti atentat na posebni vlak, ki je vozil kmete s shoda.**

Diktatura Heimwehra

Dunaj, 3. febr. c. Danes se je tukaj vršila seja vlade, ki je bila posvečena koraku, ki ga naj Avstrija podvzame v vprašanju spora z Nemčijo. Kakšne sklepe je vlada sprejela, še ni znano. **Na Tirolskem je bila danes razpuščena socialnodemokratska stranka in sicer na zahtevo tirolskega Heimwehra. Če bo tirolski Heimwehr še nekaj dni vzdržal diktaturo, potem pride na vrsto krščanskosocialna stranka na Tirolskem. Dunajskih prvakov krščanskosocialne stranke se je polastilo veliko razburjenje in ti so danes intervenirali pri kancleju Dollfussu, da takoj ustavi heimwehrovsko diktaturo na Tirolskem.**

Innsbruck, 3. februarja. c. Vodja tirolskega Heimwehra dr. Steidle je imel danes konferenco z vsemi voditelji tirolskega Heimwehra. O izidu konference je dr. Steidle obvestil Dollfussa in mu izjavil, da ostane tirolski Heimwehr še dalje mobiliziran. Tirolski Bauernbund je imel sejo, na kateri je izrazil zaupanje v kanclerja Dollfussa. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se zahteva stanovska ureditev države. Podlago te reforme naj tvori papeška okrožnica »Quadragesimo Anno«.

★

Bolezen nadškofa dr. Bauerja

Zagreb, 3. febr. c. Danes je bil o bolezni nadškofa dr. Bauerja izdan sledeči komuniké: Temperatura je bila včeraj do 18 normalna, pozneje pa se je dvignila na 38.2. Temperatura je ponoči zopet padla. Puls 72—90. V predelu žolčnega mehurja se čuti lažja občutljivost. Subjektivno stanje bolnikovo zadovoljivo.

France Bevk - aretiran

Gorica, 3. febr. **Preteklo soboto, torej danes teden, je bil aretiran slovenski pesnik in pisatelj France Bevk. Policija ga je najprej odvedla na kvesturo, kjer je bil zaslišan, nato je bil odveden v kvesturske zapore. Vzrok aretacije tega slovenskega kulturnega delavca, ki se nikdar ni izpostavljal na političnem polju ter je živel samo svojemu pesniškemu in pisateljskemu poklicu, javnosti še ni znan in tudi aretirancu še ni bil pojasnjen.**

Socialisti ustanavljajo stranko

Belgrad, 3. februarja. m. V dvorani Delavske zbornice je bil danes kongres zastopnikov socialističnega delavstva iz vse države. V predsedstvo kongresa je bil izvoljen tudi Josip Pelejan iz Maribora. Na kongresu je bil daljši referat o temi »Ali naj osnujemo socialnodemokratsko stranko?«. Med drugimi sta govorila tudi Jakob Klenovšek iz Trbovelj in Marija Rakovec iz Ljubljane. Navzoči delegati socialističnega delavstva so nato z aklamacijo sprejeli sklep, da se ustanovi socialistična stranka Jugoslavije. Kongres se jutri nadaljuje.

Osebne vesti

Belgrad, 3. febr. m. Z nocojšnjim vlakom ob 8.25 je prispel v Belgrad znani slovenski pisatelj Franc Sal. Finžgar, ki ima jutri zvečer predavanje.

Belgrad, 3. febr. m. Za pristava 8. pol. skup. so postavljeni: sodni pripravnik Vatroslav Tratnik pr. okrož. sodišču v Novem mestu, Ivan Jug, dr. Ivo Dovgan pri okr. sodišču v Ljubljani, Viktor Svetelj pri okr. sodišču v Laškem, Franc Petrea pri okr. sodišču v Kočevju. Premeščeni so: za pristava 8. pol. skup. dr. Leon Pompe od okr. sodišča Celje k okrož. sodišču v Ljubljani in dr. Alojz Finžgar od okrož. k okrajnemu sodišču v Celju. Vpokojen je s pravico pokojnine Anton Volk, izvršilni uradnik 9. pol. skup. pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Tako je prav

Varšava, 3. febr. c. Varšavski mestni svet je razpuščen in je postavljen komisar. Mestni svet je bil razpuščen radi tega, ker je preveč potratno gospodaril in se je mesto zadnji čas preveč zadolžilo.

Dunajska vremenska napoved: Južne Alpe: pretežno jasno, hud jutranji mraz. Splošna vremenska napoved: izpremenljivo vreme v velikih spremembah temperature.

Obleke za gospode

po meri ali pa blago za obleke modernih vzorcev, najboljših kvalitet, po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova cesta

Jezuit — velik dobrotnik Ljubljane

Ko so začeli izsuševati Barje

Spomin na p. Gabrijela Gruberja, ki je zgradil Gruberjev prekop

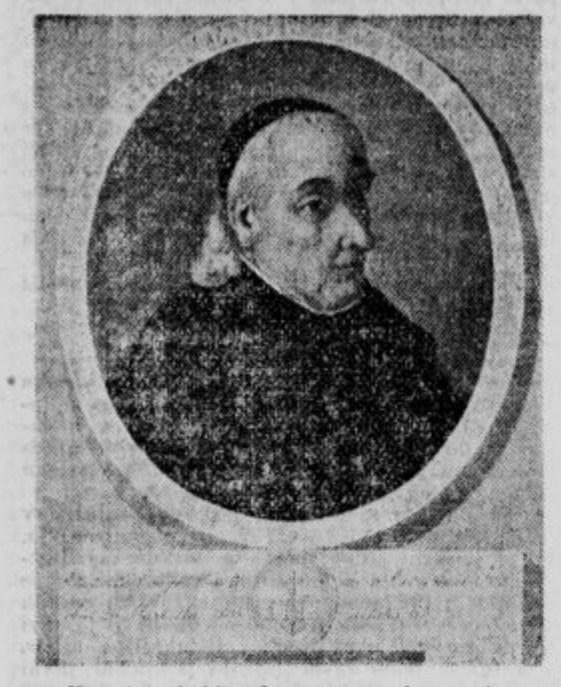

»Kronika« ljubljanskega mesta, katera je začela izhajati letos, je prinesla v svoji prvi številki izpod peresa Viktorja Kopatina SJ izčrpno in na podlagi znanstvenih dognanj pisano poročilo o zgradbi Gruberjevega kanala. Iz tega zgodovinskega spisa naj v kratkem posnamemo tele glavne podatke:

Ljubljana in z njo ljubljansko barje je v preteklih stoletjih mnogo trpela zaradi povodnji. Valvazor pripoveduje, da je l. 1190 Ljubljanica segala do gornjih oken tistih hiš, ki so stale ob Ljubljanici. L. 1537 so se baje kar iz prvih nadstropij lahko vozili s čolni. Tedaj je vsa voda Ljubljanice tekla še skozi Ljubljano. Ljubljanična struga pa ni bila tako globoka kakor je danes. Zato je Barje bilo ob času deževja jezero, ob času suše pa močvirje. Več stoletij so se kranjski deželni glavarji in deželni stanovi pečali z mislijo, kako bi osušili barje in Ljubljano zavarovali pred povodnijo. Toda šele cesarica Marija Terezija je 15. aprila 1762 ukazala, naj se prično priprave za osuševanje Barja. L. 1769 je nato cesarica Marija Terezija že zahtevala poročilo, kako daleč so priprave napredovale in koliko bo vsa stvar stala.

Medtem je prišel v Ljubljano jezuit Gabrijel Gruber, ki je bil rojen na Dunaju 6. maja 1740. Mladi Gruber je že kot 15letni dečko l. 1755 stopil v družbo Jezusovo. Bil je zelo učen: bil je modroslovec, jezikoslovec, matematik, bogoslovec, tehnik, inženjer, astronom, risar, slikar, umetnik, z eno besedo izredno genijalen mož. V Ljubljano je prišel 4. junija l. 1768 ter je začel poučevati na ljubljanskem jezuitskem liceju, kjer je poučeval mehaniko, risanje, geometrijo in hidravliko. Njegov učenec je baje bil tudi znameniti Slovenec Jurij Vega.

Kot strokovnjak je Gruber zniveliral Barje in l. 1769 deželnim stanovom predlagal, naj se struga Ljubljanice v mestu in pred mestom poglobi, za Gradom proti Golovcu naj pa se vsmeri proti Kodeljevemu, izkoplje kanal, kateri naj bi ob povodnji brže odvajal odvišno vodo proti Savi. Zmagal je ta Gruberjev načrt. In l. 1771 je Gruber dobil nalogo, naj prične kopati prekop. Kopati so začeli l. 1772; toda delo je naletelo na hude ovire posebno v prvem delu Gruberjevega prekopa med Gradom in Golovcem, kjer je bil pritisk zemeljskih plasti najhujši. Zato so stroški za kopanje prekopa silno narasli in proračun je bil prekoračen. Namesto da bi bili oblastniki proračun zvišali, so ga še znižali na 63.500 goldinarjev, a je samo most čez Gruberjev kanal stal 50.000 goldinarjev. Bil je pa most lep in eleganten, kakršnega ni bilo nikjer v deželi, kakor pišejo tedanji zgodovinarji. Zaradi silnih ovir so stroški za prekop v teku 5 let narasli na 139.372 goldinarjev. Toda delo je bilo komaj do polovice končano. Zato so bili kranjski deželni stanovi hudo nevoljni. Nekateri, ki so se prav posebno bali nadaljnih stroškov, so celo predlagali, naj se kar zasuje vse, kar je doslej izkopano. Nejevoljna je bila tudi cesarica, vendar je ukazala, da naj se kopanje nadaljuje. Slednjič se je s pomočjo vsakovrstnih intrig proti Gruberju njegovim sovražnikom posrečilo, da je bil l. 1777 odstavljen. Nalogo, Gruberjevo delo nadaljevati, je dobil podpolkovnik Vincenc Strupi, kateri je res dovršil, česar še Gruber ni dovršil. Tako je bil prekop med Barjem in Mostami slovesno odprt 25. novembra l. 1780. Strupi, ki je dovršil to, kar je Gruber započel in za kar je naredil tudi on načrte, je bil pobaronjen, pravi začetnik Gruber pa je žel grdo nehvaležnost.

Ob tem času je Gruber živel v Ljubljani kot zasebnik. Jezuitski red je namreč papež Klemen XIV. na pritisk framasonskih vlad po vsem svetu ukinil. Gruberja je ta ukinitev silno bolela. Saj je šel v jezuitski red iz najčistejšega idealizma. In sedaj so bile pokopane njegove najlepše nade. Ko je papež ukinil jezuitski red, je hkrati razrešil jezuite tudi redovnih obljub, tako tudi obljube uboštva. Poslej so bivši jezuiti smeli in tudi morali imeti lastninsko pravico, ker so pač morali skrbeti pa svoj vsakdanji kruh. Gruber je postal ravnatelj brodarstva in bil l. 1775 imenovan za c. kr. svetnika. Od svojih premožnih staršev na Dunaju je podedoval precejšnje imetje. Iz svojih zasebnih sredstev je torej Gruber zgradil lepo Virantovo hišo in tudi letovišče pod Rožnikom, ki je bilo namenjeno njegovim bivšim redovnim sobratom in tovarišem. Tu so se shajali bivši jezuiti in še naprej skupno opravljali svoje pobožnosti.

Kakor piše Viktor Steska, je Virantova hiša takole nastala: Leta 1774 dne 28. junija je strašen požar v Krakovem in okrog Sv. Jakoba uničil 109 hiš. Pri tej priliki je pogorel tudi jezuitski kolegij, ki je stal na sedanjem trgu Sv. Jakoba. Po požaru so na novo pozidali nekdanjo jezuitsko šolo, reduto, kjer danes stoji šola. Vse drugo pogorišče pa so do tal podrli. Tako je nastal trg Sv. Jakoba, Gabrijel Gruber je kupil del pogorišča na obeh straneh sedanje Zvezdarske ulice in pričel zidati lepo in visoko hišo, katera deloma še stoji kot zahodni del Virantove hiše. Njena notranjost priča o Gruberjevem visokem umetniškem okusu. V tej hiši je Gruber uredil tudi svojo zvezdarno.

Odkar so razpustili jezuitski red in ko so ga pozneje še odstavili od vodstva prekopa, katerega je on zasnoval, p. Gabrijel Gruber v Ljubljani ni imel pravega obstanka. Zato je razumljivo, če se je nadvse razveselil, ko je slišal, da Jezusova družba na Ruskem ni razpuščena. Casarica Katarina II. namreč ni dovolila, da bi se bil papežev razpustitveni dekret na Ruskem razglasil, pač pa je klicala jezuite, ki so bili drugod izgnani, v Rusijo, da tam nadaljujejo svojo veliko kulturno delo. In tako je Gruber januarja meseca l. 1785 na tihem zapustil Ljubljano in odšel na Rusko. V Mohilovu je takoj postal profesor mehanike. Tam se je znova včlanil v družbo Jezusovo. Od l. 1786 je v Polocku poučeval matematiko, fiziko in arhitekturo ter tako, kakor nekdaj v Ljubljani, tudi v Rusiji vzgajal spretne strokovne delavce. Po njegovi zaslugi so jezuitski kolegiji v Rusiji dobivali vedno večji ugled. Tudi car Pavel se je navdušil za jezuite in katoliško cerkev. V Petrogradu je zgradil kolegij, kateremu je stal na čelu zopet oče Gruber. Njegov vpliv pri carju Pavlu je bil tako velik, da si je p. Gruber carju upal predložiti v razmotrivanje veliko idejo zedinjenja vseh krščanskih cerkva s katoliško cerkvijo. Dne 10. oktobra 1802 je Gabrijel Gruber postal vrhovni predstojnik družbe Jezusove v Rusiji in njemu so bili podrejeni vsi jezuitje italijanske, irske, angleške in ameriške province. Jezusovo družbo pa je vodil kot generalni vikar le 3 leta, ker ga je 7. aprila leta 1805 o priliki nekega požara pograbila smrt.

Gabrijel Gruber ni bil samo eden izmed najslavnejših mož tiste dobe, genijalen veleum, ampak tudi izredno pobožen. Saj si lahko mislimo, da jezuitje ne izvolijo za svojega generala kogarsibodi, ampak le moža, ki se ne odlikuje le po učenosti, ampak še bolj po svoji kreposti.

Ne vemo, kje je Gruberjev grob, vemo pa, da slovenska Ljubljana temu možu mora biti hvaležna za njegovo delo. »Gruberjev prekop« je trajen spomenik na tega velikega moža-dobrotnika Ljubljane.

Da Barje danes ni več močvirje in da nas povodnji ne nadlegujejo več, da se je Ljubljana mogla razvijati — to je zasluga velikega jezuita patra Gabriela Gruberja

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in zanesljivo
Ne škoduje!
DARMOL
Odobreno od Ministerstva socialne politike in narodnega zdravja
Štev. 249 od 19. I. 1932.

Težave z nadaljevanjem regulacije Ljubljanice

Ljubljana, 3. februarja.

Poročali smo, da je prva dražba za nadaljevanje urejevalnih del na Ljubljanici, to je za odsek med trimostovjem in Hradeckega mostom, propadla, ker se ni javil noben ponudnik. Vzroki so dvojni: prvič se je cement znatno podražil — za 1500 Din pri vagonu — in bi se samo ta odsek podražil za približno 75.000 Din, drugič pa so lanska dela pokazala, s kakšnim rizikom so zvezana dela na Ljubljanici, namreč ker visoka voda dostikrat odnese skoraj vse naprave in uniči pogosto že napravljeno delo.

Tudi izgledi za drugo licitacijo, ki bo 9. februarja, niso najbolj ugodni, da bi se javil sploh kakšen ponudnik. Pogoji so prav isti, kakor pri prvi zgradbi, ker po zakonu o državnem računovodstvu ne morejo biti drugačni. tvrdke, ki bi mogle prevzeti to delo, pa tudi ne kažejo sedaj kakšnega posebnega veselja, da bi to delo dražile. Zelo možno je, da se tudi do 9. februarja ne bo pojavil noben ponudnik. Potem bi morala terenska sekcija za regulacijo Ljubljanice sama izvesti to regulacijsko delo v lastni režiji. Možen pa je še en izhod, namreč da se najvišji znesek za to delo v dražbenih pogojih zviša. Pri sedanjih razmerah pa tudi to ni verjetno.

★

Starček ujel zajčka z roko

Iz kamniških lovskih revirjev smo čuli že marsikatero zabavno in zanimivo dogodivščino, zato naj za konec bogate in uspešne lovske sezone zabeležimo še naslednjo zgodbo, ki ima prav tako kakor ostale hvalevredno lastnost, da je popolnoma resnična. Pravijo, da ni nikaka umetnost ujeti zajca na lovišču. Čeprav spi dolgoušec z odprtimi očmi, ga vendar lahko presenetiš in zgrabiš za ušesa, ker se baje ob nenadnem pojavu sovražnika tako prestraši, da kar otrpne. Taka smola je doletela te dni tudi korenjaškega zajčka, ki je spal pod nekim drevesom tam blizu Olševka. Bil je gotovo popolnoma brez skrbi, ker je vedel, da je že minil 15. januar in da ga lovci nimajo več pravice preganjati. Brezskrbno je sanjal o veselem predpustu in o zelenih livadah in ni opazil, da je prišel mimo njega 83 letni možak. Kljub svoji visoki starosti se je prožno vrgel na zajčka in ga ujel ter odnesel lovskemu zakupniku.

Stari ljudje
trpe pogostoma radi težkih napadov kašlja in s tem se nepotrebno mučijo.
KRESIVAL razpusti sluz, takoj ublaži in ozdravi kašelj in bronhijalni katar.
KRESIVAL bistveno cenejši. Sedaj samo Din. 32.— po steklenici.

Beda na deželi

Polhov gradec, 2. februarja.

Povsod tožijo o bedi, le iz naših hribov ne dobite nikakega poročila. Res slabe čase smo doživeli, vendar hujšega pomanjkanja kakor je ravno pri nas, ne dobite nikjer. Govoril sem s trgovci, da ne prodajo nič sladkorja. Ako govorim s kmeti, pa pravijo: S čim naj preživimo otroke, ko ne moremo kupiti sladkorja, saj nam še za sol primanjkuje. Revežev pa toliko, da drug drugemu vrata odpirajo. Pa vsaj je znano, da le revež revežu pomaga. Pravijo mi: Najboljši kraj za reveže je Tržič in Polhov gradec.

Ko sem bil še mlad, je pri nas cvetela strojarska obrt, vsaj je bilo 6 strojarjev, danes je le še eden in ta komaj životari, vsaj nosi vse Batove čevlje. Imamo več čevljarjev, ki so poleg 5 do 6 malih otrok večjidel brez dela. Čevljar mi je pravil: V teku enega meseca sem dobil le en par čevljev v potemplanje, pa še ta mi ni plačal, nimam pa ne drv, ne krompirja, da bi uboge otroke preživil, rubežen pa vsaki drugi mesec. Otrok pa davkarija ne vzame. Govoril sem s kmetom. Pravi: Za davek imam zarubljeno. Pred mesecem sem prodal vola, da bi plačal davek; a mesarja ni po vola. Jemo le zelje, repo in krompir. Kruha nimamo, da ohranim malo žita za spomlad, ko se prične večje delo.

Lesna trgovina Božnarjeva že skoraj vso zimo stoji. Kmetje mu ponujajo les, da bi mogli davke plačati, pa tudi ta jim ne more nuditi denarja, ker tudi od svojih kupcev ne more stirjati, denarja pa nikjer ni, še v hranilnicah ne. Ravno danes mi je tožil revni kajžar: Imam 5 malih otrok, najstarejši ima 6 let, pa nimamo druzega živeža ko en škaf zelja in dva mernika krompirja, pa ne ene pare denarja. Kruha nismo jedli, da se ne spominjam več. Kako rad bi šel na delo tudi za najmanjši zaslužek, pa ga ni.

Ubogi ljudje, ki nimajo ne hrane, ne obleke, ne dela. Kako naj žive, ako ne bode nobenega zaslužka?

Velenjski rudarji v Ljubljani

Za pogodbo med KDE in Ljubljano

Ljubljana, 3. febr.

Danes je dospela v Ljubljano osemčlanska deputacija delavskih zaupnikov iz velenjskega rudnika pod vodstvom načelnika tamkajšnje II. rudarske skupine Jožeta Rednaka II. in Martina Savinka. Deputacija je posredovala pri g. banu in g. mestnem županu za čim hitrejšo izvedbo elektrifikacijskega načrta, v katerem vidijo velenjski rudarji edini možen izhod iz stiske, v kateri se sedaj nahajajo.

Položaj v Velenju je obupen. Večina rudarjev praznuje šihte. S 1. februarjem je bilo ponovno reduciranih 30 rudarjev. Drugi rudarji delajo pa samo po eno tretjino šihtov. Okoli 80 rudarjev se menja vsak drug teden, delajo pa le po dva, tri šihte vsak drug teden. Nemogoče je rudarju živeti, če na mesec zasluži le 8—10 šihtov ter prejme za svojo družino le 200—300 Din mesečno, od česar mora plačevati še okoli 100 Din raznih socialnih dajatev. Veliko vprašanje je, kako naj ti rudarji prežive svoje družine. In mnogi rudarji imajo tudi po 7 in še več otrok.

Rudarska deputacija se je zglasila dopoldne pri g. banu in mu razložila obupen položaj Velenja ter ga zaprosila za pospešitev izvedbe elektrifikacijskega načrta z mestom Ljubljano, obenem pa mu izročila resolucijo. Popoldne je deputacija obiskala g. župana dr. Puca ter mu prav tako razložila položaj, ga prosila za pospešitev ter mu izročila resolucijo. G. ban in g. župan sta deputacijo sprejela prav prijazno, izrazila tudi svoje mnenje, da bo izvedena elektrifikacija predvsem v korist Ljubljani pa tudi mestnemu županu za čim hitrejšo izvedbo elektrifikacije, da bosta storila vse, da se nameravani elektrifikacijski načrti čimprej izvedejo.

Resolucija

ki so jo velenjski rudarji izročili g. banu in g. županu, se glasi:

Za povečanje kalorične električne centrale pri drž. rudniku *Velenje* je že davno prispel ves potrebni materijal za montažo tretjega turbo-agregata na račun reparacij in je montaža sama že popolnoma zagotovljena na podlagi sklenjenega dogovora med kraljevsko bansko upravo Dravske banovine in ministrstvom za šume in rudnike. Prvi obrok plačila za montažo je že položen ter se prične te dni.

Tudi pogajanja za oddajo električnega toka iz Velenja mestni občini ljubljanski so med občino in kr. bansko upravo ugodno potekla, s čemur bi bilo zagotovljeno polno izkoriščanje povečane električne centrale in s tem v zvezi obstoj in razvoj drž. rudnika v Velenju.

V zadnjem momentu pa, ko je rešitev bede velenjskih rudarjev s tem aranžmajem bila takorekoč že pred pragom, se je pričelo od izvestne strani s polno paro delovati proti izvedbi tega načrta, za kar se je angažiral celo univerzitetni profesor g. dr. Milan Vidmar z obširnim člankom o »Bodočnosti ljubljanske mestne elektrarne« v dnevniku »Jutro«.

Naša naloga ni: ovreči s strokovnega gledišča trditve imenovanega g. profesorja, dasi so te tudi v očeh lajika neosnovane in nevzdržne, tudi ni iskati vzrokov za tako pisanje tik pred ustvaritvijo nameravanih elektrifikacijskih načrtov, marveč se omejimo v vsej svoji težki bedi le na sledeče konstatacije:

Drž. železnice so za februar t. l. znižale svoje dobave velenjskega premoga od 3500 na 1150 ton. Cinkarna, d. d. Celje, eden največjih odjemalcev, ki je odjemala sveječasno nad 3000 ton mesečno, celo na samo 900 ton. Ogrožajo nas torej ponovno že itak neznosne redukcije, tako glede staleža delavstva, kakor tudi glede skrčenja števila delovnih dni in sicer v taki meri, da življenjski obstoj rudarskih družin v Velenju ni samo v opasnosti, ampak je isti absolutno nemogoč.

Velenjsko delavstvo se v železni disciplini, ker je zaposleno v drž. podjetju, dosedaj ni zatekalo v svojem naravnost obupnem položaju v javnost, ampak je heroično prenašalo bezo bede, ker pa gre sedaj v najkrutejši resnici za življenje nad 400 na robu obupa se nahajajočih rudarskih rodbin, si usojamo z vsem poudarkom apelirati na celokupno pošteno nacijonalno in socialno čutečo javnost in zlasti na vse merodajne činitelje v javnem življenju, da onemogočijo vse intrige proti dovršitvi električne centrale v Velenju in proti odobritvi dogovora glede oddaje električnega toka iz Velenja mestni občini ljubljanski.

Državni rudnik je dobil dragoceni materijal na račun reparacij za eno najmodernejših električnih central v Jugoslaviji naravnost podarjen od strani države in bi nastala nepopravljiva škoda, ako se vsi javni činitelji v Dravski banovini tega ne bi zavedali in onemogočili velikopotezni elektrifikacijski načrt, ki je po zaslugi visoke kraljevske banske uprave tik pred uresničitvijo.

Železniki

Svetoletno pobožnost v proslavo [illegible] **odrešenja** bo pri nas za vso Selško [illegible] v dneh 11., 12. in 13. februarja. Pobožnost se bo vršila po naslednjem redu: Vsaki dan bo v farni cerkvi izpostavljeno sv. Reš. Telo od šestih zjutraj do šestih zvečer. V nedeljo bodo govori za može in fante, v ponedeljek za žene, v torek za dekleta. Slovesnost se bo zaključila v torek ob 4 popoldan, sv. Reš. Telo pa ostane izpostavljeno do polnoči.

Zlata poroka v Stranjah

Stranje, 1. februarja 1934.

Že je poteklo nekaj Bistrice v Savo, odkar smo imeli pri nas zadnjo slovesno zlato poroko v cerkvi. Pa ne mislite, da bi ne imeli kandidatov za to. O, ne! Prva dva korenjaka sta že čez pol pota proti šestdesetletnici; druga dva para pa sta že tudi blizu 55. leta skupnega zakonskega življenja. Ali deloma radi krize, deloma iz strahu in napačne sramežljivosti menda niso hoteli napravljati kake zunanje slovesnosti in so se zato izognili tudi cerkvene.

Opogumila pa sta se v nedeljo dne 28. januarja zakonska Kemperl Lovrenc in njegova žena Katarina in sta v spremstvu svojih sinov in njihovih otrok, v spremstvu drugih sorodnikov in sosedov stopila pred zlatoporočni oltar. Oba sta že v osmem križu, pa sta prišla še lahkih korakov v cerkev, teža let se jima še kar nič ne pozna. Pred cerkvijo smo jima napravili slovesen sprejem, kjer jih je šolska učenka Sl. Langerholc v imenu župnije lepo pozdravila. Morebiti bo ta pozdrav še komu prav prišel, zato ga zapišemo tudi v naše poročilo:

Le vstopita v božje svetišče,
pred zlatoporočni oltar;
Bogu prinesita zahvalo
za redko naklonjeni dar.

Mi vsi pa se združimo z Vama
in s prošnjami Vaših sinov:
»Gospod naj pri Vama ostane,
z Gospodom njegov blagoslov!«

V cerkvi je v kratkih besedah povedal cerkveni govornik, kaj je zlata poroka. Ni kak nov zakrament, niti ne poprava prve poroke. Je pa za župnijo redek dogodek, ker ne pride vsako leto na vrsto. Za zlatoporočenca je to izredna milost. Leta 1884. je stalo 13 parov pred poročnim oltarjem v Stranjah, a samo temu paru je bilo dano gledati zlato poroko. Izraz hvaležnosti je za vse vesele in prijetne, pa tudi za vse bridkostne in grenke ure petdesetletnega skupnega življenja. Zakaj pri naši neurejenosti nam je tudi trpljenje naravnost potrebno; le v njegovi luči znamo prav ceniti dobrote življenja, sicer bi se jih prav gotovo preobjedli.

V cerkvi se je zbralo veliko ljudi. In gotovo so šli vsi domov pod vtisom: »Lepo je bilo! Tudi jaz bi rad kaj takega doživel.« Lepo je bilo tudi to, da so pri jutranji maši starši in sinovi pristopili k Gospodovi mizi. Zlatoporočencema pa želimo to, kar je oče ves vesel nad prelepo slavnostjo, obljubil pri slavnostnem obedu: »O, jaz bom še železno poroko dočakal!« Tako bodi!

Ljubljanske vesti:

Trgovska šola v novi palači

Z začetkom tega meseca se je državna dvorazredna trgovska šola preselila v nove krasne prostore v palači trgovske šole. Dvorazredna trgovska šola je bila s 1. februarjem namreč brez prostorov ter je zato morala požuriti svojo preselitev. Prostori državne trgovske šole so od prostorov trgovske akademije strogo ločeni ter imajo poseben vhod z Gregorčičeve ulice, medtem, ko je v Trgovsko akademijo vhod z Bleiweisove ceste. Veliko in prostorno stanovanje ima, enako kakor ravnatelj trg. akademije, tudi ravnatelj trgovske šole, namreč pet sob v četrtem nadstropju. Stanovanji obeh ravnateljev sta med seboj oddeljeni, saj vodita do vsakega stanovanja celo posebna lifta. Zgraditelji trg. akademije, namreč mestna občina, društvo »Trgovska akademija« in državne oblasti, so bile pri napravi dveh tako udobnih stanovanj zelo širokogrudni, saj je naprava obeh stanovanj bistveno podražila zgradbo.

Polagoma se seli v novo palačo tudi trgovska akademija. Nekateri oddelki so že v novi palači, drugi pa se morajo vseliti najkasneje do 15. t. m. Na Tehniški srednji šoli namreč občutno primanjkuje prostorov za vse številne oddelke in strokovne šole, zato se bo mogla ta šola, ki je dolga leta dajala gostoljubje trgovski akademiji, zelo oddahniti.

Interna kolavdacija poslopja z gospodarjem je že bila, javna oblastvena kolavdacija pa bo te dni. Nova stavba dela po solidnosti svoje izdelave vso čast Ljubljanski gradbeni družbi, ki jo je zidala, prav tako pa tudi mestni občini, ki je prevzela riziko gradnje s tem, da je najela posojilo pri državni hipotekarni banki. Poslopje je veljalo brez pohištva in druge opreme 5,500.000 Din. Mestna občina bo morala to posojilo amortizirati v teku let, amortizacijske zneske pa bo krila z najemnino, ki jo ji bo plačevala država. V nasprotnem primeru je mestna občina odločena, da odpove trgovski akademiji in trgovski šoli ter poslopje uporabi za take šole (obrtno nadaljevalne, osnovne itd.), za katere je sama dolžna skrbeti. Upajmo pa, da do tega ne bo prišlo.

Z dovršitvijo te krasne palače in vselitvijo obeh šol je z uspehom kronano tudi dolgoletno, smotrno in odločno delo nadvse marljivega društva »Trgovska akademija«, ki si je že pred več leti stavilo nalogo, da Ljubljani preskrbi primerno šolsko zgradbo za trgovsko akademijo. Saj je njegov predsednik g. Jelačin, ki je tudi predsednik Zbornice za TOI, imel nešteto potov, intervencij in posredovanj, da se mu je posrečilo to ogromno delo. Društvo je tudi poskrbelo za zemljišče za stavbo, ki ga je odstopilo brezplačno mestni občini.

V bližini stoji že Trgovski dom, stanovanjska hiša Zbornice za TOI, nameravane pa so tudi nekatere druge trgovske stavbe, tako, da nastaja tam nekakšno središče trgovsko-društvenih in prosvetnih ustanov

---

Krščanska šola
vabi svoje člane, starše
in prijatelje mladine
na svojo veliko
skupščino
danes ob 4. popoldne
v beli dvorani hotela »UNION«!
Odbor.

Stena se podrla na delavca

Ljubljana, 3. febr.

V Šiški podirajo mestni delavci staro zgradbo ob podaljšku Verovškove ulice. Ta zgradba je mestna last ter je bila za vsako uporabo že neprimerna ter je le ovirala razvoj ulice. Pri podiranju te zgradbe se je danes ob 9 dopoldne pripetila resna nesreča. Stena, ki so jo delavci izpodkopali, se je namreč nagnila na stran, kjer je stal samo en delavec, ki je prepozno opazil, da se stena nagiblje nanj ter ni mogel ob pravem času odskočiti. Stena je delavca pod seboj popolnoma pokopala. Priskočili so sodelavci, ki so naglo odkopali nesrečneža izpod ruševin. Ponesrečenec, 50-letni delavec mestnega cestnega nadzorstva Valentin Fležar, stanujoč v Mostah, Ribniška ulica 27, je dobil poškodbe po vsem telesu. Potolčen je po glavi, poškodovan mu je prsni koš, poškodbe ima na udih, desna noga pa mu je zlomljena. Poklican je bil reševalni avto, ki je ponesrečenca prepeljal v bolnišnico. Njegovo stanje je zelo resno.

Da! pri tvrdki **J. MAČEK**
na Aleksandrovi cesti štev. 12 kupite
najbolj ugodno
moška in dečja oblačila

⊙ **Ljubljanski delegati na socialističnem kongresu.** Na ustanovni kongres nove socialdemokratske stranke, ki je danes v Belgradu, so odpotovali iz Ljubljane dr. Jelenec, Alojz Sedej, Pavle Škerlj, Jurij Stanko in Marija Rakovčeva. Vseh delegatov iz Slovenije je okrog 30.

⊙ **Za obletnico smrti † gospe Frančiške Mastek** bo prihodnjo sredo ob 7 zjutraj sv. maša-zadušnica v župni cerkvi sv. Jakoba.

⊙ **Društvo izložbenih aranžerjev dravske banovine v Ljubljani** prosi, da vse informacije in dopise adresirajte na tajništvo društva: Ivo Widmayer pri tvrdki K. Widmayer, Pogačarjev trg 3 Ljubljana. (1223)

⊙ **Za Dom slepih** daruje v počastitev spomina blagopokojne sestre Marije 50 Din gdč. Asta Mattanovič.

Golaž ekstrakt za Din 4.— nasiti številno družino
EKSTRAKT dr z o. z.
Gosposvetska cesta št. 8

⊙ **Abonenti,** ki si žele dobre, okusne in cenene hrane, so vljudno vabljeni, da se abonirajo v gostilni Rokodelskega doma v Ljubljani, Komenskega ulica 12. — Vsem cenjenim gostom se nudijo kar najboljša in najcenejša vina, preskrbljeno je vedno tudi za dober prigrizek. Kegljaškim družbam je na razpolago tudi zelo lepo in prikladno kegljišče.

Pri vseh poškodbah, okvarah, opeklinah ter za zdravljenje vseh vrst ran, hrast, lišajev, turov in ostalih kožnih bolezni, zamorete s polno sigurnostjo uporabiti preizkušeno zdravilo
»FITONIN«
Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 15 pošlje brezplačno »Fiton« dr. z o. z. — Zagreb I-78.

⊙ **Bosanski prekupčevalci.** Policija zadnje čase opaža, da se je pojavilo v mestu zopet več bosanskih prekupčevalcev stare obleke, čeprav še ni dolgo, ko jih je večino izgnala. Ti prekupčevalci najraje — seveda ne vsi — kupujejo staro in tudi novo obleko od sumljivih ljudi, ki obleko po večini pokradejo po raznih predsobah in hodnikih, ko beračijo. Policija namerava tem prekupčevalcem posvetiti precejšnjo pozornost ter omejiti njihovo delovanje.

⊙ **V Ljubljani umrli od 26. januarja do 1. februarja 1934.** Lesjak Frančiška, 67 let, kuharica, Stari trg 3. — Zupančič Franc, 76 let, vžitkar, Vidovdanska c. 9. — Surk Frančiška, roj. Železnikar, 68 let, posestnica, Ižanska cesta št. 189. — Širca Roza, 60 let, delavka tobačne tov. v p., Sv. Petra c. 71. — Fliesser Cecilija, 81 let, perica, Vidovdanska c. 9. — Zabukovec Marija, sestra Irmina, usmiljenka, Slomškova ul. 20. — Košir Jakob, 71 let, vrtnar, Baragova ul. 11. — Sedej Josipina, roj. Kosmatin, 61 let, vdova mestn. šolskega sluge, Sredina 14. — Stren Marija, roj. Šušteršič, 56 let, zasebnica, Vidovdanska c. 9. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Babič Ladislav, 27 let, rudar, Sv. Katarina pri Trbovljah. — Sajovic Marjeta, 56 let, obč. uboga, Cerklje 96. — Baloh Jožefa, 52 let, bajtarica, Zg. Tuhinj 51. — Požrl Kristina, 37 let, žena kovača, Bobovnik 24 pri Lukovici. — Weithauser Jožica, 1 leto, hči vpok. podpregledника fin. kontr. Sv. Jurij pod Kumom. — Kukec Neža, 52 let, žena bajtarja, Drušče 46, obč. Škocjan, srez Krško. — Osredkar Franc, 47 let, delavec, Nasoviče 28, obč. Komenda, srez Kamnik. — Kržič Jerica, roj. Kolman, 85 let, žena vpok. paznika prisil. delavn., Poljanska c. 54. — Štefe Marija, 67 let, gospodinja, Tržič.

Zobni atelje Bajc Alojzij
Rožna ulica 7, radi bolezni do preklica
ne sprejema

⊙ **Dunajsko pranje, svetlolikanje. Šimenc, Kolodvorska 8.**

Mariborske vesti:

Okolica v regulacijskem načrtu

Maribor, 3. februarja.

Vprašanje novega regulacijskega načrta je odprto že dolga leta sem. Vse povojne občinske uprave so se bavile z njim in dolgo let se že vršijo pripravljalna dela Regulacijski načrt je nujna potreba, ker bo postavil vso gradbeno politiko našega mesta na novo, enotno podlago, po kateri se bo razvijala obdravska prestolica v bodočnosti. Nov regulacijski načrt bi Maribor že imel, če ne bi obsegal tudi področja mariborske okolice. Tako pa je bilo treba dolgotrajnih pogajanj in tudi oblastvenega posredovanja, da se je okolica zganila ter izvršila svojo nalogo. Okoliške občine že dolga desetletja niso imele nobenih položajnih načrtov in zato so tudi te predpriprave trajale daljšo dobo. Sedaj pa so predpriprave tudi v okoliških občinah že dovršene z izjemo Košakov in enega dela bivše občine Tezno. V kratkem bodo dela tudi tu zaključena in nato se bo lahko ustvarila enotna podlaga za nov načrt, ki bo določal razvojne smernice bodočega velikega Maribora daleč v okolico. Izdelava načrta samega pa se bo oddala zasebniku, ker mestni gradbeni urad nima na razpolago dovolj strokovnih moči za tako obsežno delo. Razpis se bo izvršil že v tekočem letu. Vidne posledice nove gradbene politike se bodo čutile predvsem v okolici, ki se je v gradbenem pogledu doslej razvijala čisto samolastno brez širših vidikov in obzirov. Starih mnogoterih grehov sicer načrt ne bo mogel več popraviti, zato bo pa preprečil nove.

☐ **Smrt g. duhovnega svetnika Martina Petelinška** je v Mariboru globoko odjeknila. Že v zgodnjih dopoldanskih urah so prihajale v stolno župnišče velike množice kropit zemske ostanke priljubljenega pokojnika. Zlasti veliko je bilo med njimi mladine, ki ji je bil pokojnik tako skrben prijatelj.

☐ † *S. Sestra Gerarda Horvat.* Samostansko družino čč. šolskih sester je zopet objela žalost. Včeraj zjutraj je umrla s. Gerarda Horvat, dolgoletna samostanska kuharica. Blaga pokojnica je bil rodom od Sv. Ane na Krembergu. Preoblečena je bila v mariborskem samostanu dne 15. avgusta 1903. Dosegla je starost 50 let. Skromno in tiho je vodila ves čas samostanskega življenja naporno delo v kuhinji ter je bila pri vseh vedno priljubljena Pogreb bo v ponedeljek iz hiše žalosti ob 14 na pokopališče na Pobrežju. Naj počiva blaga pokojnica v miru, zalujoči samostanski družini in sorodnikom naše iskreno sožalje.

☐ **Mladi stražarji Jadrana so se postavili.** Podmladki Jadranske Straže vseh mariborskih srednjih in meščanskih šol so priredili na Svečnico popoldne v veliki unionski dvorani Strossmajerjevo proslavo z izredno bogatim in pestrim sporedom. Okusno ozaljšana dvorana je bila nabito polna ne le mladine, temveč tudi odličnega občinstva in mladinoljubov, ki so s priznanjem in občudovanjem spremljali izvrstno pripravljene in izvajane točke sporeda. Nastopajoča mladina je naravnost presenetila: vse od kraja do konca je bilo skrbno in izpiljeno izvedeno, tako govori, orkestralne in solistične točke, pevski nastopi, deklamacije, mali harmonikarji, simbolične in rajalne vaje. Kosali so se vsi mariborski zavodi med seboj: gimnazija je dala pevski oktet ter dvoje govornikov in solista, realna gimnazija pevski zbor, tenorista, učiteljska šola orkester, pevski oktet, klavirske in violinske soliste, presenetila je tudi šola rezervnih častnikov-inženjerjev s svojim dobrim oktetom, trgovska akademija je dala govornika, ki je razvijal gospodarsko plat pomena naše Adrije, ostali del programa pa so izpolnile meščanske šole: prvenstvo je, kot vedno, odnesel zopet zavod šolskih sester, ki je postavil na oder dvoje izborno izvežbanih rajalnih nastopov

☐ **Smrt vzornega redovnika.** V splošni bolnišnici je podlegel smrtonosnemu bolezenskemu kalu redovnik jezuitskega reda Anton Krajnc. Dosegel je starost 54 let. Pokojnik je bil blag značaj, odlikovale so ga vzorne redovniške vrline. Bogudano je prenašal tegobe svoje bolezni ter z mirnim zaupanjem v božjo dobroto pričakal smrt. Pokopali ga bodo danes popoldne ob 4 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču na Pobrežju.

☐ **Oddaja obrtniških del.** Mestna podjetja mariborska so oddala svoječasno razpisana obrtniška dela za mariborsko občino naslednjim obrtnikom: steklarska dela bo izvrševal Ivan Kovačič, pečarska Majer Josip, strojno-mizarska Kompara Rudolf, slikarska Hnel Franjo, pleskarska Pezdiček Andrej, črkoslikarska Mavrič Vinko, vzdrževanje in navijanje stolpne ure Dreo Ivan, dobavo barv, čopičev in lakov Medic & Zankl, dobave železnine in gradbenega materijala Pinter & Lenard. Kleparska dela se bodo na novo razpisala.

☐ **Mariborski adresar.** Tiskovna založba v Mariboru pripravlja izdajo novega adresarja, ki bo obsegal poleg točnih podatkov mariborskega mesta kot celote (torej tudi okolico) še podatke o Ptuju in Celju ter važnejših enotah s področja bivšega mariborskega okrožja. Pri sestavi bo sodeloval poseben redakcijski odbor, v katerem bodo zastopani vsi poklicani javni in drugi činitelji. Delo bo obsegalo 500—600 strani velikega formata ter bo predvidoma izšlo v letošnjem poletju.

☐ **Usoda kostanjev.** Na naše tozadevno poročilo nam od merodajne strani poročajo, da ne bodo padli vsi drevoredi pod sekiro naenkrat, ker se ne more mesto na mah oropati vsega zelenja. Posekala se bodo samo drevesa tam, kjer se drevoredi sploh odpravijo. V ostalih drevoredih se bo izvrševala nova zasaditev postopoma tako, da se najprej vzgoji nov nasad in potem šele posekajo kostanji. Prvenstveno se bodo pa skušale zasaditi z drevoredi nove ulice na desnem bregu Drave in pa v novi vilski koloniji na Joštovem posestvu.

☐ *Živinozdravnik Joža Keluc* je otvoril prakso v Košakih pri Mariboru, Aleksandrova 2. Sprejema od 8.30—11.30. Stanovanje: Maribor, Meljska 41-I.

☐ **Smuk je nevaren.** Kar dvoje večjih nezgod je zahtevalo na Svečnico smučanje. Na obronkih Sv. Urbana si je zlomil pri padcu 26 letni trgovski pomočnik Ivan Jurič iz Studencev levo nogo. — Ista usoda je zadela strojnega ključavničarja 21 letnega Franca Sadeka, ki je pri padcu dobil prelom kosti na levi nogi. Oba ponesrečenca sta bila prepeljana v splošno bolnišnico.

☐ **Cevi pokajo.** Vodovodne motnje, ki so nastale radi mraza v omrežju, so se pojavile tudi v ulici Ob jarku, kjer je počila cev v globini ter so jo morali nadomestiti z novo.

Celje

Kako časte Frankolčani spomin na svojega rojaka prof. Antona Bezenška. Kakor je naš list že poročal, so priredili Frankolčani na Svečnico dopoldne predavanje o življenju, delovanju in pomenu naj novega rojaka prof. Antona Bezenška. Predaval je g. prof. Bolhar iz Celja. Pred polno dvorano občinstva je g. predavatelj poveličeval zasluge njihovega rojaka in ga poslavil vsem za vzgled v neumorni delavnosti, veliki ljubezni do domovine, v neizmerni navdušenosti za Slovanstvo in zvestobi do vere. Navzoči so g. predavatelja za njegova lepa izvajanja nagradili z živahnim aplavzom. Popoldne so domači igralci uprizorili v isti dvorani igro »Stari Ilija«, ki je tako v moralnem kot gmotnem oziru izpadla v splošno zadovoljstvo.

Usmiljenim srcem! Državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju odda otroka v starosti dveh ozir. sedmih let, v brezplačno oskrbo. Revščina v hiši je zelo velika, mati je že od septembra v bolnišnici; oče pa brezposeln delavec. Nadaljnje informacije daje Drž. krajevna zaščita dece in mladine v Celju.

Delovni trg. V zadnji desetini meseca januarja je poskočilo število brezposelnih prijavljenih pri celjski ekspozituri Javne borze dela skoraj za 200. Po zadnjem izkazu je brezposelnih 621, sedanja številka je pa 814. Delo je bilo v tem času ponujeno 10 osebam, posredovanj je pa bilo izvršenih 9. Delo je na razpolago: 1 hlapcu, 1 kurjaču, 1 sluga, 1 kuharici in 1 služkinji.

Naznanila

Ljubljana

| V Rokodelskem domu bodo drevi igrali zelo dobro predpustno burko »Res luštno je tam na dežel'ci...« Režijo ima g. Janko Novak. Predprodaja vstopnic je danes od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Pričetek igre je ob pol osmih zvečer.

| **Gašperček se bo boksal z roparjem Rokomavhom** danes popoldne v novi groteskni igri M. Kunčiča: Gašperček se uči boksanja. Kot piskač pa bo nastopil v Kurentovi igri: Kralj gozda. Presenečenja in smeha bo na pretek! Obe igri se bosta predvajali ob 3 in 5. Vstopnice so v predprodaji v Unionski trafiki. Sedeži po 6, 5, 4 in 3 Din, stojišča po 2 Din.

| **Kino Kodeljevo.** Danes ob 3., 5., 7. in 9. in jutri ob 4 in 8 film najlepše glasbe »Štravsov valček«. V glavni vlogi Gustav Fröhlich.

| **Šišenski gledališki oder** priredi danes teden v samostanski dvorani burko »Primuž in Helena« in še kaj?? — Največji nezadovoljneži se bodo do solz nasmejali. Šiškarje na ta večer že danes opozarjamo.

| **Ženska sekcija Krajevnega odbora JS v Ljubljani bo imela** letno zborovanje dne 5. februarja 1934 **ob 18 v damski sobi** kavarne Emona, na kar opozarjamo **vse** članice.

| **Izredna skupščina Združenja ljubljanskih konzervatoristov** bo v četrtek 8. t. m. ob 20 na konservatoriju, dvorana 17. — Odbor.

| **Nočno službo imajo lekarne:** Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24 in dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; jutri: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Maribor

m **»Navaden človek«. Društvo »Danica«** ponovi danes, v nedeljo popoldne, zanimivo šaloigro »Navaden človek«. Da bo predpustno veselje tem večje, nastopijo najboljši igralci s kupleti. Vsi prijatelji poštenega razvedrila danes popoldne v Mladinski dom v Cvetlično 28.

m **Ljudska univerza.** V četrtek 8. t. m. predava univ. prof. dr. Milan Ivšić iz Zagreba o bistvu kapitalizma in boljševizma. — V petek predava isti o fašizmu.

m **Muzejsko društvo v Mariboru** bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo dne 11. februarja v čitalnici Štud. knjižnice ob 10 dopoldne. Dnevni red: Otvoritev, poročilo odbora, poročilo preglednikov računov, članarina za l. 1934, volitve ter slučajnosti. Vsi člani MDM vljudno vabljeni!

m **Slovensko obrtno društvo** vabi vse obrtništvo, da zbira svoje davčne težkoče ter jih odda v pisarni Sloven. obrt. društva, Vetrinjska ul. 11-I., ker bo nato odsek za davke in rubežni omenjenega društva podal zadevna poročila na pristojna mesta.

m **Prireditve.** Dne 10. t. m. v dvorani Zadružne gospodarske banke pustna prireditev SSK Maratona; isti dan ima tudi obrtno društvo svojo prireditev; dne 11. t. m. pa Slov. pevsko društvo Maribor.

m **SSK Maraton.** Redni treningi lahkoatletične sekcije od sedaj naprej vsaki torek in četrtek na Livadi. Obvezno za vse člane sekcije vsakokrat ob 19.

Ptuj

p **Dobrodelni koncert Rdečega križa.** Okrajni odbor Rdečega križa v Ptuju priredi v torek 6. t. m. ob 20 v mestnem gledališču dobrodelni koncert. Nastopi pevski zbor meščanske šole v Ptuju Dohodek je namenjen revnim Haložanom in rudarjem iz trboveljskih revirjev.

p **Vokalni koncert** tenorista F. Lukmana, bivšega člana belgrajske opere bo v nedeljo 4. t. m. ob 20 v dvorani Glasbene Matice.

p **V mestnem gledališču se** predvaja v nedeljo 4. t. m. velefilm »V znamenju križa« iz dobe preganjanja kristjanov in vladanja cesarja Nerona. Za okoličane bo predstava navedeni dan ob 11 in 15 po znižanih cenah

Celje

c **Danes popoldne vsi v Ljudsko posojilnico,** kjer vprizore naši znani igralci veseloigro v treh dejanjih »Poslednji mož«. Med odmori bo igral tamburaški zbor. Predprodaja vstopnic dopoldne od 9 do 12 v »Slovenčevi« podružnici v Cankarjevi ulici, popoldne od 2 dalje do začetka predstave pri dnevni blagajni. Začetek ob pol štirih.

c **Vaje »Celjskega Zvona« za prihodnji teden.** Ponedeljek in četrtek mešani zbor, torek ob pol 8 vaja za godala, sreda ob pol 8 vaja za pihala, petek ob pol 8 skupna orkestralna vaja. Vse vaje se vrše v Domu v Samostanski ulici. — Pevovodja.

Drugi kraji

Zvočni kino Št. Vid Vižmarje, 4. februarja: — danes: velefilm Kralj džungle ob 4, 6 in 8. Pride: Film smeha, kot ga še ni bilo doslej!

Dev. Mar. v Polju. Danes ob 4 popoldne vprizori dramatski odsek »Prosvete« v domu veseloigro »Stric v toplicah«. Režija in glavna vloga je v rokah g. Novaka.

Jesenice. Podružnica SPD Jesenice priredi dne 21. febr. t. l. ob 20 v kolodvorski restavraciji redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vabljeni vsi. — Odbor.

Jesenice. Danes ponavlja zadnjič društvo »Aljaž« v Krekovem domu opereto v treh dejanjih s predsliko »Viktorija in njen huzar«. Znižana vstopnina! Okoličani se opozarjajo na to, da se opereta konča pred odhodi večernih vlakov.

Kranj. Igra »Kulturna prireditev v Črni mlaki« je radi obolelosti igralca preložena na soboto, 10. februarja in nedeljo, 11. februarja, obakrat ob 8 zvečer. — Delavski odbor, Kranj.

Trbovlje. Ljudski oder vprizori danes ob pol 4 popoldne v Društvenem domu zanimivo ljudsko igro »Vrnitev«.

Sv. Jakob ob Savi. Katoliško prosvetno društvo vprizori danes veseloigro »Pri belem konjičku« v 3 dejanjih. Začetek ob 3 popoldne. Vabljeni vsi.

Šmartno pri Litiji. Fantov. kongregacija vprizori danes ob 3 popoldne Gogoljevo komedijo »Revizor«.

Nova cerkev. Šolski oder, ki z dobičkom podpira revne otroke, priredi 4. in 11. febr. vojaško satiro »Pustolovščine dobrega vojaka Švejka«, I. del. Vsi ljubitelji otrok in vsi, ki iščete v predpustnem času poštene zabave — na svidenje!

Sora pri Medvodah. Kat. prosvetno društvo v Sori pri Medvodah vprizori v nedeljo, 11. t. m., ob 3 popoldne v Cerkvenem domu veseloigro v 3 treh dejanjih »Utopljenca«.

Belokranjsko učiteljstvo zboruje v soboto, dne 10. febr. t. l. v **Črnomlju.** Na dnevnem redu je situacijsko poročilo in referat o kmetsko- in gospodinjsko nadaljevanem šolstvu. Ker bomo obravnavali očitanja proti našemu požrtvovalnemu tov. Ljubiču, prosimo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Nedelja, 4. februarja ob 15: »Kulturna prireditev v Črni mlaki«. Izven. Znižane cene.
Ob 20: »Karijera kancelista Vinčika«. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 5. februarja: Zaprto.

Opera

Začetek ob 20.

Nedelja, 4. febr.: ob 15: »Tosca«. Izven. Znižane cene.
ob 20: »Ples v Savoyu«. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 4. februarja ob 15: »Trnjulčica.« Znižane cene.
Ob 20: »Grofica Marica.« Zadnjič. Gostuje tenorist Ivan Gorsky.
Ponedeljek, 5. februarja: Zaprto.
Ponedeljek, 5. februarja: Zaprto.
Torek, 6. februarja ob 20: »Okence«. Red C. Znižane cene.

Občinske volitve: Vransko-okolica

Upravno sodišče v Celju je pod številko A 455-33-11 izdalo tole odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Vransko-okolica, srez celjski, so se v volivnem imeniku vpisani Golavšek Jožef, posestnik, Loke št. 15, in tovariši dne 21. oktobra 1933, torej v odprtem roku osem dni po dnevu volitev, pritožili na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50. zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugodi in razveljavijo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volilnega odbora s tem, da se morajo po §50. odst. 5. zakona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Na pritožbo zgoraj imenovanih je upravno sodišče po pregledu pritožbe in volilnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

Pritožitelji trdijo, da si na volišču v Št. Jurju ob Taboru predstavnik in njegov namestnik kandidatne liste Cukale Maksa nista smela ničesar beležiti in da nista smela vpogledati glasovalnih zapisnikov; predsednik volilnega odbora je dal odstraniti iz volilnega lokala predstavnika kandidatne liste Cukale Maksa, kmalu nato pa tudi njegovega namestnika; tudi jima ni bila dovoljeno, da bi po 18. uri prisostvovala ugotovitvi volilnega rezultata, ki se je razglasil dvakrat: po prvem je dobila kandidatna lista Cukale Maksa 377 glasov, kandidatna lista Žilnika Alojza pa 339 glasov; po drugem razglasu (na občinski deski) pa je dobila Žilnikova lista 379 glasov, torej dva glasova več kakor Cukalova; oba rezultata sta nepravilna, ker je v resnici dobila Cukalova lista 429, Žilnikova lista pa le 247 glasov.

Glede trditve pritožiteljev, da je bila predstavnikoma Cukalove liste na volišču v Št. Jurju ob Taboru onemogočena vsaka kontrola, izvira iz zapisnika o poslovanju volilnega odbora, da predstavniku Cukali in njegovemu namestniku predsednik ni dovolil, da bi zapisovala volilce, češ, da se s takim zapisovanjem moralično upliva na ostale volilce. Ker se pa predstavnik in namestnik Cukalove liste tem nista hotela pokoravati, sta se po sklepu volilnega odbora morala odstraniti.

Nadalje izvira iz odgovora volilnega odbora na pritožbo, da je bil predstavnik Cukala pripravljen, da opusti zapisovanje volilcev, če bi mu volilni odbor dovolil, da kontrolira zapisnik volilnega odbora. To se mu pa ni dovolilo. »ker se je uradno imenovani volilni odbor čutil s tem v svojih funkcijah užaljenega in je bila njegova uradna neoporečnost postavljena v čudno luč«. Pri zaslišanju pri srezkem sodišču na Vranskem pa je predsednik volilnega odbora Sfiligoj Aleksander kot priča pod prisego potrdil, da je vsled zgoraj navedenega razloga dal odstraniti iz volilnega lokala Cukalo in njegovega namestnika. Da bi pa nasprotna lista ne bila privilegirana, je odredil, da se mora odstraniti tudi predstavnik in namestnik Žilnikove liste. Ko se je po 18. uri predstavnik Cukala Maks vrnil v volilni lokal, mu je res rekel, da nima na volišču ničesar več iskati, rezultat pa bo po končanem skrutiniju razglašen.

Iz navedenega izvira, da je bila predstavnikoma Cukalove liste res onemogočena vsaka uspešna kontrola volitvenega postopka. S tem pa se je prekršilo določilo § 34. odstavka 2. zakona o občinah. Po tem določilu imajo namreč predstavniki kandidatnih list pravico, prisostvovati poslovanju volilnega odbora in podajati pripombe, ki se vpišejo na zahtevo v zapisnik. Tega določila pa ni razumeti tako, da sme predstavnik liste prisostvovati glasovanju samo kot pasiven gledalec, nego ima kot pooblaščenec volitev liste liste, katero zastopa, pravico, da nadzoruje volitveno postopanje. Ta nadzor pa lahko vrši na dva načina: 1. da si sam beleži oddane glasove in 2. da nadzoruje zapisnikarja pri vpisovanju oddanih glasov v glasovalne sezname. Čim se mu zabrani oboje, potem je kontrola volitvenega postopka po predstavniku liste nemogoča in njegova navzočnost nima več pravega pomena. Razume se seveda, da predstavnik s takim kontroliranjem ne sme v nobenem oziru ovirati volilnega odbora pri njegovem poslovanju, kakor tudi sicer ne motiti glasovanja ali nedovoljeno uplivati na volilce.

Iz zgoraj navedenega pa tudi izvira, da je volilni odbor neopravičeno odstranil predstavnike iz volilnega lokala. Po § 34. zakona o občinah v zvezi s §§ 9. in 26. uredbe o glasovalnem postopku imajo predstavniki kandidatnih list pravico, da prisostvujejo volitvam ves čas od početka do konca. Pod izrazom »volitve« je namreč razumeti ne le glasovanje, temveč celokupno poslovanje volilnih in glavnih volilnih odborov.

Navedene kršitve pravic predstavnikov Cukalove liste v zvezi s trditvijo pritožiteljev, da je uradni rezultat volitev napačen, odvzame volilnim aktom in ugotovitvi volilnega rezultata tisto verodostojnost, ki bi jim jo brez te kršitve kot uradnim aktom bilo priznati.

Radi tega je upravno sodišče pritožbi ugodilo in odločilo, kakor je zgoraj navedeno.

Celje, dne 23. januarja 1934.

OD DNEVA DO DNEVA SE BOLJE POČUTIM

Zdravje človeka je odvisno od želodca. Zanemarjanje želodčnih obolenj povzroča večkrat težke in dolgotrajne bolezni, pa tudi smrt.

Radioaktivna rogaška slatina pomaga želodcu pri prebavi odločuje od njegovih sten za telo neporabljive zaostanke in tako pospešuje prehod zdravilnih sokov v kri. Poživlja pa tudi delovanje črevesja in ozdravlja tvore in čire. Kdor pije redno vsak dan

radioaktivno rogaško slatino,

je vedno dobre volje, zdrav in poln življenskih sil.

Skladišče rogaške slatine v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13 (kolizej)

Ko smo hodili na tlako

88 letnica Adamičeve matere.

Škocjan pri Turjaku, 1. februarja.

Te dni obhaja oseminoseemdesetletnico svojega življenja Adamičeva mati iz Malih Lipljenj pri Turjaku. Mati se je rodila leta 1846 v Lipljenah. Prav dobro se spominja mladostnih dni, kako je hodila na božja pota, na Trsat, k Mariji Pomagaj in na sv. Višarje. Cel teden so potovali. — Mati je tudi hodila v tlako v čušperski grad. Morala je odpraviti osem dni tlake. Takrat je bila še prav mlada. Pozneje pa so za to tlako dali čušperski grofje kmetom gozdove, da so lahko v svojem drva imeli. Povedala je, kako so nekoč grajski čuvaji zasačili Lipence, ki so sekali drva na graščinskem in so jim pobrali vso živino. Seveda so morali drugi dan kmetje sami po živino in so morali plačati občutno kazen.

Pripovedovala mi je tudi, kako je hodila, ko je bila stara 15 let, v žetev na Gorenjsko. Dobro se spominja, da je prvič zaslužila 8 goldinarjev in je bila zelo vesela, in si je kupila lepo rožasto obleko. Tudi pozneje je še hodila v žetev in tudi kot terica je slovela. Ko se je poročila, je bila stara 17 let. Njen mož in njen oče sta oba en večer umrla, in to pred šestdesetimi leti. Mati je še prav vesela in zdrava. Ne potrebuje nikakih očal. Želimo ji, da bi dočakala še 90- in tudi 100 letnico!

Bog jo živi!

SANATORIUM EMONA
Ljubljana
Komenskega ul. 4
Zdravnik: Telef. 3623
Dr. Franc Derganc, kirurg. šef-primarij v. p.

Jugoslovanska knjigarna

Parni kotel, spisal inž. Gvidon Gulič, ima 100 strani besedila in 52 slik, ki ponazorujejo posamezne dele kotla. Založila je knjigo Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani in stane vezana 30 Din. Knjižica je namenjena predvsem kurjačem, delovodjem, posestnikom parnih kotlov, služila bo tudi izborno naraščaju, ki bo imel šele opravka s parnimi kotli. Knjiga obsega vse, kar mora vedeti oni, ki ima opravka s parnimi kotli; tako: svojstvo pare, kurivo, rešetke, priprava za požiranje dima, materiala in oprema kotla, pregrevači, dimnik, snaženje, eksplozija, predpisi za kurjače, prestopki itd. Druga važna knjiga za strojnike, obratovodje je PARNI STROJ IN PARNA TURBINA, spisal inž. Gvidon Gulič, 122 strani, cena vezani knjigi 80 Din, založila istotako Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Knjiga obravnava s praktičnega stališča parni stroj in parno turbino, torej tvarino, katero mora obvladati vsak strojnik, da lahko položi obvezni izpit, ki ga je po zakonu dolžan prestati. Za lažje umevanje tvarine ima knjiga 165 slik.

Koledar

Nedelja, 4. februarja: (2. predpepelnična nedelja) Andrej K., škof; Janez Brit.

Ponedeljek, 5. februarja: Agata, devica mučenica; Albuin, škof.

Osebne vesti

— **Poroči se** danes popoldne na Dobrovi pri Ljubljani g. Zalaznik Franc, posestnik v Kozarjah, z gospodično Marijanco Suhadolčevo s Šujice. Ženin je bil tudi pevec in dober igralec v Prosvetnem društvu na Dobrovi. Obilo sreče!

Cerkveni vestnik

II. Vnanja kongregacija pri uršulinkah ima danes popoldne ob 2 mesečni shod. Pridite vse. — Voditelj.

Ostale vesti

— **Gg. duhovnikom ljubljanske in lavantinske škofije.** Nekateri gg. pomotoma mislijo, ako plačajo članarino društva »Vzajemnost duhovnikov ljublj. (lavantinske) škofije«, da je s tem plačana tudi na ročnina za mesečnik »Vzajemnost«. Da ne bo v bodoče nesporazumljenja, se sporoča, da se naj poravna naročnina za mesečnik »Vzajemnost« na naslov »Uprava mesečnika Vzajemnost«, Maribor, Slomškov trg 19, in sicer v znesku 50 Din. — Uprava »Vzajemnosti«.

— **Volitve v občini Motnik** so razpisane za nedeljo, 18. marca.

— **Ljudski oder v Ljubljani** posluje v svojih novih prostorih na Miklošičevi c. 7 in sicer dnevno od 8 do 12 in od 2 do 6. Na razpolago je nad 200 iger v rokopisu in vse tiskane igre, ki so izšle v slovenskem jeziku. Dalje izposojuje obleko proti zmerni izposojevalnini. Na razpolago so tudi šminke in krep za igralce. Ker je to edina izposojevalnica, se društvo toplo priporoča.

— **Pri boleznih srca in poapnenju žil,** nagnjenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvouda — zagotavlja naravna **»Franz - Josef« - grenčica** lahno odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da **»Franz-Josef«-voda** posebno starejšim ljudem zelo dobro služi

— **Novi odbor Slomškovega prosvetnega društva v Zagrebu** je sestavljen takole: predsednik g. Težak, podpredsednik g. dr. Klemenc, tajnik g. Erjavec, blagajnik g. Pemič, gospodar g. Štrukelj, knjižničar g. Pecigus, v odboru sta še g. Nuja in g. Sekolec. Revizorji: g. Legan, g. Praprotnik in g. Lenče.

— **Osnutki za plakat za I. jugosl. protituberkulozni kongres.** Izmed poslanih 26 skic za osnutek kongresnega plakata je priznana I. nagrada za osnutek »Zdravje« (g. Peter Kocjančič). Dalje so bili nagrajeni še osnutki: Jugoslavija, Simbol, Boj in Ščit.

Naselil se je v CIRKNICI zasebni zdravnik

Med. Univ. Dr. Drago Pintar

ordinira vsak dan od 9—12 in od 16—18 ure

— **V Službenem listu** kraljevske banske uprave dravske banovine št. 10 od 3. t. m. je objavljen »Zakon o dodatnem aktu k mednar. konvenciji o prevozu blaga po železnicah (M. K. B.)«, dalje »Naredba o organizaciji oddelka za gradnjo železnic pri ministrstvu za promet«, »Pravilnik o sestavljanju prečiščene bilance denarnih zavodov, ki se hočejo okoristiti s predpisi uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov«, »Norme o lastnosti in preizkušanju asfaltnih emulzij za spojno snov pri gradnji cest«, »Razpisa: stroji, strojni deli in kompletne instalacije za gradnjo tvornic so pri uvozu oproščeni carine samo, če so v nerabljenem stanju; — ocarinjenje listov iz mehkega kavčuka«, Izjava danske vlade o konvenciji za izboljšanje usode ranjencev in bolnikov v vojskah za vojne. Vloga danskega društva Rdečega križa«, »Izjava Holandske o vlogi holandskega Rdečega križa, glede na čl. 10 konvencije za izboljšanje usode ranjencev in bolnikov v vojskah za vojne,« »Izjava Rumunije o vlogi Rdečega križa glede na čl. 10 ženevske konvencije za izboljšanje usode ranjencev in bolnikov v vojskah za vojne«, »Mednarodna konvencija o izboljšanju usode ranjencev in bolnikov v vojskih za vojne — izjava Brazilije o vlogi brazilskega Rdečega križa« in »Objava odločbe o ustanovitvi davčne uprave za mesto Maribor«.

V ostrih zimskih dnevih in pri sportu

NIVEA-CREME ali NIVEA-OLJE

Nadrgnite si lice in roke, preden se podaste na prosto, z NIVEA-CREME ali NIVEA-OLJEM. - Oba ščitita Vašo kožo pred neugodnimi vremenskimi vplivi, tako da ostane gladka, sveža in prožna, in pospešujeta ozdravljenje razpočenih in vnetih mest. - Pronicujeta globoko v tkivo, ojačujeta ga, da postane odporno. - Med sredstvi za nego kože na vsem svetu vsebujeta edino NIVEA-CREME in NIVEA-OLJE kožni maščobi sorodni eucerit, na katerem temelji njih edinstveni, dobrodelni učinek.

— **Zdravnik v Domžalah** g. dr. Maks Kremžar se je vrnil z orožnih vaj in zopet redno ordinira.

— **Proračun Mostarja** za leto 1934 znaša 8,771.535 dinarjev.

Žepni koledar Slovenskega Gospodarja za leto 1934

zide po nekaj mesecih prve izdaje tekom februarja že v drugi izdaji. Druga izdaja se bo tiskala le v toliko izvodih, kolikor bo naročnikov. Naročila se sprejemajo samo se do **10 februarja 1934.** Ne zamudite ugodne prilike, posebno po bivšem Kranjskem, kjer ga nima še vsak zaveden slovenski gospodar, pa pošljite naročilo na naslov: **Tiskarna sv. Cirila v Mariboru**

— **Nesreča pri padcu.** V Ljubljansko bolnišnico so pripeljali 72-letnega starčka Antona Bošteta od Št. Lamperta pri Litiji, ki si je pri padcu na ledenih tleh zlomil desno nogo.

— **Znižana vožnja gostilničarjem za zvezni občni zbor v Mariboru.** Ministrstvo za promet je dovolilo 25% znižano vožnjo po železnici udeležnikom občnega zbora Zveze gostilniških združenj, ki bo dne 8. t. m. v Mariboru in sicer tako, da vsak kupi za dovoz v Maribor celo karto, za povratek pa bo plačal polovico proti izkaznici, da se je občnega zbora udeležil.

— **Razpisana je pešadijska podčastniška šola v Zagrebu.** Prošnje je vložiti do 10. aprila. Pojasnila se dobijo Franc Per, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14.

Za prospeh Vaše tvrdke!

Zastopstva solidnih izvoznih tvrdk **za** Benečijo išče zanesljiv aktiven Slovenec. Naslov: Stojković, casella postale 640, Venezia, Italia

— **Vsebina Žepnega koledarja Slovenskega gospodarja** za čas od 1. oktobra 1933 do 31. decembra 1934. Letošnja izdaja tega tako priljubljenega žepnega koledarja ima sledečo vsebino: Koledar, kjer je obenem zapisnik za vsakdanje notice. Vremenski ključ in navodilo za določitev vremena. Cirilica in latinica, kakor se tiska in piše. Jugoslavija in njen popis. Poštne pristojbine. Kraljeva banska uprava. Proračun kmetijskega oddelka banske uprave. O zemljiški knjigi. Cebelnjak. O sortiranju in vkladanju sadja. Precejanje in čiščenje vina. Napake in bolezni vina. Goveji hlev. Skrb za plemensko živino. Škodljivost plemenjenja v sorodstvu pri svinjah. Kako se pozna starost govedi. Kmetski posevki v Sloveniji. Naši travniki in živinoreja. Kako se mešajo umetna gnojila. Lovski zakon. Prva pomoč v nesreči. Amortizacija dolgov. Sejmi. Kmetijsko knjigovodstvo in tabele. Poleg teh člankov ima koledar še sledeče tabele: Kako se določi vsebina debel in hlodov na podlagi dolžinskega in sredinskega premera. Tabela kubičnih metrov dreves. Tabela za preračunanje oralov v hektarje itd. Koledar brejosti domačih živali. Koliko časa traja pojatev. Teža žive in zaklane živine. Izdatki in prejemki za vsak mesec posebej. Zapisnik delavcev in njih plače. Zapisnik plače v blagu in delu. Zapisnik živalskega prirastka. Kako snažimo madeže. Praznega papirja 64 strani. Na robu centimeterska mera in svinčnik.

— **Pri revmatizmu v glavi,** ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna **»Franz Josefova«** voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

— **Velik vlom v Zagrebu pojasnjen.** Največji vlom lanskega leta v Zagrebu je bil vlom, izvršen na Silvestrovo v Frankovi ulici v hiši gostilničarja Dobravca. Vlomilci so odnesli 87.000 Din v gotovini. Takoj so pričeli organi zagrebške policije s temeljito preiskavo, ki pa je bila zelo težavna, ker ni bilo nobenih sledov, na katere bi se bilo mogoče opreti. V gostilno zahaja vse polno ljudi. Vendar pa je kmalu padel sum na krojaškega mojstra Petra Zimra, ki je v zadnjem času naenkrat prišel do denarja. Dočim je prej živel v revščini, si je zdaj začel nakupovati vsemogoče stvari. Policijskim organom se je to zdelo sumljivo, posebno še, ker je bil Zimmer ravno okrog božiča skoraj čisto na psu. Iznenada so napravili v njegovem stanovanju preiskavo, pri kateri so našli v zavojčku, ki je bil skrit med pepelom, 11 tisoč dinarjev gotovine. Zimmer je na vprašanje, odkod denar, odvrnil, da je to denar njegovega pomočnika in podnajemnika Andrije Kune. Zaslišali so še tega. Po dolgem navzkrižnem zaslišavanju je priznal, da sta skupno s Zimmrom izvršila vlom na Silvestrovo. Vlomil je Kuna sam, dočim je Zimmer napravil načrt. Povedal je še, da je na dvorišču zakopanih še 28.000 Din, katere so res našli. Oba vlomilca so zaprli.

— **Pri trdovratnem zaprtju,** napetosti v telesu, preobilici želodčne kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobnosti, splošnem slabopočutju in utrujenosti pospeši naravna **»Franz-Josef«-grenčica** brez napora in bolečin lahno izpraznjenje črev vseh neprebavljenih ostankov in v mnogih slučajih obvaruje pred vnetjem slepiča. — Najodličnejši zdravniki stoletja so vporabljali **»Franz-Josef«-vodo** z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in tudi otrocih.

— **Slapovi Plive v Jajcu bodo izgubili lepoto in romantiko.** Komisija, ki se je mudila v Jajcu v svrho proučevanja reke Plive, ki menjava svoj tok, je odredila, da se morajo odstraniti vsi mlini okrog železniškega mostu. S tem se bo vodna sila Plive povečala in bo izšla iz tesni, v katero je zapadla zaradi geoloških sprememb. S tem, da se bodo odstranili ti mlini, bo izginila skoraj vsa romantika slapov, katerim so ravno ti mlini dajali krasno sliko. Poleg tega je komisija odredila, da je treba na slapovih samih precej prekopati. Z deli bodo začeli, kakor hitro bo odobren potreben kredit.

— **Namesto radia — zapor.** Zobni zdravnik Luka Ribica v Belgradu je prišel v času od 22. decembra do 6. januarja dvakrat v prodajalno tvrdke Siemens in kupil dva radioaparata v vrednosti 7000 dinarjev. Enega je kupil za sebe, drugega pa za svojo sestro, ker oba ljubita glasbo. Ker tudi na gramofonu lahko slišiš lepe pesmi in glasbo, je šel Luka Ribica tudi v prodajalno tvrdke Wiking in tam vzel gramofon. Ta ljubezen do glasbe je reveža privedla na obtožno klop. Pozabil je namreč plačati prve obroke, pozabila je to storiti tudi njegova sestra. Obroke bi prav lahko plačal, saj je imel denar, ker je oba radioaparata in gramofon nesel takoj v zastavljavnico in vse skupaj tam zastavil. Izgovarjal se je, da je rabil denar. Sodišče mu je to rado verjelo, kljub temu pa ga je obsodilo na šest mesecev zapora in na plačilo sodnih stroškov. Poleg tega mora seveda oškodovanima tvrdkama poravnati vso škodo.

— **Stekla mačka** je pred dvema mesecema v Podgoraču pri Našicah ugriznila dečka Simona Tupariča, ki je te dni v hudih bolečinah umrl.

— **Prijatelja žganja.** V Kruševcu sta brata Stanko in Janko Stamatovič ukradla 425 litrov žganja. Sodišče ju je sedaj obsodilo vsakega na 1 leto robije.

— **Odar Alojzij, Sodbe Rimske rote v zakonskih pravdah.** Bogosl. Akademija. Knjiga 12. Ljubljana, 1934. Ob petindvajsetletnici Rimske rote analizira avtor sodbe tega rimskega cerkvenega sodišča. Kaže na vestno delo, ki ga opravlja visoki cerkveni tribunal, ko razsoja o veljavnosti in neveljavnosti zakonov. Navaja podrobne zglede. Tudi za dušnopastirsko prakso zanimiva knjiga.

— **Nova založba v Ljubljani** (Kongresni trg) ponovno opozarja slovensko javnost na **Zbrane spise Ivana Cankarja,** ki so izšli dosedaj v 16 zvezkih in obsegajo celotno delo Ivana Cankarja do leta 1912. Tudi posamezni zvezki so organska celota, opremljeni z uvodom Iz. Cankarja in obširnimi uredniškimi opombami. Naj ne bi bilo zavednega Slovenca, ki bi vsaj v posameznih zvezkih ne zbiral velikega dela Iv. Cankarja!

— **»Slovenski Učitelj«** št. 1.—2. Vsebina: O sedanjih bioloških in psiholoških smernicah vzgoje. Fr. Žekar. — Uporaba in nega govorilnih organov v otroškem vrtcu in elementarnem razredu. Jože Tavželj. — Otrok in družba. Kriha. — Slovenska vzajemnost. Vojteh Čuš. — Posebnosti kanadskega šolstva. Dr. L. Sušnik. — O volji. Pero Horn. — Fran Jaklič — 65 letnik. F. Lužar. — Izobrazba naroda. — C. kr. okr. šolski nadzornik in prvo nadzorovanje. Iv. Hribski. — Po Slomškovih stopinjah. E. Bojc. — Francosko odlikovanje slovenske učiteljice. — Književnost. — Materinski jezik. S. Ljubunčić — Zapiski. — Kateri naj bo občevalni jezik med Slovenci? K. S. — Obzornik.

— **Pravkar je izšla knjiga »Zimski vodnik po Sloveniji«** izpod peresa odličnega poznavalca naših planin g. R. Badjure. Knjiga izčrpno obravnava najlepše smuške ture širom slovenskih planin in vsebuje seznam zimskosportnih postojank in zavetišč, radi česar jo turistom in sportnikom prav toplo priporočamo. Dobi se proti ceni 50 Din pri Tujsko prometni Zvezi, Tourist Office Putnik, Maribor, Aleksandrova 35.

— **Zveza absolventov rudarskih šol Jugoslavije** je imela svoj VIII. redni občni zbor na Zidanem mostu. Med drugim so bili sprejeti važni sklepi v procvit in razširjenje zveznega delovanja po vsej Jugoslaviji. Odposlani so bili tudi pozdravi g. ministru za šume in rude kakor tudi vsem rudarskim svetništvom Jugoslavije ter Združenju rudarskih inženjerjev Jugoslavije.

— **Lastno stanovanje lahko kupite** v solastnini v stanovanjski hiši! — Ponudbe sprejema: »Stavbna zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307.

— **Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice.**

Katastrofa ruskega balona Sirija

Halo, halo, Zemlja... Padamo!...

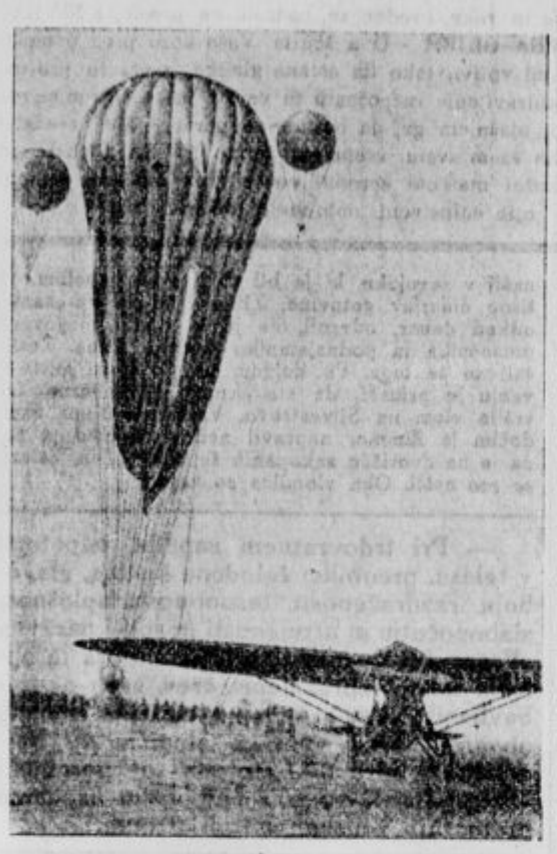

Mrko so rezali velikanski žarometi po temnem nebu, ki je ležalo poveznjeno nad letališčem pri Moskvi. Velikanske množice ljudi so se privalile iz ruske prestolnice in tisočere glave zažare, kadar jih oplazi blesteča sablja žarometa, ki se vrti, vrti, vrti in drega v črno vsemirje. Sredi letališča leži velika srebrna obla, na njej sovjetska zvezda, vsenaokrog nje pa neka ogromna masa, ki je ni mogoče razločevati. Ljudje letajo naokrog. V balon, ki naj čez eno uro zleti v sinje višave, napeljujejo plin, da bo dvignil to srebrno kroglo in v njej tri znanstvenike, ki so se napotili v vsemirje, da proučujejo prilike 20.000 metrov visoko v zraku. Polagoma raste ta črna masa, počasi se napihuje in se dviga, trga se od tal. Vrvi, s katerimi je privezana srebrna krogla, se nategnejo, balon vztrepeče, med ljudmi gre neko čudno drhtenje, žarometi sekajo po tleh, po zraku, zasliši se žvižg, oster in bodeč, ki se zapiči v jutranje ure dne 30. januarja.

V luči žarometov...

Okrog velikega balona vidimo letati in plesati dva mala balončka, v katerih sedita dva inženjerja, da v zadnjem trenotku pred poletom v vsemirje še enkrat od vseh strani pregledata balon, ki bo nosil s seboj troje dragocenih življenj. Kot dva vrabca okrog velike vrane. Istočasno vidimo, kako polnijo gondolo, kako vlagajo v njo dragocene aparate, znanstvene priprave, instrumente...

Pogoji za polet so dobri. Obadva balončka počasi padata proti tlom, roke stiskajo okrog srebrne gondole, ki je iz ruskega najfinejšega jekla, zgrajena po ruskih načrtih in od ruskih delavcev. Zopet oster, dolgo trajajoč žvižg, ki reže kot britev po letališču. Zatem se zasliši rjovenje motorja. V luči žarometov vidimo, kako se dviga v zrak malo letalo s pilotom Žarnovskim, ki je odletel v višine, da še enkrat dobi pravilne podatke o zračnih pogojih v višinah, kamor naj odleti srebrni »Sirij«. Po 15 minutah je že zopet nazaj, tepejo ga žarki žarometov. Njegovo poročilo je ugodno, kajti že vstopajo v gondolo trije pogumni letalci-učenjaki, oblečeni v belo volneno obleko, komandant Fedoseienko in njegova pomočnika Vlasenko in Usiškin. Še enkrat si sežejo v roke. Poveljnik »Osovijahima« (Osebni savez aviacije in kemije) pride zadnji k gondoli in preda Fedoseienku svileno zastavico. Nato zopet tisti v srce segajoči žvižg, suho povelje »Pusti na svobodo«, nakar se polagoma in svečano začne dvigati balon, noseč s seboj v žarometih bleščečo gondolo. »Živel uspeh!« — to je zadnje voščilo, zadnja želja, poslana za balonom, ki gre v strašno smrt... Žarometi ga ližejo visoko gor v temno jutro, ki ga sivkasto barva vstajajoča jutranja zarja.

Halo, halo, Sirij! Zemlja kliče

To se je dogajalo v Moskvi 30. januarja zjutraj. Nekoliko po sedmih so mogli tudi naši radioradovedneži, ki razpolagajo z zadosti močnimi radioaparati, slišati zanimive razgovore v zraku: »Halo, halo! Tukaj zemlja! Halo, halo! Tam Sirij?« potem pa je bilo zopet vse tiho. Šele kakšne pol ure pozneje je prišel zopet po zraku komaj razločljiv odgovor: »Halo, halo! Tukaj Sirij! Halo, halo! Sirij govori! Halo, halo! Prišli smo 3000 m visoko. Dvigamo se 3 metre na sekundo. Vsi se zelo dobro počutimo. Halo, halo! Sirij pozdravlja!«

Pol ure pozneje zopet isti klic iz vsemirja: »Halo, halo! Tukaj Sirij! Halo, halo! Sirij govori: Nahajamo se 19.000 metrov visoko. Vse je v redu! Pozdravite delavce, ki so balon zgradili!« — Drugi glas: »Halo, halo! Tukaj zemlja! Halo, halo! Ne govorite tako hitro! Kako nas slišite? Razumeli smo, da ste 19.000 metrov visoko. Ali redno dobivate naša poročila?« Zemlja se razgovarja z ljudmi 19.000 metrov nad njo... In zopet: »Halo, halo! Tukaj zemlja! Odmašite maske, pozabili smo odmašiti maske, odmašite maske! Zvežite se z anodno baterijo!« In zopet slišimo pozdrave, ki jih pošilja zemlja v vsemirje! Komandant zrakoplovstva, komandant letališča, svojci učenjakov v balonu, vsi zaporedoma pozdravljajo. Nato vse utihne. Zemlja zopet posluša odgovor iz nedosegnih višav... »Halo, halo! Tukaj zemlja! Halo, halo! Tukaj zemlja! Halo, halo, Sirij! Tukaj zemlja, zemlja kliče! Halo, halo, Sirij! Zemlja kliče...« Še ni in še ni odgovora, le nekaj čudnega drhti po zraku. Zemlja željno posluša, ves svet posluša, kdaj pride zopet glas iz vsemirja...

Vsemirje molči...

Šele nekaj minut pred deseto zaslišimo: »Halo, halo! Tukaj Sirij! Halo, halo! Sirij govori... Sprejeli devet radiobrzojavk, povzpeli smo se na 20.300 metrov. Vse je mirno. Še vedno se dvigamo, bežimo v neskončne vsemirske višave. Svetovni rekord je premagan!« — Zemlja zopet odgovarja, častita, pozdravlja in zopet čaka s pritajenim dihanjem...

Četrt ure čaka na glas iz vsemirja: »Halo, halo! Tukaj Sirij! Sirij govori: Nahajamo se 20.600 metrov visoko. Neprestano delamo, proučujemo!« Glas iz Sirija je jasen, samozavesten, veder... Takoj na to: »Halo, halo! Zemlja! Prekinite z brezžičnimi brzojavkami, ker popravljamo aparat!« — Spet reže skozi zrak: »Halo, halo! Tukaj zemlja! Halo, halo! Sirij, odgovori, Sirij govôri!« Čakanje — novi pozivi z zemlje v višave — zopet čakanje — novi vzkliki: »Sirij! Halo, halo! Sirij! Tukaj zemlja! Sirij govôri!«

Toda »Sirij« molči... Na vse pozive, na vse vzklike, ki brenčijo skozi zrak, ni nobenega odgovora več. Kako strašni so ti klici: »Halo, halo! Tukaj zemlja! Halo, halo! Halo, Sirij!« — na katere nikdo ne odgovarja več...

Tragedija 22.000 m visoko

Torej se je zgodilo nekaj v vsemirju. Strašna tragedija se je odigrala. Zemlja čaka — upa... Zemlja govori in kliče... Ura je enajst, poldne, ena, dve, tri — in še vedno ni nič... Po svetu je že šla žalostna vest, da se je Sirij ponesrečil, a upanje je še vedno ostalo. Ko še ob štirih ni bilo nobenega odziva iz zraka, se je dvignila jata letalcev, da iščejo balon, ki je medtem že moral pasti na tla — neznano kam — neznano kje...

Neka priča je izjavila preiskovalni komisiji, da je slišala na radio-aparat presekane klice: »Halo, halo, zemlja! Padamo...« Tudi iz inozemstva prihajajo poročila, ki potrjujejo istinitost tega zadnjega vzklika pred smrtjo.

Gondolo s tremi mrtveci so našli 150 km južno-vzhodno od Moskve, blizu proge Moskva—Kazan.

Tragedija je končana. Nikdo ne bo vedel, kako je prišlo do nesreče, zakaj polet ni uspel. Le tri razmesarjena trupla pričajo, kako strašen je boj proti zakonom narave in kako majhen, kako neizmerno majhen je največji človek, če se meri z božjo naravo...

Komisija, ki je pregledala ostanke Sirija, ni mogla ugotoviti zaenkrat ničesar, razun to, da se je dvignil 22.000 metrov, torej še 1400 metrov više, kot je bilo sprva javljeno. Izpod ruševin balona so izgrebli še barograf, ki je služil za merjenje, ter koščke zapisnika, v katerega so do 15 minut pred katastrofo letalci zapisovali svoje vtise. Iz tega sledi, da je nesreča zadela pogumne letalce okrog enajstih, pol ure po zadnjem pozdravu Sirija...

Vsi ostali instrumenti so uničeni. Komisija preiskuje nadalje. Ona odklanja razlago, da je bil balon ves obdan z ledu in da je zaradi tega eksplodiral, ker barograf zaznamuje še redno padanje balona do 12.000 metrov in šele potem beleži znake, da je Sirij iz neznanih vzrokov začel bliskovito padati in je treščil nazaj na zemljo. Moral je padati z brzino 1000 metrov na sekundo. Dnevnik Vasenka je delno ohranjen in priča, da je posadka bila čisto v redu tik do katastrofe, ki je morala priti nepričakovano.

Pogreb

Moskva je zemeljske ostanke ponesrečencev pokopala z velikimi častmi. Krste so bile izpostavljene v palači osrednjega izvršilnega odbora v Moskvi, odkoder se je začel tudi pogreb, ki se ga je udeležila vsa moskovska garnizija, kakor tudi vse moskovsko prebivalstvo. Na Rdečem trgu so pripravljene grobnice za junaške letalce in tam so bili pokopani po govorih šefa letalstva Prokofjeva in zastopnika vlade Kalinjskega. Trije rdeči polki so oddali tri zaporedne salve iz pušk. Množice še danes defilirajo mimo grobov treh ruskih letalcev-junakov.

Kaj delajo naši po svetu

V NEMČIJI

Izseljence ljubi zvesto in požrtvovalno svojo domovino, to je dejstvo, ki je neštetokrat že dokazano. Nov dokaz so dali naši slovenski izseljenci letos, ko so velike povodnje težko zadele nekatere kraje v Sloveniji. Tudi naši rojaki v Nemčiji v tem niso zaostali. »Zveza jugoslov. kat. društev v Nemčiji« je šla takoj na delo in zbirala pri podrejenih društvih prispevkov za pomoč tem poplavljencem. Po konzulatu v Düsseldorfu je g. Lindič, predsednik Zveze, poslal najprej 203 mark. Sedaj so se pa oglasila še tri društva in poslala svoj prispevek in g. predsednik je poslal Družbi sv. Rafaela še Din 360·— v ta namen, katere je Družba poslala na pristojno mesto. Kako požrtvovalna je bila ta ljubezen, priča g. predsednik, ko piše: »Svota res ni velika. Toda upoštevajte, da so darovalci zvečine brezposelni, reveži in vpokojenci, in so si morali dejansko od ust pritrgati, da so dali. Nekatera društva pa sploh nimajo nič in niso vkljub najboljši volji ničesar dali.« Te besede povedo silno veliko. Ali ni torej samo sveta dolžnost, če domovina skrbi za take svoje sinove?

Zveza bi zelo potrebovala skioptični aparat za svoje prosvetno delo, na nima denarja, da bi si ga nabavila. Tu bi bila krasna prilika za ameriške kat. Slovence, da bi priskočili svojim tako težko preizkušenim rojakom izseljencem v Nemčiji na pomoč. Ko bi društvo posestrime K. S. Kat. Jednote v Ameriki dala vsaka vsaj 50, pa bi bilo Zvezi v Nemčiji pomagano. — G. predsednik Lindič namreč piše: »Skioptične slike s predavanjem bi bile zelo velikega pomena za Slovence v Nemčiji, posebno še za mladino. Pred tednom dni je tukajšnji kino predvajal film o naših slovenskih gorah. Kino je bil vse dni nabito poln samo naših ljudi, tako so želeli videti vsaj slike svoje domovine. Toda Zveza je preveč revna in si ga ne more nabaviti. Velika škoda. Jaz sem osebno žrtvoval za narodno propagando, kolikor sem mogel. Danes ne morem več.«

V FRANCIJI

Stiring-Habsterdick. — Umrl je brezgodaj domači g. župnik Bour, pravi delavski duhovnik, ki je imel srce in razum za ubogega delavca, tudi slovenskega. Vse je imel enako rad, vsem brez razlike je pomagal. Skregan je bil samo s kapitalom. S slovenskim duhovnikom je bil iskren prijatelj. Pogreb je bil veličasten, naravnost kraljevski! — Tudi Slovenci smo žalovali za njim.

Liévin P. de C. — V industrijskem okraju severne Francije v Pas de Calais prebiva med svojimi rojaki že 7 let izseljenski duhovnik, monsignore Valentin Župančič. — Požrtvovalno in nesebično dela tam kot dober pastir daleč od svoje mile domovine za izseljence: on živi in čuti s svojimi ljudmi, jih pastorira, jih obiskuje in jih vzgaja za Boga, cerkev in domovino. Izseljenci v severni Franciji zatorej spoštujejo svojega gospoda kot svojega duhovnega voditelja in dobrega očeta; in za njih je bilo veliko veselje, ko so smeli obhajati v nedeljo, dne 12. novembra, srebrni jubilej svojega dobrega gospoda.

V ARGENTINI.

Buenos Aires. Društvo »Prva slovenska šola« v okraju Villa Devoto je meseca maja lani odprlo slovensko šolo za otroke naših izseljencev za ta okraj. Uspeh je prav zadovoljiv. Priredilo je lepo uspelo božičnico. — Društvo namerava tudi drugod odpreti slične slovenske šole in dati slovenskim otrokom priliko, da se nauče materinega jezika.

Sem in tja po Zagrebu

Slovenske in verske zadeve

»Kakvi su Slovenci?«, tale naslov nosi letak, ki so ga iz Belgrada vrgli v javnost neki »vredni« sinovi hrvaške matere. Sicer letak, ki naj bi ga po volji avtorjev v masah razširili, ne ve o Slovencih nič slabega povedati, le z »bolečim srcem« ugotavlja razna dejstva, ki nam nikakor ne delajo nečasti. Tako: da je Slovence škof na Krku in v Prizrenu, da imajo Slovenci preveč besede v vodstvu katoliških cerkva v Belgradu, očita Zagrebu dr. Slamiča in Barleta, in meni, da se Hrvatje nad tem jeze. Tudi ob »Naši Slogi« v Zagrebu so se spodtaknili... Tudi ob jezuite so se obregnili. Kakor rečeno, nič slabega niso mogli najti, a na koncu vseeno trdijo, »da nas Slovenci u ime naroda iznad svega i te kako sramno ponizajo i gule«. Povod temu jemljejo iz nekih besed, ki so jih čitali v »Sloveniji«, kjer se nekdo poganja za slovenski verouk v Belgradu. Naj si je bil s tistim dopisom v »Sloveniji« dan zadosten povod za napad ali pa tudi ne — gotovo je to, da dober, vreden sin hrvatske matere ni, kdor izza plota kaže jezik, a svoj obraz skriva. Ni junaško in ni hrvaško v narodu sejati mržnjo in sovraštvo proti najbližnjemu bratu. Sicer pa ne dvomim o tem, da bodo vsi dobromisleči Hrvatje obsodili tako nastopanje. Sicer je letak prazen in brez one bistre duhovitosti, ki je lastna Hrvatom, tako da niti imena ne zasluži. Omenimo ga le po časnikarski dolžnosti. Sovraštvo sejati je lahko, a ljubezen težko! Očetje tega letaka so svoje ime seveda utajili. Slovenci gotovo ne delamo Hrvatom nikjer škode, a židovski jarem žuli do krvi...

Zagreb se pripravlja na misijon. Že 20 let ga ni bilo. Velike stvari so se dogodile med tem. Zagreb je postal velemesto z vsemi moralnimi senčami, versko življenje trpi silno škodo zaradi pomanjkanja cerkva, ki le počasi rastejo. Beda, ki je čimdalje hujša, išče zdravila, pa ga ni. Zato pa naj vsaj vera da svojo tolažbo. Ves postni čas je namenjen misijonu, ki bo pričel najprej z otroci, potem s služkinjami in obrtno mladino. Od 15. do 25. marca pa bo glavni misijon z govori zjutraj in zvečer. Letaki že sedaj vernike kličejo k misijonu. Res je veliko mlačnih in brezbrižnih vernikov v tem mestu, a kakor se razgibljejo za velike praznike, tako se bodo pač tudi za misijon, da bodo vse cerkve premajhne. Slovenci bomo imeli tedaj na razpolago cerkev svete Katarine, kjer bo vodil misijon lazarist p. Savelj.

V ospredju vsega zanimanja stoji vprašanje elektrifikacije savske banovine. Sedaj se se namreč odprla možnost, da se s tem začne. Te dni je namreč ministrstvo uničilo tozadevno monopolsko koncesijo, ki jo je imel »URITAD«, združeni rudniki in topilnice d. d. Ta firma je bila obvezana, da v treh letih prične z gradnjo električne centrale na plin v bližini Zlatarja. Vložila je kavcijo tri milijone dinarjev. Sedaj je njena pravica ugasnila in kavcija je zapadla državni blagajni. Nekateri trdno upajo, da se bo sedaj s projektiranim načrtom res pričelo.

Dnevna kronika imenuje te dni dva vloma na slovenske ljudi. V Slovenski ulici, kjer je res prav veliko Slovencev, je bilo vlomljeno v poslovne prostore lesne industrije g. Šuteja, seveda tiste dneve, ko je čakal denar, da ga izplačajo delavcem. Dišalo jim je 17 jurčkov, pa so se obliznili zanje prav tako ko tisti kozel, ki je skozi plot gledal zelje. Talovi so namreč preje zbežali, a le malo še, pa bi imeli dovolj za trud. — V Frankovi ulici je gostilna »Pri veselem Slovencu«. Prav na starega leta si je nekdo dovolil v blagajno g. Dobrovoljca in si odnesel 87 jurčkov. Lep denar, kajne! Takole, malo po malo je hodil lepe bankovčke menjavat na pošto. Vsak dan enega, pa nove čevlje, nove hlače — imeniten gospod je postal preje reven in skromen Bosanček. Pa se je gospodu Dobrovoljcu, ki ga je poznal in večkrat srečal, to čudno zdelo. In bil je na pravi sledi. 39 jurčkov se je še našlo pri njem, oprave pa dovoli za vse življenje enemu človeku. Manjka še veliko, pa se bo še dobilo, ker so bili v kompaniji trije...

Kamnik

Zavrnjena pritožba. Državni svet je z odločbo z dne 23. januarja odbil pritožbo proti razpustu društva Kamnik. S tem je društvo končnoveljavno razpuščeno. Za oskrbnika premoženja razpuščenega društva je bil nedavno imenovan upokojeni orožniški narednik g. Fr. Jerele. Društvo Kamnik je bilo ustanovljeno pred 30-leti in si je takoj kupilo na glavnem trgu hišo, katero je prezidalo v sedanji Kamniški dom. Njegovo delovanje na kulturnem in prosvetnem polju je rodilo lepe sadove, zlasti pa je društvo predavalo vsemu okraju s svojimi poučnimi skioptičnimi predavanji, ki so se vršila skoro vsakih 14 dni.

Pritožbe, ki so bile poslane na upravno sodišče v Celje proti občinskim volitvam v Mengšu in Komendi, so bile zavrnjene.

Povsod isto mišljenje: pomaga zares!
Prhljaj izgine!
Lasje prenehajo izpadati!
Lasje spet rastejo!
Trilysin
BIOLOGIČNI TONIKUM ZA LASE

Ptuj

Policijske vesti. V četrtek 1. t. m. se je javil pri mestni občini mlad človek in prosil, da se mu prizna brezplačna hrana, ker je že dalj časa brezposeln. Ko se je legitimiral, se je njegovi prošnji tudi ugodilo. Navzoči policijski stražnik Rupnik pa je možakarja, ki se mu je zdel sumljiv, povabil v stražnico. Stražnik je ugotovil, da Ivana Supaniča — tako mu je namreč ime — zasleduje uprava policije v Ljubljani, orožniška postaja v Celju in okrožno sodišče v Celju. Vse te oblasti ga zasledujejo radi raznih vlomov in tatvin. Je že predkaznovan. Zadnjo kazen, 7 mesecev strogega zapora, je odsedel 22. novembra 1933 pri okrožnem sodišču v Celju. Supaniča so eskortirali v Celje k tamkajšnjemu okrožnemu sodišču.

Tedensko službo gasilcev od 4. do 11. t. m. vrši drugi red I. voda in sicer četnik Rudolf Erlač in četar Ivan Omulec. Reševalno službo imajo šofer Franc Širec, četar Franc Korže, od moštva Franc Štros in Andrej Pfeifer.

Tržič

Pevski koncert. V času predpustnih veselic in gostiluškega prerekanja se človek kar oddahne, če more en večer tudi v Tržiču poslušati lepo ubrano petje. Na Svečnico zvečer je priredila Pevska zveza s svojim tržiškim odsekom, ki ga vodi g. organist Martin Planinšek, pevski večer v dvorani »Našega doma«. Pevci Planinškovega moškega zbora, 26 po številu, so odpeli 18 pesmi tako prisrčno, da so užgali številno občinstvo, ki jih je z odobravanjem bogato nagradilo. Naj reče strokovna ocena karkoli, Tržičani so pevcem in g. organistu za ta večer iskreno zahvalju zahvaljujejo.

Osebna vest. 60-letnico rojstva je na Svečnico obhajal g. duh. svetnik in župnik v p. Josip Polak.

Novo društvo. Razmere — praznovanje, grozeči odpusti — so prisilile delavstvo tovarne »Peko«, da seže tudi po samopomoči. Ustanovili so si na pobudo tovarniških uradnikov Podporno društvo, ki naj s članarino in drugimi sredstvi zbira pomoč za slučaj potrebe. Ustanovni občni zbor je pokazal veliko zanimanje; od delavnosti odbora je pa odvisno, kako bo društvo uspevalo in dosezalo svoj namen. Za ustanovitev so se najbolj trudili gg. Dolinar, Šmitek in Pelicon, katerim bo delavstvo pač hvaležno za njihovo nesebično delo.

Zdravnik
dr. France Bergelj
prične 8. februarja s privatno prakso na Bledu, Ljubljanska cesta 86.

Jesenice

Prepotrebni protituberkulozni dispanzer dobimo na Jesenice, ki bo vsako soboto na razpolago v bolnišnici bratovske skladnice. Prihajal bo na Jesenice specijalist z zdravilišča Golnika. Sploh pa bi na Jesenice že davno morala javna bolnišnica, ki je prav tako potrebna, kot kiralnica.

Na Svečnico je v tovarni na Jesenicah delo skoro popolnoma počivalo, med tem ko se je na Javorniku obratovalo. Tudi na Dobravi se je delalo normalno. Trije večji oddelki na Jesenicah pa so počivali tudi v soboto.

Marijin vrtec je na Svečnico popoldne uprizoril v Krekovem domu igro s petjem »Sirota Jerica«, ki je številnim gledalcem, posebno pa otrokom silno ugajala. Zvečer pa so fantje pevskega in glasbenega društva »Aljaž« uprizorili P. Zakrajškovo dramo »Pri kapelici«.

Zadnje čase je bilo na Jesenicah, oziroma sosednjem Javorniku več smrtnih slučajev kot posledica pljučnice. Tudi A. Šlibar, ki se je vso svetovno vojno zdrav in neranjen pretolkel, je podlegel tej bolezni.

Kljub slabim časom in stalno naraščajoči krizi in draginji Jeseničani veselo plešejo in rajajo do jutranjih ur. Vsako soboto in nedeljo se vrše plesne veselice, pod tem ali onim naslovom. Sicer pa slišiš samo tarnanje in tožbo o slabih časih.

Volitve obratnih zaupnikov v predilnici

Litija, 26. januarja.

V sredo 24. t. m. so bile v litijski predilnici volitve 8 obratnih zaupnikov predilniškega delavstva. Postavljene sta bili samo dve listi, in sicer na prvi listi predstavniki JSZ in socialistov, na drugi listi pa predstavniki NSZ. Vseh volivcev je bilo 500, volitev se je pa udeležilo le 397 upravičencev. Združena lista je dobila 265 glasov, nar. socialisti pa 118 glasov, medtem ko je bilo 14 glasov neveljavnih.

Na prvi listi so bili izvoljeni tile zaupniki: Prebil Ivan, Vuk Viktor, Podlipnik Franc, Lesjak Terezija, Berčon Franc, Razboršek Viki; druga lista pa je dobila dva mandata. Nar. socialisti so od delavskih volitev sem nazadovali za 87 glasov. Volitve so se vršile v redu razen majhnega incidenta, ki je nastal okoli pol 5, ko so v volivni lokal korporativno prikorakali vsi uradniki in mojstri, ki so sicer volili, toda volivni odbor teh 26 glasov, ki so bili oddani vsi nar. soc., ni priznal za veljavne, ker je stal na stališču, da uradniki in mojstri niso delavci. Zadeva je bila preložena Delavski zbornici v odločitev.

Letalo ni dražje kakor avtomobil

Američan je bil na glasu, da si je lahko za malo denarja nabavil avtomobil. Zdaj bo tudi za malenkostno vsoto lahko kupil lastno letalo. Tip novega letala je nenavadne zunanjosti. Letalo bo stalo samo 700 dolar.

Takole živi Karel Radek

Komunisti pijejo konjak iz carjevih čaš

Poljski igravec in pisatelj F. Novakovski je nedavno bil v Moskvi in obiskal znanega komunističnega vodjo Karla Radeka. Svoje vtise s tega obiska je g. Novakovski priobčil v varšavskem »Kurjer Czodenny«. G. Novakovski piše:

G. Radek stanuje v velikanskem stanovanju v 14. nadstropju »sovjetskega doma«; tu stanuje večina glavnih sovjetskih uradnikov. To je moderna stavba, ki stoji na obrežju reke. To je pravi nebotičnik, s katerega je krasen razgled po vsej Moskvi. Do Radekovega stanovanja pelje dvigalo; toda to dvigalo ni vedno v redu. Ko sem se peljal gor in sem se ustavil v 14. nadstropju, se vrata niso hotela odpreti. Začel sem ropotati in stresati vrata. Ta ropot so slišali v Radekovo stanovanje. Nenadoma se je pojavil na pragu stanovanja sam Radek ter mi zaklical: »Poskusite se peljati do 15. nadstropja! Tam se bodo vrata gotovo odprla.« Ubogal sem in v resnici sem v 15. nadstropju lahko izstopil. Nekaj trenotkov nato sem bil že v Radekovem stanovanju.

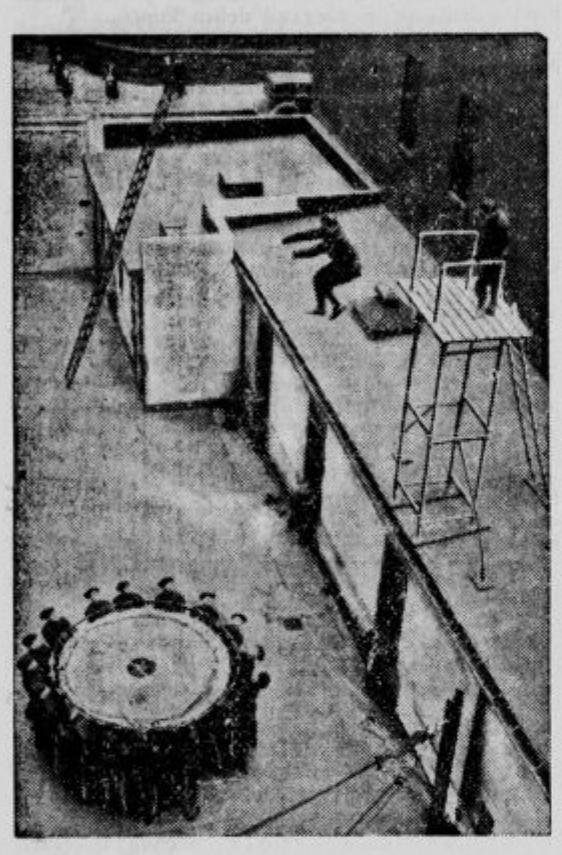

V Ameriki morajo ognjegasci napraviti poseben izpit, preden jih povišajo. Vsak mora dokazati, da je neustrašen in da ne zgubi glave tudi v najkritičnejših momentih.

Kako živi sovjetski voditelj in kakšno je njegovo stanovanje? G. Radek se radi stanovanja gotovo ne more pritoževati. Velika knjižnica, moderna delovna soba, krasna jedilnica in salon s perzijskimi preprogami prav nič ne spominjajo na stanovanje proletarca. Iz salona so vrata na velikansko teraso, ki jo krasi čaroben viseči vrt. Radek mi je pravil, da gre na to teraso lahko 300 ljudi. Karel Radek zasluži pri raznih listih, kakor so »Izvestja« in »Pravda«, kolikor hoče. Njegova žena je nastavljena pri nekem državnem podjetju, kjer vodi tekstilni oddelek. Tudi ona ima prav lepo plačo. V Radekovem stanovanju sem opazil služkinjo. Ko sem se začudil in vprašal, ali imajo tudi komunisti služkinje, mi je Karel Radek dejal: »To je naša služkinja... to se pravi... oprostite, mi nimamo služkinje..., to je delavka, ki je slučajno pri nas.« Nervozno je pokašljal in takoj dejal: »Pokadiva cigareto in govoriva rajši o čem drugem!«

Ne samo Radek, tudi drugi komunisti žive v Moskvi prav dobro. V Moskvi sem obiskal tudi znanega poljskega komunista Bruna Jasenskega, ki je zbežal iz Poljske. Njegovo stanovanje je bilo krasno urejeno. Postregli so nam s konjakom. Čaše, iz katerih smo pili prijetno pijačo, so bile iz brušenega stekla; nosile so označbo ruskega carja »Nikolaj II.«.

Pisec pripoveduje nadalje, kako v Radekovi hiši govore večinoma poljski, tudi služkinjo nagovarjajo v poljskem jeziku. Novakovski nadaljuje:

Med obiskom mi je Karel Radek priznal tole: Vi vprašujete, ali obstoji v Rusiji popolna enakost? Ne, moj dragi, kaj takega ni pri nas. Moje stališče je, da je popolna enakost nesmisel. Dokler bodo ljudje živeli, ne bodo vsi nikdar igrali enake vloge. Vedno bodo obstojale različne kaste. Višje in podrejene, bogate in uboge. Izenačenje vseh ljudi ni niti v Rusiji izvedljivo. Povem vam odkrito: Splošna enakost vseh ljudi je nesmisel in praktično neizvedljiva.

To priznanje sovjetskega funkcionarja, ki se bori za svobodo in enakost, dostavlja g. Novakovski, dokazuje, da proletarski voditelji računajo z resničnostjo.

Odgovornost za točnost tega razgovora seveda prepuščamo g. Novakovskemu.

Kako so Američani ponižali hitlerjevce

Zedinjene države so sklenile odločno ustaviti vedno bolj izzivalno delovanje Hitlerjevih zaupnikov, ki hujskajo poprej mirne ameriške Nemce. Oblasti niso od kraja razumele, kako pridejo v Ameriko vedno novi kričači? Uradni podatki ugotavljajo nespremenjeno število nemških državljanov, ker je imigracija ustavljena. A policija je istočasno javljala, da prihaja iz Nemčije stotine agitatorjev. Detektivi so morali na delo in kmalu odkrili Hitlerjevo tajno. Izkazalo se je, da je od posadke vsako nemško ladjo redno zapustilo pet do šest mož, ki so ostali v Ameriki. Ti »zelenci« so nastavljenci nemškega ministrstva propagande. Namesto njih je odpeljala ladja nazaj v Nemčijo pod istimi imeni isto število ameriških Nemcev. Pristaniške oblasti so prejele strogo povelje, naj preprečijo sleparije. Sleherni mornar nemških ladij, ki bo stopil v Ameriko na kopno, bo moral prestati strog pregled, kakor so ga sicer deležni le najhujši zločinci. Američani fotografirajo Nemce, vzamejo prstne odtise, premerijo stopala itd.! Če odhaja nemški parnik v Evropo, mora stopiti vse moštvo pred ameriške uradnike, ki primerjajo, ali odgovarja zunanjost posameznikov poprej zabeleženim podatkom. Nemci lepo molče, dasi je slična previdnost edinstvena v zgodovini mednarodnega prava. Poprej niso bili deležni slične pozornosti niti državljani Kube ali Mehike v trenutkih največje napetosti med njihovo domovino in Unijo.

Sin slovitega italijanskega tenorista Henrika Caruso, ki se prav tako imenuje kakor njegov oče in je po tem tudi podedoval krasen glas, se je posvetil filmu. V Hollywoodu je sklenil pogodbo s filmskim podjetjem; igral bo glavno vlogo v filmu »Srečolovec«

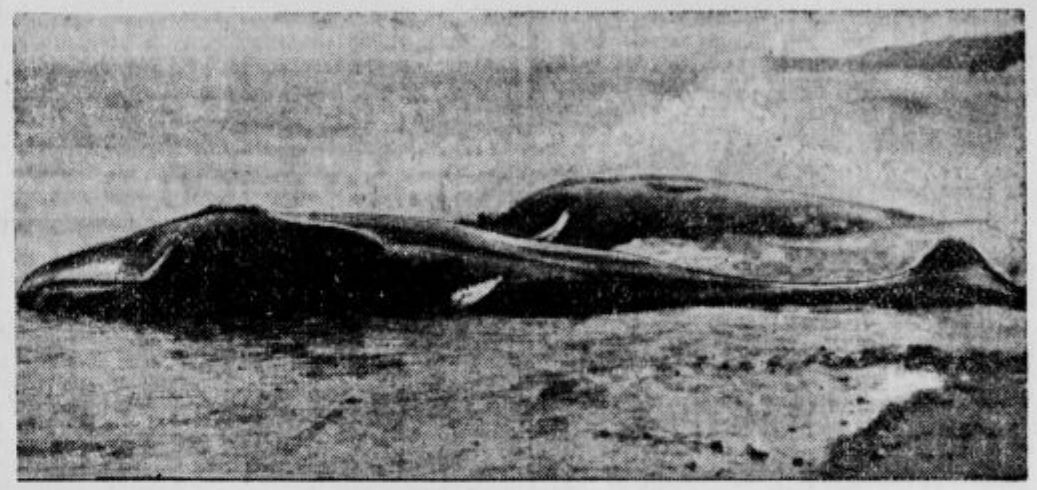

Tudi morskim prebivalcem ni prizanesla zima. Morski vihar je te dni vrgel na suho več kitov ob bretonski obali na Francoskem.

Iz dežele najhujših kontrastov

Za kravo je šel v smrt, k poroki ni prišel radi poslov, češpljev cvet naznanja vojno

Če hočeš spoznati navade in običaje ljudstva, potem ne beri uvodnikov po njegovih listih, ki so več ali manj po vsem svetu enaki. Bolj značilne za značaj kakega ljudstva so drobne novice, ki so prave poteze na obrazu ljudstva samega. Danes bomo zbrali nekaj drobnih novic, ki jih najdeš v listih velikega kitajskega mesta Peping in z jarko lučjo osvetljujejo razmere med velikim kitajskim narodom.

*

V okraju Hoyuan pri Kantonu je 74-letni kmet Čen Hua imel kravo, in mu je nenadoma poginila; vlak jo je povozil. Čen Hua se je obesil na najbližje drevo! Še tisti dan je umrla njegova najbližja soseda 84-letna žena Li-Ven-Če. Tako jo je razveselila novica, da ji je njen sin iz Pepinga poslal 30 srebrnih dolarjev.

*

V Šanghaju je 17-letna žena Lju porodila trojčke. Prvi je bil bele barve, tretji rjave polti in četrti črne polti. Gospej so takoj častitali vsi sosedje, ker so videli v tem nenavadno znamenje. Duhovniki so izjavili, da so ti trije otroci, ki imajo tako različne polti, bodoči junaki kitajskega naroda. Ti niso nič drugega, kakor junaki iz pravljičnega kraljestva Kana, ki so se imenovali Kvanju, Liupej in Čanfej in so se zdaj vnovič rodili. — Dinastija Hanov je vladala od l. 220 pr. Kr. do l. 265 po Kr.

Kitajski vojni minister Hoinčin je izdal armadno povelje, ki zahteva, da se morajo častniki nositi silno priprosto. Nikar naj ne posnemajo v kroju in v zunanjosti inozemske častnike. Vsi kroji morajo biti odslej iz kitajskega blaga. Barva mora biti »kaki« ali temnosiva. To je bila grenka čaša za marsikaterega štabnega častnika, ki si je domišljal, da je vse kaj drugega, kakor njegov tovariš na bojišču in je hodil okoli v lakastih čevljih in v fantastični obleki ter je hotel na vsak način prekositi inozemca glede obleke. Banketi so častnikom še dovoljeni, toda častnik ne sme na takšnem banketu potrositi več kakor dva dolarja in pol. Dar, ki ga častnik pokloni svojemu tovarišu, ne sme biti vreden več kakor 1.25 dolarja.

*

Mladi trgovec Či-Kvan-Tun iz Kantona se ni mogel poročiti na dan, ki so ga določili kitajski duhovniki za poroko. Radi važnih trgovskih poslov je moral ostati v Singaporeu. Njegov oče je zato poiskal mladega namestnika, kateremu je izročil nevesto s prav slovesno ceremonijo. Trgovec Ši bo lahko mirno opravil svoje posle v Singaporeu in se zato vrnil k svoji nevesti.

V začetku zime so slive pred zunanjim ministrstvom pričele cvesti vdrugič. Kitajska pravljica pravi, da je to znamenje velike vojne, ki bo vsak hip nastopila. Vlada je ukazala, naj se cvetje pobere s sliv in tako prepreči vojna.

Dve iz Hitlerjeve Nemčije

Odkar je Hitler stavil tisk pod svojo kontrolo, je ta zgubil ves dosedanji pomen; v tej zvezi nastajajo smešnice, ki dobivajo značaj zgodovinskega gradiva.

Göring, ki v vsem posnema Viljema II., misli samo na odlikovanja in vojaški sijaj. Kakor poprej cesar, ima veliko zbirko uniform za vse življenjske priložnosti. Nekoč ponoči ga je zbudil prestrašen lakaj. Zgodila se je nesreča. V kopalnici je počila vodovodna cev. Voda je poplavila sobe. — »Prinesi hitro mojo admiralsko uniformo!« je takoj velel Göring.

Druga anekdota je trpek odmev zgodbe o požigu parlamenta. Göringu so javili, da se je prikazalo nad Berlinom 30 komunističnih letal, ki so zasula mesto z letaki.

»Gromska strela!« zavpije Göring in lopne s pestjo po mizi. »Saj sem jih naročil le pet. Kdo bo pa to plačal!«

Zdaj vlada nad nami Hitler, naš Mesija

Avstrijski dnevnik »Linzer Beobachter«, prinaša to-le poročilo nekega potnika: Na hodniku obljudene berlinske ulice je postavljen pred vrati velike stanovanjske vojašnice velikanski kljukasti križ s podaljšanim gornjim krakom. Ta ima obliko vešal; na njem visi lesen Kristus skoro v naravni velikosti. Obraz je spačen od bolečin. Napis nad podobo kaže namesto navadnih črk INRI nemške verze: »Rimski Arijci so nekoč križali moža, ki ga je dvignila na površje židovska množica. Zdaj vlada nad nami Hitler, naš Mesija. Obesimo za to Kristusa na kljukasti križ.« To »pesem« lahko čita samo opazovalec, ki se ustavi ob spomeniku nemške kulture. A spodaj se šopiri bogoskrunski napis v velikanskih črkah, ki jih mora zagledati vsakdo, če gre mimo: »Heil, Hitler! Nieder mit Juden-Christus!«

Povej mi, no, Milka, čemu so vendar tiste črne tipke na klavirju?

Ljubček moj. Na te igram vendar žalostne melodije.

Arabščina proti turščini

Egipčanski kralj Fuad I., je ustanovil arabsko akademijo, ki je prva v svetovni zgodovini. Njeni člani morajo varovati klasično arabščino pred novimi kvarnimi izrazi, imajo pa tudi nalogo poskrbeti za nove pravilne tehniške in znanstvene izraze. Vlada je že predložila akademiji v ta namen listo, ki obsega več sto francoskih in angleških debel, ki morajo proč iz arabščine. Akademija bo tudi ustanovila enoten književni jezik, da bo zedinila sedanja samostojna narečja. Napovedala je izdajo arabske enciklopedije z udeležbo evropskih orientalistov. Med akademiki so tudi zastopniki Sirije, Iraka, in Tunisa. Seveda pomeni ta dogodek zakrinkan protest zoper preganjanje arabščine v Kemalovi Turčiji.

Američan William Harrison Goddell je postal Gandhijev učenec. Prestopil je tudi h hinduizmu. Ko se je vrnil v Ameriko, je izdal proglas, v katerem poziva po Gandhijevem zgledu na nepokorščino proti političnim in gospodarskim ukrepom predsednika Roosevelta. V Ameriki seveda se ga niso posebno ustrašili.

Uspešna pomoč od elektrike zadetim

Prof. Baltimorske univerze Covenhovee je predvajal kongresu ameriških fiziologov novo sredstvo, ki utegne rešiti marsikatero žrtev električne struje visoke napetosti. Ponesrečenci umirajo, ker se krčijo pod vplivom električne srčne mišice. To ne pomeni sicer srčno kap pri človeku in tudi večjih živalih. A tudi to začasno prekinjenje krvotoka navadno povzroči smrt, če izostane hitra pomoč. Ameriški raziskovalec oživlja ponesrečence s pomočjo električnega protiudarca, ki zopet požene ustavljeno srce. Pričel je z opazovanjem omamljenih psov. Po eletkričnem sunku z 2200 volti so bili kakor mrtvi. A če se je ponovil v teku petih minut isti sunek, so dozdevno mrtve živali ponovno oživele. Pozneje je imel Covenhover več prilik porabiti isto sredstvo za ponesrečene človeške žrtve. Vedno je imel uspeh in rešil ljudi, ki bi sicer morali umreti. Postranska, a za Ameriko jako pomembna predavateljeva ugotovitev tiče navideznosti smrti na električnem stolu. Zdaj je dokazano, da bi bili vsaj v teku dveh do petih minut lahko oživljeni vsi z električno strujo umorjeni zločinci.

Klobučar: »Tri leta ste nosili ta klobuk? Vidite, kako trpežno je moje blago!«

»Na vsak način je klobuk mnogo prestal. Trikrat sem ga dal očistiti, enkrat c

On ves iz sebe: »Le kje sem imel takrat glavo, ko sem te prosil za roko, jaz tepec!«

»Na moji rami...« je ona odgovorila mrzlo.

Gospa Debelušnikova je že napravila šoferski izpit

Pošten trgovec.

»In te hlače za 100 Din so zajamčeno iz čiste volne?« je vprašal kupec nezaupno.

»Povem kar odkrito,« se je pripognil k njemu trgovec zaupno, »gumbi seveda ne, ti so iz roževine...«

Dober nasvet.

»Moj zdravnik mi je priporočil, naj bolj skromno živim!«

»In kaj ste nato storili?«

»Izbral sem si zdravnika, ki me zdravi bolj poceni.«

MLADI SLOVENEC

Miške žalujejo

(Igra za deklice.

(Otroci se postavijo v krog. Sredi kroga leži očka mišek mrtev.)

Vse deklice (si brišejo oči z ruticami in tarnajo v zboru):
Kaj bo, kaj bo z nami, oh!
Prva deklica (tožeče):
Očka mišek je umrl...
Druga deklica:
Me smo strašno žalostne.
Tretja deklica:
Kdo nam zdaj bo orehe trl?
Vse deklice (kakor prej v zboru):
Kaj bo, kaj bo z nami, oh!
Prva deklica:
Mamica ne zmore vsega.
Druga deklica:
In povrh še bolna je.
Tretja deklica:
Bridko, joj, pogreša njega...
Vse deklice (kakor prej v zboru):
Kaj bo, kaj bo z nami, oh!
Prva deklica:
Kdo nas z dobrim sirčkom hranil
bo poslej sirotice?
Druga deklica:
Kdo pred zlobnim mucem branil?
(Zaplakajo.)
Deklica-muc (pride iz skrivališča, poskoči in zakliče):
Hoplahop, ham-ham, mijav —
miš je boljša ko krompir!
Kaj bo, kaj bo z vami, oh? —
Vse požrem zdaj, pa bo mir!
Phhh! Phhh!
(Se skokoma zažene proti njim.)
Deklice-miške in »mrtvi« očka mišek (se med glasnim vriščem): Av! Hu! Joj! (razbežijo na vse strani.)
Deklica-muc (jih lovi toliko časa, dokler ene ne ujame).
Vse deklice (se potem spet zberejo in napravijo krog okoli muca in ujete miške).
Deklica-muc (narahlo oplazi ujeto miško petkrat po hrbtu): Mijav, mijav, zdaj dobiš jih pet po grbici, kakor smo se zmenili!
Deklice-miške (stržejo korenček): Šlek, šlek, šlek!

Osel in kamela

Osel in kamela sta živela skupaj v bližini puščave in prav dobro se jima je godilo.

Nekega dne se je osel do mile volje najedel sočne trave in zadovoljno je zarigal:

»I-a, tako sem vesel, da bom lepo pesem zapel!«

Kamela se je prestrašila. Začela ga je prositi:

»Ne stori tega! Boš videl, to nama prinese nesrečo.«

»Ah, kaj!« je osel brezskrbno pomigal z repom. »Kakšno nesrečo neki?! Lepa pesem človeka razveseli, ne pa onesreči.«

In je zapel tako glasno, da se je njegovo petje razlegalo daleč naokoli.

Pa je zaslišala njegovo petje karavana, ki je bila namenjena v puščavo. V tej karavani so bili trgovci. Pritekli so, ujeli osla in kamelo, ter jima naložili težke tovore na rame.

Žalostno je korakala kamela, ki je zaradi oslove lahkomiselnosti izgubila prostost, čez pogorje in premišljevala, kako bi se maščevala nad njim.

Osel je postal kmalu silno truden. Ko so trgovci videli, da ne more več dalje, so ga s tovorom vred položili kameli na rame. Kamela je morala tako nositi dvojno težo.

Prišli so do strmega prepada.

»Tako,« si je mislila kamela, »zdaj pride obračun!« Glasno pa je dejala:

»Tako dobre volje sem, da bi kar zaplesala!«

»Za božjo voljo, ne stori tega!« se je prestrašil osel. »Padem v prepad in se ubijem.«

»Tudi ti me nisi ubogal, ko sem te prosila, da nikar ne poj,« ga je zavrnila kamela. In je začela divje plesati. In je plesala toliko časa, da je osel zdrknil z njenega hrbta in strmoglavil v prepad.

———

Dobrosrčni Tonček

Tonček se je vrnil s svojimi starši z letovišča na deželi domov. Vprašal je mamo:

»Mama, kdo bo pa zdaj stanoval v naši sobi na deželi?«

»Nihče,« je odgovorila mama. »Soba ostane toliko časa prazna, dokler ne pridejo prihodnjo pomlad novi letoviščarji.«

»Strašno!« se je zgrozil Tonček. »Uboge stenice se bodo torej morale ves ta čas postiti!«

Kaj vsebuje voda?

Učiteljica: »Janko, povej mi, kaj vsebuje voda?«

Janko: »Kadar se v njej umijem, postane črna.«

Najboljše zdravilo

Cvedrova mati so bili strašno bolni. Mrazilo jih je po vsem telesu in gromozanske krče so imeli v želodcu. Za njihovo bolezen so takoj izvedele prijateljice-sosede in prihitele so od vseh strani s svojimi nasveti in zdravili. Ta je svetovala to, ona drugo, tretja je zatrjevala, da ga ni zdravila čez to in to in da je prepričana, da ji nobena druga žavba ne bo pomagala. Četrta je zopet kričala, da tak in tak čaj spravi vsakega človeka na noge in da je prepričana o tem, ker je poskusila taka zdravila pri svojem rajnkem možu, ki bi bil še danes lahko živel, če bi jo bil poslušal in ubogal. Pa je samoglavec vrgel čaj skozi okno in drugič njej v glavo. In tako dalje — brez konca in kraja ...

Bolna ženica je vse ubogala in jemala zdravila po vrsti, kakor so ji bila svetovana. Ko je prišla še Kavkova Jera z velikim loncem takega in takega čaja, ki naj ga bolnica nemudoma izpije, je ženica zastokala:

»Stokrat bohlonej, Jera, da si se me tudi ti spomnila! Toda danes morem vzeti zdravila, ki jih je svetovala Piskleževa Katra, jutri pridejo na vrsto zdravila, ki mi jih je svetovala Trebušnekova Štefka, potem bom vzela čaj, ki mi ga je prinesla Jezičnikova Meta, in v nedeljo — če bom še živa — bom z največjim veseljem pila tvoj čaj!

Vest o bolezni uboge ženice je prišla slednjič tudi modri Jeri na uho. Prav resno se je zbala, da bodo sosede s svojimi zdravili ubogo bolnico toliko časa mrcvarile, da jo bodo v resnici spravile v grob. Kar koj je iztuhtala, kaj manjka bolnici. Nemudoma se je odpravila k njej.

»Dober dan, mamka Špela!« jo je prijazno pozdravila in sedla k njeni postelji. »Ali vam je že kaj bolje?«

Ženica je nejevoljno nakremžila obraz in zastokala:

»O bolje pa, bolje! Če bom še kaj dosti zdravil popila, ki mi jih svetujejo sosede, ne bom več dolgo tlačila trave, tako vam rečem...«

Jera se je vzradostila. No, vendar je že sama začela dvomiti v zdravilno moč raznih čajev in žavb, ki so jih prinašale ženice vsevprek, si je mislila.

»Imate prav, mamka,« je resno pokimala z glavo. »Še bolj si boste pokvarili želodec s temi »zdravili«... Poslušajte mene — in zdravi boste v treh dneh!«

»Oh,« je zastokala bolnica, »saj mi tako vsaka reče! Vsaka je prepričana, da je edino njeno zdravilo vsegamogočno...«

»Že, že, mamka, ampak jaz vam nobenega zdravila ne prinašam! Samo svetujem vam, ne zaužijte dva dni prav nobene jedi, da se vam želodec izčisti do kraja — pa boste zdravi!«

In se je v resnici do pičice uresničilo, kar je Jera prerokovala: mamka Špela so bili v treh dneh na nogah in kar prehvaliti niso mogli Jerinega čudodelnega zdravila, brez katerega bi gotovo že podpirali z nosom zemljo tam nekje na pokopališču...

S takim zdravilom bi še marsikdo lahko ozdravil trebušne bolečine, ki nastanejo največkrat — zaradi požrešnosti.

STRIČKOV KOTIČEK

579. Preljubi Kotičkov striček! Zvedel sem, da imaš zelo rad cvetlice. Z mamico sva sklenila, da poiščeva teloh, ki dolgo zorži v vazi in ga pošljeva Tebi. Čeprav imamo ob hišah snega še visoke kupe, kaže bližnji hrib že kopne lise in tam raste teloh. Letos je zelo dolgo spančkal. Še zdaj boječe kuka iz zemlje. Upam, da se pri Tebi ogreje in široko odpre oči.

Sedaj pa ugani, striček, tole: Star sem 5 let in 5 mesecev, zato v šolo še ne hodim, vendar sem že 5. leto v šoli. Pismo pa sem pisal le sam; tri priče Ti lahko to potrdijo. Če mi hočeš odgovoriti, bom tudi pročital sam.

Pozdravček! — Marjanček Smolik, Koroška Bela.

Dragi Marjanček! S poslanim telohom si na vso moč razveselil moje staro, plešasto srce. Največji in najlepši teloh sem si vtaknil za klobuk in z visoko dvignjeno glavo korakal z njim po Ljubljani. In so se ljudje kar v trumah ustavljali na cestah, zavijali oči v občudovanju in drug drugega izpraševali: »Kdo pa je ta brhki fant? Te-te-te, kako se postavi!« Tako, vidiš, tako me je teloh za klobukom pomladil. Vsaj jaz sem si tako domišljeval. Tem večje je bilo zato moje razočaranje, ko sem doma odložil klobuk in videl, da sem v raztresenosti namesto teloha vtaknil za trak — pipec, teloh pa potlačil v žep namesto — pipca. Smola pa takšna!

Star si pet let, v šolo še ne hodiš, pa si vendar že pet let v šoli, pišeš in pristavljaš, naj uganem, kako je to mogoče. Takole uganko rešiti je meni toliko, kot Tebi pohrustati orehovo jedrce. Evo Ti rešitve: Seveda si že pet let v šoli, seveda, ko pa v šoli — stanuješ! Če nisem uganil prav, plačam cekin!

Pozdravljen! — Kotičkov striček.

580. Dragi Kotičkov striček! Tudi jaz vem za Tebe, čeprav sem precej daleč. »Slovenca« dobivamo vsak dan in se posebno veselim Tvojega kotička. Rada bi bila tudi jaz med Tvojimi poznanci; zato Ti danes pišem. Najprej mi, prosim, pojasni, ali sem Slovenka ali Hrvatica. Moja mama je iz Ljubljane, očka pa iz Zagreba. Hodim v hrvatsko šolo, a kakor vidiš, znam tudi slovensko. Zelo bi me veselilo, če bi tudi zame našel majhen prostor v kotičku. Potem Ti bom še kaj več pisala o tem, kako živimo tukaj v Karlovcu.

Lepo Te pozdravlja Tvoja Zdenka Krovinović, učenka I. b razreda v Karlovcu.

Draga Zdenka! Zadnje čase se kar ne vidim iz kopice zamotanih vprašanj, s katerimi me obsipate od vseh strani. Se gromozansko čudim, da me dozdaj še nihče ni pobaral, kje prodajo tako visoke lestve, da bi človek po njih kar živ lahko v nebesa splezal, ali tako dolge preklje, da bi z njimi lahko zvezde z neba klatil, ali takšne mošnjičke, ki so vedno polni cekinov. Pa bodo najbrž tudi takšna vprašanja kmalu prišla na vrsto in takrat se bom s svojo modrostjo potuhnil kakor miška v luknji in ne bom rekel ne bev ne mev...

Odgovor na Tvoje vprašanje: »Ali sem Slovenka ali Hrvatica?« je neznansko težak. Tako neznansko težak, da sem štiri debele ure slonel nad njim in ga olipaval od vseh strani. In mi je od skrbi, ki mi jih je to vprašanje na grbo naložilo, osivel še zadnji las na glavi (prej je bil še čisto črn) in je zdaj najboljše, da si dam glavo ostriči na balin. Ni in ni se mi hotelo v glavi posvetiti. Že sem bil obupu blizu, ko me je obšla rešilna misel: butnil sem z glavo ob zid — buma! in takrat se mi je posvetilo. Še preveč posvetilo! In Ti zdaj odgovarjam na vprašanje takole: Če je Tvoja mama Slovenka in očka Hrvat, se ne moreš imenovati drugače kakor hrvatska Slovenka ali pa slovenska Hrvatica. Na ta način se ne boš zamerila ne milemu narodu slovenskemu, ne milemu narodu hrvatskemu, nego bosta jako zadovoljna oba in bosta navdušeno zaploskala: »Živela naša kri!« Temu urnobesnemu klicu obeh milih narodov se pridružujem tudi jaz, navrh pa Ti še gromko zakličem: Bog Te živi, punčka, bodi že kar hočeš — magari tudi zamorka — samo da si dobra in pridna! — Kotičkov striček.

581. Dragi Kotičkov striček! Prosim, ne vrzi mojega pisemčka v svoj požrešni koš!

Imam prijateljico Teo Barachini. Kakor si že čital, je njen oče umrl kot žrtev atentata v železniškem vozu. Nepopisna je njena žalost. Tudi nas sošolke je to zelo pretreslo. Meni se pa še prav posebno smili. Lansko leto je bila tu pri nas v Hrastniku rudniška nesreča. Sploh je bilo v letu 1933 polno nesreč.

Učim se zgodovine, ki me zelo zanima. V šoli sem odličnjakinja, kar mi zadovoljuje srce in razveseljuje moje starše.

Zdaj naj pa končam. Vem, da nimaš mnogo časa za predolga pisma. Zato zbogom!

Te pozdravlja Olga Jenko, učenka IV. b razreda v Hrastniku.

Draga Olga! Tvojo nesrečno prijateljico, ki je na tako strašen način izgubila očeta, iskreno pomilujem tudi jaz. Hud udarec je to zanjo, najhujši, ki more takole mlado deklico zadeti. Pa je na svetu že tako, da maščevalna roka smrti zavihti včasih koso ravno nad onim, ki nam je najbolj potreben in drag, onega, ki je svetu v samo škodo in napoto, pa pusti živeti... Bog ve, zakaj je to dobro in prav. Nobene besede tolažbe ne morem stisniti iz srca, ne ene solze ne morem otrniti ubogi deklici z lic... Ob vsem tem sem nem in brez moči. Naj se ji srce razjoče do kraja! Najboljše zdravilo za vse bolečine je to. Čas celi rane — tudi meni je že marsikatero zacelil, mnogo jih pa še bo. Vsak ima v najtišjem kotičku srca bridkost, ki jo skriva pred svetom in tudi mladost ni tako rožnata in lepa, da ne bi nikoli kanila drobna kaplja pelina vanjo. Za kapljo pelina kane spet kaplja sladkosti, za črnimi oblaki pride spet solnce, nobeno veselje ni večno in tudi nobena žalost ne...

Lepo pozdravljeni obe: Tvoja nesrečna prijateljica in Ti, ki tako gorko sočuvstvuješ z njo! — Kotičkov striček.

Gašperčkov kotiček

Dobro jutro, otroci!

Gotovo se boste strašno začudili, ko boste kar takole na lepem zagledali v stričkovem kotičku — še en kotiček. Veste, je stvar takšnale... (Saj mi dovolite, ne, da za trenutek svoj govor prekinem in poskočim malo od tal? Dolgo namreč ne strpim mirno na enem mestu. Torej: hipla, hopla, hop! — Tako. Zdaj lahko nadaljujem.) Torej stvar je takšna, ljubčki moji: s Kotičkovim stričkom sva debela prijatelja. On je imeniten gospod, jaz pa še bolj. No in je Kotičkov striček iz prijaznosti odstopil v svojem kotičku skromen kotiček tudi meni. Že njegov kotiček je pomanjševalnik samostalnika »kot«, moj kotiček pa je v primeri z njim tako majhen, da bi se moral imenovati koti-či-či-či-ček. Mnogo zabavnega in zanimivega vam bom v svojem kotičku povedal, za danes pa vam povem samo tole:

Danes popoldne vam **v novem marijonetnem gledališču v oni veliki hiši na koncu Miklošičeve ceste** (Vzajemna zavarovalnica se imenuje) predstavim sebe in svojo čudovito hišo. Obenem vam pa pokažem, kako se znam boksati, čeprav nati ne vem, kaj ta beseda pomeni... Pridite, pa boste videli! Na koncu vam še zaupam, da je prvo igrico, v kateri nastopim in katera se imenuje **»Gašperček se uči boksanja«**, napisal sam **Kotičkov striček.** Zato ste lahko prepričani, da bo to naravnost senzacija za Ljubljano. Saj veste, kaj je senzacija. Ne? Jaz tudi ne!

Druga igra, v kateri nastopim danes popoldne, se imenuje **»Gozdni kralj«.** To pa sem napisal sam. Prav zares sam! Kajti imam dva imena; kadar živ lomastim po Ljubljani, se pišem gospod Kurent, kadar pa na odru igram sem gospod Gašperček. In ker je gospod Kurent igro napisal, sem jo torej napisal — jaz.

Torej popoldne ob treh in petih na svidenje! Zaprta vrata dvorane si lahko vsak ogleda zastonj, za vstop v dvorano bo pa že treba odšteti nekaj drobiža. (Sedeži so po 6, 5, 4 in 3 Din, stojišča pa po 2 Din.) Tako poceni, kakor jaz, Gašperček Lafifari, se še nikoli ni nihče boksal, čeprav sem vse drugačen mojster, kot je ongavi svetovni prvak v boksanju — Schmelling.

Pozdravljeni! **Gašperček.**

Učitelj je pozval učence, naj mu imenujejo nevarne roparske živali.

»Tiger,« je dejal eden. »lev« drugi, tretji »leopard, medved« itd.

»Dobro,« je pohvalil učitelj. »Zdaj pa še ti povej katero, ki tuli in se ji je nevarno bližati.«

France je vstal in hitro dejal: »Avtomobil.«

Hiša strahov

Konec:

Gospod, ki je hišo kupil, pa ni bil samo bogat in hraber, nego je bil tudi iznajdljiv in zvit. Najprej je ugonobil vso golazen v hiši, potem pa je najel mizarje in zidarje, ter hišo spremenil v imeniten hotel. Nad vhodom je pritrdil desko z napisom:

HOTEL STRAHOV

In je radovednost prignala ljudi iz vseh krajev, da bi si ogledali nenavadni hotel, v katerem straši. Kar v avtomobilih so se vozili tja in prekanjenemu hotelirju je denar, s katerim je kupil hišo, kmalu prinesel bogate obresti. Najel je nekaj fantov, ki so ponoči ropotali po podstrešju in gostje so bili prepričani, da v hotelu res straši.

Nekaj drugih rešitev

Blanka Matija Bogataj, učenka II. razr. v Petrovčah:

Še muca kupil je gospod,
da strah prepodil bi odtod.
Pohrustal muc je ščurke, miši —
poslej strašilo ni več v hiši...

Danica Logar, učenka (?) razr. v Št. Janžu pri Velenju:

Gospod je nakupil potem vse mačke v okolici in jih zaprl v hišo. In so mački napravili takšno pojedino v hiši, da je bilo veselje. Ko jih je gospod čez teden dni spustil iz hiše, so bili tako debeli, da so komaj hodili. Polovili so namreč vse ščurke in miši, ki so bili v hiši. Hiša je bila tako za vedno očiščena strahov. Gospod jo je potem prodal drugemu in napravil dobro kupčijo...

Marica Šnabel, učenka II. razr. v Smledniku:

Oni gospod je bil zelo usmiljenega srca. Kupil je hišo in jo preuredil v veliko sirotišnico, v kateri je našel zavetje vsak, ki je bil reven in brez doma. Strahov pa v hiši sploh ni bilo. (Ampak ta gospod, draga moja punčka, je gotovo prišel z lune na zemljo, kajti je na zemlji takih dobrotnikov tako malo, da bi jih celo berač Nande, ki je v vojski obe roki izgubil, lahko na prste sešteli... Op. Kotičkovega strička.)

Pavel Pollak, učenec II. b-razreda na Vrtači:

Ko je gospod odprl duri kupljene hiše, so se začele valiti iz nje dolge procesije črnih strahov. Ti strahovi so bili — ščurki in miši... V hiši je postalo takoj vse mirno in tiho. Tedaj je bilo lastniku hiše, ki je stanoval v neki drugi svoji hiši, žal, da je hišo tako poceni prodal. Začel je nadlegovati novega lastnika, naj mu hišo proda nazaj. In gospod mu jo je res prodal — za mnogo večjo vsoto, kakor jo je bil kupil on. Tako je zviti debeluh napravil imenitno kupčijo s hišo strahov...

Nekdo, ki je pozabil napisati ime in priimek:

Strah ta v hiši, hopla hop,
bil je velik mišji trop.
V kletko ujel gospod je miši,
potlej jih razstavil v hiši.
V trumah so ljudje hodili,
šteli novce, se čudili...
Ščurke pa je jež podavil,
jih v želodček svoj pospravil —
in strahov je bilo konec,
kakor če razbiješ lonec...

Slavica Langerholc, učenka II. razr. v Stranjah pri Kamniku:

Ni kupec strahopetec plah;
spoznal kar koj je hišni strah.
Nič drugega, samo — podgane!
In kupil brž je mačke tri,
ki so lovile jih vse dni.
In čuli ste podganji jok
in čuli ste podganji stok
prav doli do Ljubljane.
Ko v hiši je zavladal mir,
ponosno šel je v svoj kvartir
junaški kupec Stane.

Lenček Horvat, učenec IV. razr. pri Sv. Marjeti ob Pesnici:

V zakleti hiši
ni bilo miši;
skopuh star v njej je stanoval,
cekine štel, poskakoval
po hiši s psičkom: didldi,
vse zimske dneve in noči.
Umrl skopuh od gladu —
zdaj v hiši konec je strahu...

Razen teh so poslali prav posrečene rešitve, katerih pa zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti, še ti-le: Vida Humar, dijakinja II. razr. gimn. v Ljubljani; Franc Prelog, dijak I. razr. gimn. v Ljubljani; Olga Jenko, učenka IV. razreda v Hrastniku; Jožef Škof, dijak gimn. v Ptuju; Jožef Jenko, učenec (?) razr. na Suhi pri Kranju in Sonja Vandot, učenka I. razr. gimn. v Ljubljani.

Rešitev izpopolnjevalke

Na mestih, kjer ležijo črtice, bi morale stati le-te besede (rime:

Griček — iskat — zlata — nalovila — pozvanja — zbudiva — vrat.

Za nagrado je bil izžreban Lenček Horvat, učenec IV. razr. pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Dobi knjigo: Janez Rožencvet: Pravljice.

Letalo napadeno od kač

Na poletu iz Saimoa v Wau na Novi Gvineji v Tihem Oceanu je nedavno doživel pilot nekaj prav posebnega.

Kmalu na to, ko se je dvignil v zrak, je čutil, da se nekaj giblje tik njega. Ozrl se je in na svojo grozo zapazil glavo ogromne črne kače. Spustiti na zemljo se ni upal, ker je bil pristanek med skalovjem nemogoč. Letalec je v sili pograbil ključ za odvijanje vijakov in lopnil kačo po glavi. V tem hipu pa so se od raznih strani prikazale glave še treh drugih kač. Letalec je zbral ves svoj pogum in nadaljeval polet, čeprav je trepetal od strahu, da se ga kače lotijo in umorijo.

Na cilju svojega poleta v Wau je pilot srečno pristal in tam so ugotovili, da si bile njegove grozne spremljevalke velike, a povsem nestrupene in nenevarne kače. V noči pred poletom je deževalo in kače so iskale zavetja ter zlezle v pokrit aeroplan na letališču.

DELAVSKI VESTNIK

Krščanstvo in marksizem

Takoj po končani svetovni vojni se je marksizem silno razbohotil. Postal je moda, kot je danes fašizem. In tedaj se je našlo tudi nekaj katoličanov, ki so se dali preslepiti po navidezni veličini te moderne novosti. V zgodovini in tudi še danes se ponavljajo taki primeri, da gotovi ljudje ne ločijo resnice od videza, ne ločijo ravne črte krščanstva od slepih tirov modnih novotarij, ki po kratkem življenju zapadejo v trajno pozabljenje.

Tisti zapeljani krog kristjanov je torej po svetovni vojni začel z akcijo, ki je težila za tem, da bi se marksizem in krščanstvo nekako spojila, združila, da bi se marksizem pokristjanil. Ta krog se je do danes že silno zožil, vendar se nam zdi potrebno, da omenjamo to dejstvo in sicer zato, da obvarujemo naše delovno ljudstvo pred kako novo zablodo, ki bi se s kričečimi gesli in visokodonečimi frazami ponujala kot nov in edino odrešilni evangelij.

Za človeka, ki ne pozna prav niti bistva marksizma, niti ne sodobnega družabnega vprašanja in njegovega jedra, je misel združitve marksizma in krščanstva zelo vabljiva. Kaj naj bi bilo naravnejše, kot prevzeti od marksizma njegove sociološke in gospodarske nazore ter jih lepo spojiti s krščanskim pojmovanjem človeka, družbe in družabnega življenja? V resnici je vsakršna notranja zveza med marksizmom in krščanstvo nemogoča. Poduhovljeni marksizem s svojim naukom o večvrednosti in razrednem boju je sanjarija, je prava čista romantika, kakor pravi dr. Gosar (Za nov družabni red). Kdor na to misli, dokazuje, da še zdaleka ni doumel niti marksizma, niti krščanstva.

Naše geslo naj bo: Očistiti krščanski delavski pokret vseh marksističnih primesi ter ga postaviti popolnoma na tla modernega gospodarskega in vobče družabnega življenja.

Zapomnimo si besede Pija XI.: »Kdor res hoče biti glasnik evangelija, naj se predvsem prizadeva socialistom pokazati, da se njih zahteve, kolikor so upravičene, mnogo krepkeje branijo z načeli vere in mnogo bolj pospešujejo s silami krščanske ljubezni. Socializem, naj se motri kot nauk ali kot zgodovinsko dejstvo ali kot akcija, če ostane res socializem, se tudi potem, ko je v tistih stvareh, ki smo jih omenili, popustil resnici in pravici, ne more spraviti v sklad z verskimi nauki katoliške Cerkve, zakaj njegova zamisel družbe je popolnoma tuja krščanski resnici.

Zato se socializem, pravi papež, dasi ima, kakor vsaka zmota, nekaj resnice v sebi, vendar opira na nauk o človeški družbi, ki je njemu svojski, a ne v skladu s krščanstvom. Religiozni socializem, krščanski socializem sta in ostaneta torej protislovna izraza.

S to papeževo izjavo je vprašanje zveze oziroma nekake spojitve krščanstva z maksizmom jasno.

ŽENA IN DOM

Žena in novi rod

Globoko ukoreninjeno zlo se da v starem rodu komajda iztrebiti, odrešenje je v rokah novih pokolenj. Vendar je tako, da stari rod oblikuje novega in mora zato novo spoznanje vziti že staremu rodu, ki ga nato preda novemu. Če hočemo torej, da bo našla žena že v prihodnjem rodu svoje pravo mesto, morajo že sedanji vzgojitelji temu utreti pot.

*

Danes so pojmi o »novi« ženi in njeni ulogi v družbi še zelo nejasni. Dnevna kronika poroča o ženskih sportnih rekordih, o visokih državniških in diplomatskih mestih, ki jih zavzemajo žene, o znanstvenicah in umetnicah, ki dosegajo najvišja priznanja, o očeladenih modernih amaconkah, pa zopet o tihih junakinjah verskega in materinskega poklica, mimo katerih gre svet svojo pot in se komaj kdaj mimogrede ozre nanje — in ljudje ob vsaki taki priliki vzklikajo: Glejte novo ženo — tu je — tam je! V resnici bodo na novo ženo vplivali, jo sooblikovali vsi ti činitelji: sport in šola in politika, javnost vobče, ožji stanovski kolektiv — pa vera in družina. Da čuvata in negujeta v ženi glavno, bistveno, večno — sta v prvi vrsti poklicani ti dve: vera in družina.

*

Gospodstvo golega razuma, suhe znanosti, ki priznava le tisto, kar se da prijeti, rezati, vagati ali vsaj stisniti v znanstvene besede, izraziti v številkah, doživlja svoj popolu polom. Ne samo v praktičnem življenju — tem neusmiljenem in nepodkupljivem popravljalcu sivih umskih teorij — marveč tudi znanost sama otresa s svojih nog prah grobe snovnosti in se odmika od nje v višja področja, kjer je mesta tudi za notranje gledanje. Pri vsem tem pa jih je mnogo med nami, ki si kar ne morejo predstaviti ne dopustiti, da bi zavzemala žena na lestvi človeške vrednosti z njimi taisti klin. Kaj, ženska, ki ne pozna logike, te blesteče odlike moškega vseobsegajočega uma — ta da bi nam bila po vrednosti in dostojanstvu enaka? Nikoli! — Veliko je še takih, ki imajo žene v vseučiliških predavalnicah in akademskih poklicih za veljivke, za neenakovredne, nadležne in vselej nekoliko smešne tekmovalke. Pravijo, da deklet niti na izkušnjah ne jemljejo vselej povsem resno, dasi menda ne odgovarjajo slabše kakor fantje. Dekleta morajo marsikje že v domači družini občutiti, da so nekaj znatno manjvrednega ko fantje, da velja za fante druga morala, da morajo sestre bratom streči, ne zato, ker to spada v njihov delokrog in jim srce tako veleva, marveč prav izrečno zato, ker moškemu pritiče, da mu ženska služabniško streže. (So pa vsekakor tudi obratni slučaji v družinah, ko se zapostavljajo fantje in se dekleta na vse načine razvajajo, kar je seve pravtako napak.) Zadnjič smo pa brali celo v nekem »otroškem kotičku« razpravo o logiki, ki da je ženske prav nič ne poznajo. Tako se novemu rodu vcepljajo stari predsodki. Zelo smo potrebni boljšega, novega spoznanja o vrednotenju človeka, moža in žene, o vzgajanju obeh v duhu novega časa, pa vendar v popolnem soglasju z večnoveljavnim Kristusovim naukom.

*

Ob slovesnih prilikah se Slovenci radi imenujemo »Marijin narod«. Smo. Ampak ne toliko po naših možeh, kakor po naših ženah, ki jim je bila Marija Pomagaj cele vekove edina zavetnica v telesnih tegobah in srčnih stiskah življenja. Marija Sedem žalosti jim je bila učiteljica, iz nje so črpale moč, da so bile tako dobre, do zadnje kaplje srčne krvi žrtvujoče se matere. Marija Brezmadežna je skozi pol stoletja vzor cveta naših deklet in postaja, hvala Bogu, tudi bolj in bolj vzor naših fantov. Tudi naši očetje so bili od davna veliki Marijini častilci, zato tudi niso omagali v vseh težkih dnevih in so ostali vogelni kamen naših družin. Samo eno moramo Slovencem očitati, radi česar ne zaslužujemo povsem častnega naslova Marijinega naroda: premalo spoštovanja kažejo do žene. Prav Marijin narod mora v vsaki ženi brez izjeme spoštovati vzvišenost in svetost Nebeške kraljice. Bl. Henrik Suso, ki ga primerjajo s sv. Frančiškom Asiškim, se je v svojem duhovskem oblačilu spoštljivo umaknil uborni stari ženici v cestno blato — da bi tako v njeni osebi počastil Nebeško mater. Kaka sreča za naš narod, kaka odlika zanj med narodi sveta, če bi si osvojil tako pojmovanje o ženi!

38 let že obstoja

I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani

in dobavlja članom dobro in ceno blago, pa je mnogo konzumentov ki jim je naša zadruga španska vas

Treba je le, da se vpišeš, plačaš pristopnino Din 5·— in delež Din 25·— pa moreš postati član in odjemalec ter prihraniti sebi in svoji družini marsikak dinar, katerega težko zaslužiš.

Tragika brezposelne mladine

Hudi in težki časi so prišli nad svet. Še tako lepa in idealna stvar naj se pojavi, začne ali osnuje — vedno jo sedanji čas, ljudje in raznovrstni činitelji le zatemne, da postane mračna, odurna in ne odrešujoča. Vsak problem, ki ga danes skušamo reševati, se nam izmaliči v še večjo zamotanost in temo, tako da imamo od takih reševanj, pa najsibodo to kulturni, gospodarski ali socialni problemi, nazadnje več škode, kakor pa koristi. Brezposelnost je ostudno zlo, ki se ga bomo trajno iznebili le s popolno preosnovo gospodarskega reda. Poglejmo, kako danes rešujejo problem brezposelnosti — vedno le s politiko krpanja in popravljanja. Danes se samo gleda in skrbi, da je starejše kvalificirano in nekvalificirano brezposelno delavstvo čimpreje na ta ali na drug način zopet pri zaslužku — vedno se pa pozablja na brezposelno mladino. Mlad človek stopi v življenje z vsemi nadami, toda kljub njegovim naporom in brigi staršev, ni nikjer dela zanj in ostane še naprej odvisen od preskrbe svojih staršev ali sorodnikov. Če se je izučil kake obrti in se želi v svojem poklicu izpopolniti — mu tega sedanje gospodarstvo in z njo zvezana izkoriščevalska miselnost ne dopušča. Za to mladino obstoji velika nevarnost, da pride v roke raznim prekucuhom, kjer le-ta potem postane gonilna sila raznovrstnih prekucuških idej.

Po podatkih Mednarodnega urada za delo je brezposelne mladine do 25. leta na Danskem 36.000, na Švedskem 59.000, v Veliki Britaniji 144.000, na Norveškem 20.000 in v Nemčiji se je v letu 1932. ugotovilo, da je že kar 1,360.000 moške in 400.000 ženske mladine brezposelne. Kaj je potrebno, da se ukrene, da se to zlo prepreči? Prvič je važno to, da se zaposlitvena politika pri svojem programu ozira predvsem na mladino. Drugič storiti se mora vse, da se brezposelni mladini odvzame občutek dolgočasja, da ne bo občutila, da je morda za družbo nepotrebna. Tretjič naj se uvaja prostovoljno delo. Na Danskem nadzira to delo komisija, ki je sestavljena iz zastopnikov delavskih organizacij, zastopnikov delodajalcev in članov parlamenta. Vlada je strokovnim organizacijam, občinskim zvezam itd. dala za vzgojo in zaposlitev teh delavcev na razpolago 3 milijone danskih kron. Podobne akcije so potem uvedli tudi v Belgiji, Avstriji, Veliki Britaniji, Italiji, Novi Zelandiji, na Norveškem in v Švici. Kaj pa pri nas? Ničesar! — Skrbimo za mladino in ne bodimo leni, ker ta lenoba se bo maščevala, kajti mladina bo nositeljica novega reda in novega življenja.

Novo delovno pravo v Nemčiji

Hitler je napovedal zakon o zaščiti narodnega dela. Brez dvoma je tak zakon v Nemčiji in sploh v vsaki državi silno potreben. Zato so vsi, ki se pečajo s socialnim vprašanjem, z zanimanjem vzeli v roko osnutek nemškega zakona o zaščiti dela, da vidijo, kako misli narodni socializem rešiti vprašanja, ki so v zvezi z delom.

Toda že po par odstavkih občutimo bridko razočaranje, ki se stopnjuje vedno bolj in bolj. Narodni socializem se je s tem osnutkom do tal razgalil in pokazal vso svojo revščino. Nekoč so bila nemška dela temeljita in stvarna, zakon o zaščiti narodnega dela pa je skupek praznih — čeprav visokodonečih — fraz, ki so brez vsake prave vsebine. Ko bo stopil ta zakon v veljavo, bo položaj nemškega delavstva ravnotak, kot je danes. Kapitalizmu bodo pustili dalje da živi in davi nemško delovno ljudstvo, delavcem pa bodo dali razsodišča in zaupnike in kopico tolažilnih besed. Naravnost usodna in neverjetna je idejna revščina narodnega socializma in v tem pogledu si lahko podasta roki narodni socializem in marksizem. Vendar bo v čast marksizmu reči, da je pomenil za delavstvo vendarle nekaj več kot pa pomeni narodni socializem.

Iz Italije. V Italiji se je pokrenilo močno gibanje, da bi se vse poročene žene odpustile iz služb in se na njihova mesta namestile moške moči.

Inventurna prodaja

zimskega blaga napol zastonj.
Priložnostni nakup
v Trpinovem bazarju
Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Kaj naj storim?

Š. R. iz Sl. B. vprašuje: Leta 1930. sem se ponesrečil v kamnolomu. Osrednji urad mi je za pohabljeno levo nogo priznal stalno 50% rento. Do zadnjega časa mi je vsaj desna noga kolikor toliko dobro služila, toda v zadnjih 14 dnevih mi tudi ta odpoveduje pokorščino. Ali imam pravico, da se mi zviša renta? Kaj naj storim?

Odgovor: Zakon o zavarovanju delavcev pravi: »Ako nastopijo v stanju poškodovanca, ki uživa rento, izpremembe, ki vplivajo na določitev odškodnine, ima poškodovanec pravico, v 3 mesecih od te izpremembe zahtevati od ravnateljstva Osrednjega ali Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, da se njegovo stanje iznova preišče in določi nova odškodnina. Če torej mislite, da je bolezen v desni nogi v zvezi s poškodbo, potem javite to poslabšanje svojega stanja Okrožnemu uradu v Ljubljani. V pismeni vlogi zahtevajte, da se Vas znova preišče in zviša sedanja renta.

Kakšna izobrazba je potrebna krščanskemu delavcu?

Katoliški delavec kot zvest sin svojega naroda mora poznati njegovo zgodovino, njegove vrhove v kulturi, gospodarstvu, politiki, posebno pa delavsko gibanje in njegove organizacije. Važno in potrebno je, da katoliški delavec pozna razvoj in uspehe delavskega gibanja, tudi v starem, srednjem in novem veku. Znano mu mora biti, da je v starem veku bil steber, nositelj in producent sužnji in da je bila ravno Cerkev ona ustanova, ki je nastopila proti izmozgavanju in izkoriščanju sužnjev, ker njeno načelo je bilo in je Kristusov evangelij: enakost, bratstvo in svoboda. Srednji vek je bil važen ravno zaradi dobre in pametne ureditve razmerja med delavcem in delodajalcem. V novem veku bo spoznal krive učitelje in voditelje, ki so hoteli vzeti delavsko gibanje v zakup in ti ljudje so hoteli dati človeku popolno svobodo, zgodovina je pa pokazala, da so ti elementi postali le kapitalistični priganjači. Ko bo delavec prebral zgodovino in razvoj delavskega gibanja, bo uvidel, da je bila Cerkev ona ustanova, ki se je za pravice delavstva vedno in povsod borila, in sicer v smislu svojega Utemeljitelja t. j. v ljubezni do bližnjega, do svojega naroda, do vseh stanov in poklicev in delojemalcev v obojestransko srečo in zadovoljnost. Uveril se bo dalje tudi o tem, da se delavsko vprašanje preko kat. Cerkve nikoli ne bo dalo pametno in trajno dobro rešiti.

Katoliškemu delavcu je izobrazba nujno potrebna zaradi stanovskih vprašanj, tako da ve vsaj nekaj o strokovnih organizacijah, socialni zakonodaji, higijeni in o svojih institucijah ter pravicah. Kajti delavec, ki je izobražen, bo postal zaveden in šele tedaj bo znal uveljaviti svoje terjatve in pravice napram človeški družbi in pri svojih delodajalcih. Torej vsakega katoliškega delavca je dolžnost, da se prosvetno in strokovno vedno izobražuje!

Duh sovraštva

»Duh sovraštva«, tako je bil naslov predavanja, ki ga je imel pred kratkim časom bivši francoski ministrski predsednik Caillaux (Kajo). Caillaux je obsodil na eni strani bojno teorijo marksizma, na drugi strani prenapeti nacionalizem kot obžalovanja vredna zmotna nauka. Ne more se nič pozitivnega in plodonosnega zgraditi na duhu sovraštva. Vsaka družba mora biti zgrajena na dobroti, ljubezni do bližnjega in resnici. Vsaka duhovna reforma mora poseči po naukih »Pridige na gori«.

Mladini je treba izkazovati zaupanje, da bo mogla premagati duha razrednega boja in ustvarjati novo družbo v novem duhu. Nova ureditev družbe se ne sme zvršiti v znamenju sovraštva, ampak v znamenju besedi: »Ljubite se med seboj!« (Die Stunde od 13. jan. 1934.)

Izdatki za Javne borze dela v prihodnjem letu so proračunani v vsej državi na 12,720.294 dinarjev. Na ljubljansko borzo odpade znesek 2,011.454 Din.

Tovarna Stock v Požegi, ki izdeluje čokolado in konjak, bo zopet začela obratovati. Delo bo dobilo 200 delavcev in nameščencev, ki so bili prej odpuščeni.

Nekatere angleške tvrdke se zelo zanimajo za javna dela v Jugoslaviji. V Karlovcu bodo n. pr. izvršili Angleži kanalizacijo, tlakovanje cest in nov most čez Kolpo.

MODNE NOVOSTI

Deška obleka iz svetlorjavega sukna. »Zadnja« moda: dolge, široke hlače z ostro guho, široke rame, kratek jopič. Štiriletnemu gizdalinčku se obleka sijajno poda.

Praktični nasveti

Umazan pološčen ali pleskan pod z lahkoto očistimo, ako ga posipljemo z napol suho kavno goščo, zdrgnemo z mehko krpo in nato goščo pometemo. Pod se bo svetil ko zrcalo.

Jajc, ki jih hočemo skuhati, nikdar ne polagajmo v vročo vodo, ampak vedno v mrzlo in nato zavrimo. Če položimo jajce takoj v vrelo vodo, beljak prehitro zakrkne in jajce izgubi na svoji hranilni vrednosti.

Kako peremo volnene tkanine

Z volnenimi pleteninami — naj so že ročno delo ali izdelane na statvah — moramo pri pranju zelo previdno ravnati, da jih ne spridimo.

Najprej si pripravimo zadostno množino mlačne vode — če je pletenina zelo umazana, je treba 2—3 skled milnice, drugače zadostuje ena milna kopelj — dve ali tri sklede, pralno sredstvo (persil, lux ali podobno), par kapljic namiznega olja in frotirko, ki jo razprostremo na kakem ravnem prostoru, najbolje na mizi, ki jo moremo par dni pogrešiti. Zdaj napravimo milnico — 1—3 sklede, in sicer denemo na vsak liter mrzle vode po eno pest pralnega praška, stepemo, da se napravijo pene in nato dolijemo toliko tople vode, da bo milnica samo malo mlačna. Zdaj vtaknemo pletenino v milnico in jo obdelujemo na ta način, da jo sfiskamo med dlanmi, nikakor pa je ne smemo mencati. Tudi ne smemo posebno umazanih mest namiliti z milom, ker bi potem postalo prizadeto mesto skodrano (niti se trdo sprimejo). Ko se je voda nehala peniti, iztisnemo vso pletenino skupaj med dlanmi, nikakor pa je ne smemo oviti. Če je treba, denemo pletenino še v drugo in tretjo milnico. Volnene stvari ne smejo nikoli mokre ležati, tudi čisto kratek čas ne, ker izgube inače obliko in barvo. Ko jih vzamemo iz zadnje milnice, jih v dveh za spoznanje mlačnih vodah splaknemo; tretji vodi dodamo par kapljic olja, da ostane pletenina voljna. Pri splakovanju ne smemo držati pletenine na ramah in jo tako potapljati v vodo in potezati iz nje, da se nam ne podaljša in ne zoži, marveč vso skupaj preobračamo po vodi in nato tudi vso skupaj iztisnemo med dlanmi, kolikor pač moremo. Nato pletnino razprostremo na pripravljeno frotirko in ji damo naravno obliko in velikost (najbolje je, če pred pranjem s centimetrom izmerimo glavne velikosti). Če je pletenina pisana, vtaknimo med hrbet in sprednji del star prt ali podobno, da posrka barve, če bi morebiti puščale; isto velja o rokavih. Tako naj ostane pletenina, dokler se ne posuši. Sušenje moremo pospešiti na ta način, da nadomestimo vlažno frotirko s suho; nikoli pa ne smemo volnenin sušiti v bližini peči ali na soncu.

Stare, na roko delane pletenine, moremo sparati, pri čemer ovijamo niti okrog stolovega naslonjala; vsakih 15 niti zvežemo na treh mestih, da se nam pri pranju ne zamotajo. Nato operemo in posušimo volno na gori navedeni način, suho zvijemo v kłobčič in dobimo prav dobro snov za novo pletenino.

Schroll
Od leta 1813 odličen bel šifon

OREHE

zadnje rasti ima ugodno naprodaj tvrdka
FRANC MATHEIS-ovi nasl., BREŽICE

„SLOVENČEV“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

A. F., R. **Brčice** vas dražijo in želite sredstva, ki jih trajno odpravi? Zanesljivo in brez nevarnosti se dajo dlake zatreti z električnim (galvaničnim) tokom, a tako odpravljanje je zamudno, ker več kakor 20 naenkrat ne gre in vsak dan tudi ne, da se koža ne razdraži preveč. Obsevanje z rentgenovimi žarki je nekoliko tvegano, drugi načini z mažami dajejo kratkotrajne uspehe. Preostaja samo še britje, ki je z novejšimi pripravami lahko ali pa — nega brčic. Zakaj bi se katera žena ne dičila z brkami, ko premnoge posnemajo moške dike in nakaze?

Ista. **Zdravilo zoper golšo?** Vrednost tistih tablet, ki mi njih sestavine poročate, je po mojem mnenju zelo majhna. Sicer pa je golš več vrst, nekatere se dajo opravljati z zdravili (kemičnega izvora ali organskimi izvlečki), druge pa samo z nožem. Ne morem na daljo slutiti, kaj je za vas bolj primerno.

R. O., Lj. **Rdečo liso** sredi nosu pustite kar v miru, najhitreje se vam razgubi!

Ista. **Brazgotina** po operaciji slepiča da vas ovira pri gibanju? Nekaj zaraslic se napravi po vsaki operaciji, izprva je treba ravnati oprezno, kasneje pa (po več mesecih) se ne kaže več ozirati na tako »vezanje«, zato se gibljite, kakor da se ni zgodilo nič in kmalu ne bo nič več takih spominov. Skrbite pred vsem za redno in zadostno iztrebljanje.

D. M., Lj. **Mozolji na obrazu** da se ne zganejo nikamor, dasi uporabljate vsa tukaj nasvetovana sredstva: kvas, fiakrski prašek in brezmesno hrano? Če vas mineva potrpežljivost — mladim ljudem se vedno zelo mudi —, s potrpljenjem se da namreč več doseči ko z naglico, potem se obrnite do zdravnika, ki ima še druge pripomočke, kakor maže, injekcije, obsevanje na razpolago za hujše primere bolezni in nestrpne bolnike. Ta naša zdravstvena pomenkovalnica ne more in ne mara nadomeščati neposrednega zdravljenja, ki je prvenstvena naloga posamičnega zdravnika.

M. R., V. **Preobilne prsi** da vam delajo preglavice ne iz lepotnih ozirov marveč radi gmotne škode, ker vam tržejo mnogo perila in obleke? V nemajhni zadregi sem, kaj naj vam odgovorim, ker vas ne razumem prav. Vi ste očividno moderna žena, ki se obuva v čevljčke, narejene po fazonskih kopitih, in oblači po novošegnih krojih, kakršne predpisuje moda v svojih glasilih in izložbah. Jaz sem oz. hočem biti službnik medicine. Moda je vihrava, spremenljiva, a vedno oblastna gospa, medicina pa preudarna, stanovitna in potrpežljiva žena; malokdaj se moda in medicina srečata, a kadar se, je joj. Pri vas se to zgodi, zakaj treba bo noža, ki napravi iz večje kepe manjšo. Zakon življenja je tak, da se ne da služiti dvema gospodarjema, še manj dvema gospodinjama!

S. O., Lj. **Zlata žila** se pravi bolezni, ki je združena z zaprtjem, bolečinami v trebuhu in glavi in časih tudi s krvavitvijo iz danke. Ta bolezen se zdravi s primerno hrano, zadostnim gibanjem (na prostem), časih treba še zdravil in maž, časih je najboljša — odstranitev nadlege. Kaj naj se napravi v vašem primeru, določi zdravnik, ki vas kaj časa opazuje.

Ista. **Sredstev za zdravljenje** nimate? Zakaj pa se ne poslužujete bolniške blagajne, ki jo gotovo imate ali morate imeti? Saj vendar tiste ustanove niso tako zanič, v obče so pri nas prav za prav dobre in poslujejo na sploh zadovoljivo. Vrata se odpirajo onemu, ki nanja trka.

D. S., K. **Izpah v kolku** pred 6 leti se vam daje še čutiti kot pokanje pri gibanju v nekaterih smereh. Potreben se mi zdi najprej točen rentgenski izvid sklepa (najbolje slika), potem je mogoče reči, ali je umestno kakšno zdravljenje, ali zadošča utrjevanje oz. urjenje kolčnega sklepa in sicer v katere vrste gibih in v kolikršni meri. Dokler se to ne ugotovi, opustite vse tvegavo sportno udejstvovanje, pred vsem smučanje in nogomet.

K. V., L. **Moda** časih zastanejo v trebušni votlini ali steni, da je modnik prazen. Vsekakor dajte otroka zdravniško pregledati. Če ni posebnih motenj, se zdravljenje, ki je seve operativno, odloži do dovršenega petega leta.

R. P., J. **Rjave**, časih celo **rdeče madeže** ustne sline na blazini pomenijo, da ima otrok v ustih kakšno nakazo, morda zdaj po zimi razpokane ustnice, morda je dlesna (zobrna) bolna zavoljo piškavih zob. Zdravnik naj ugotovi vzrok, pomoč ne bo težka. Vaša bojazen, da je to morda začetni znak otrokove jetike, je brez podlage.

Ista. **Desna spodnja četrt trebuha** je razupito kotišče raznih bolezni, pred vsem slepega črevesa, časih navzdol spolzele desne obisti, pri ženskah še spolnega drobja, bolj redkokdaj tudi sečnega mehurja. S skrbno preiskavo se da dognati, katero drobje je bolno in kakšne vrste je tisto obolenje, ki vas nadleguje že štiri leta. Po taki razpoznavi se da določiti smotrno zdravljenje. Kako naj jaz vse to uganem na daljavo?

M. D., R. **Napadi tesnobe**, vznemirjenja, zone in končne omedlevične slabosti da se vam ponavljajo čezdalje bolj pogosto? Ako imate sredstva, pojdite v kakšno zdravilišče za živčno bolne ali pa v bolnišnico na takšen oddelek ali pa si poiščite zdravnika, ki se upa prevzeti tako težko zdravljenje doma. Poleg zdravil bo treba še marsikaj drugačnega zdravljenja!

J. M., P. **Tiščanje v želodcu** pri mladeniču, ki ni vajen mirnega večernega sedenja, ni nič posebnega. Vživajte v tem času bolj lahko hrano, navadna kmetska hrana ni za sedenje. Pazite tudi, da vsak grižljaj dobro prežvečite!

Isti. **Vnetje trepalnic** se poleže s toplimi obkladki (kamiličen ali slezov čaj je primeren), če to ne zaleže, treba k zdravniku, ki predpiše kakšno mažo ali kapljice.

E. D., P. **Spati noče** vaš devetmesečni **otroček**, podnevi sploh ne, ponoči pa tudi ne dosti? Težko je na daljo uganiti, zakaj se vašemu otročku ne ljubi spati. V poštev prihajajo prehrana, obleka, postelja, spalnica in gibanje, poleg dolge vrste zdravstvenih motenj (posebno angleške bolezni). Če je vse to v redu, kar naj ugotovi zdravnik, potem vam svetujem, da spravljate otroka na zrak vsak dan, tudi v tem letnem času, da mu nudite dovolj prilike razgibanja in da ga časih kopljete zvečer.

O. V., Lj. **Kršelji** so tiste zares sitne živalice. Ker so neko pleme uši, se dajo odpraviti s sredstvi zoper uši, ki jih dobite v lekarnah ali mirodilnicah.

Z. M., Lj. **O negi las** nimate niti pojma! Hvalite Boga, da imate sploh še kaj las na glavi, če jih obdelujete z »močno raztopino pralnega praška Radion«. Moja žena je preskusila ta reklamni prašek, ki da pere sam, in dognala, da bi trebalo ta način pranja še dvakrat ponoviti, pa bi ne bilo več kaj prati. Ne verjamem, da so vaši lasje trpežnejši od naših rjuh!

M. K. in M. Z., Lj. Skrivalcem in skrivalkam — nič.

Kmetijski nasveti

Kmetovalčeva opravila v februarju

Na domu. Umen gospodar skrbi, da je doma ter okrog hiše in drugih poslopij vse v redu. Sedaj je za to dovolj časa. Ob večerih pa čitaj kmetijske knjige in časopise, iz katerih lahko črpaš marsikatero navodilo za izboljšanje lastnega gospodarstva. Sedaj si tudi napravi načrt za gospodarjenje v tekočem letu. Na podlagi izkušenj minulega leta določi njive za posamezne kmetijske rastline, dobro preudari in preračunaj vse, da boš letos bolje gospodaril. Preglej kleti in shrambe, če morda v njih ne gnije krompir ali zelenjava; ob lepem, toplem vremenu jih prezrači.

Na polju. Če vreme dopušča, si nasekaj drv za kurjavo in pripravi potrebni stavbni les, kajti poleti ni za to časa. Dnevi se daljšajo in sonce začenja ogrevati zmrznjeno zemljo. Dolgo ne bo in treba bo pripraviti zemljo za spomladansko setev. Zato preglej pluge, sejalne stroje, brane in drugo orodje, ki ga boš kmalu rabil, osnaži ga, popravi in namaži, da ne porjavi. Ob času setve je dragocena vsaka ura, ki jo zgubiš s popravo orodja. Pravočasno si preskrbi potrebno seme, kolikor ga še nimaš doma. Domače zrnje očisti, trieriraj in ga pripravi za setev. Nabavi si tudi potrebna umetna gnojila. Sedaj spomladi so umestna samo hitro učinkujoča: superfosfat, kalijeva sol in čilski soliter. Če rabiš počasi učinkujoča: apneni dušik, nitrofoskal in nitrofos, tedaj jih moraš vsaj 14 dni pred setvijo ali saditvijo podorati, da se zmešajo z zemljo in v njej razkrojijo. Drugače škodujejo setvi. Dokler vreme ne dopušča drugega poljskega dela, vozi pridno gnoj na njive, zloži ga v večje kupe in dobro stlači, da bo pri roki, ko ga boš moral spraviti v zemljo. — Ob ugodnem vremenu preglej ozimine, če niso trpele po mrazu. Ob suhem vremenu boš prebranal pšenico; če jo je pa mraz privzdignil, jo potlači z valjarjem; če je redka, jo pognoji z gnojnico ali potrosi s čilskim solitrom. Vsa dela na ozimini izvedi pa šele tedaj, ko je zemlja že dodobro suha. Na mokro njivo nikar ne stopaj, da jo ne kvariš. — Popravi si tudi plote in ograje, da se obvaruješ škode po živini.

Na travnikih in pašnikih. Očisti in poglobi izsuševalne in odvodne jarke na mokrih travnikih, da se zemlja prej osuši. Ko so se travniki osušili, vzemi travniško brano in jih temeljito prevleci; nato pograbi listje, mah in ostanke gnoja ter si na licu mesta napravi kompostni kup. Da bo kompot boljši, navozi nanj še voz ali dva gnoja ali polij kup z gnojnico ali straniščnico. Zdaj je tudi najprikladnejši čas za razvažanje gnojnice po travnikih, kajti trava jo v začetku rasti najbolje izkoristi. — Kdor hoče travnike zagnojiti z umetnimi gnojili, mora sedaj spomladi rabiti samo superfosfat in kalijevo sol. Tomasova žlindra prepočasi deluje. — Suho sadno drevje, pa tudi manjvredna gozdna drevesa posekaj sedaj in izruj korenine. Pripravi pa tudi jame za novo saditev mladih sadnih dreves.

V vrtu. Prve lepe dni porabi za postriženje mej in ograj, za očiščenje lepotičnega in sadnega drevja, pozneje za pograbljenje listja in čiščenje potov. Nabavi si potreben hlevski gnoj in ga navozi na vrt. Najboljši je dobro vležan gnoj. Kmalu boš moral pripraviti tople gredice, toplake za zelenjavo in cvetlice. Kompostno zemljo iz toplih gred izvrži, navozi dobrega svežega gnoja (ne vležanega), najbolje konjskega, dobro ga stlači in pokrij z ne predebelo plastjo presejane kompostne zemlje. Na njo posej zgodnjo zelenjavo: salato, redkvice, kolerabe, ter toplak pokrij z okni. Zrači ga pa vsak dan, ker se v gnoju razvija močna vročina, ki lahko pomori nežne rastlinice.

Živinoreja. Vsa kmetovalčeva opravila, ki so bila navedena na tem mestu za januar, veljajo tudi za februar. **Za zimsko krmljenje živine** moraš imeti ob Svečnici najmanj še toliko krmil v zalogi, kolikor si jih pokrmil od začetka zimskega krmljenja jeseni pa do Svečnice, potem boš lahko prekrmil svojo živino do zelene krme in paše. Če doženeš, da nimaš več polovico vseh krmil, ki si jih imel jeseni ob začetku zimskega krmljenja, potem moraš primanjkujoča krmila čimprej dokupiti ali pa odprodati kakšno glavo živine, ker le dobro krmljena živina še kaj nese, slabo krmljena pa donaša le zgubo. Kdor je dozdaj **pri vprežnih živalih** pravilno varčeval s krmo, mora zdaj polagoma začeti boljše krmiti te živali, da se okrepijo za pomladansko obdelovanje, do katerega je le še kake štiri do šest tednov. Skrbi za toploto v hlevskih prostorih, ki pa jih pridno zrači okrog poldneva. Ob lepem vremenu puščaj zlasti mlade živali v tekališče ali na dvorišče, da se razgibljejo. V tem mesecu je v hlevih in svinjakih vse polno mladih živali: telet in pujskov. **Odberi za nadaljnjo plemensko rejo le najboljša teleta**, odstavi jih polagoma in skrbi s primernim krmljenjem za njih enakomeren razvoj tudi po odstavi; na mleko mora tele počasi pozabiti, zato pa mora dobiti mesto mleka obilo močnih krmil poleg dobrega sena. **Pujske pusti sesati 8 do 10 tednov.** Ko so pujski približno tri tedne stari, jim začni po malem pokladati celo ječmenovo zrnje, da se nauče jesti v 8 do 14 dneh. Nato jim začni pokladati mešanico ovsenega in ječmenovega zdroba v bliki goste kaše. Nudi jim tudi čisto vodo ali tudi mleko pred drugo krmo. Prej navedeni mešanici pridaš lahko tudi nekoliko ribje moke ali lanenih tropin in vsekakor tudi malenkost klajnega apna. Mešanico močnih krmil naj dobivajo pujski le nekuhano. Ko so pujski 8 tednov stari, morajo dobivati že toliko močnih krmil, da prav lahko pogrešijo med odstavljanjem starkino mleko in se brez tega nemoteno dalje razvijajo. Pravilno vzrejeni pujski morajo doseči v 8 do 10 tednov okrog 15 do 20 kg žive teže. O teži vseh živali, zlasti mladih, se večkrat prepričaj s tehtnico. Le dobra reja in dobra krma v dobrih hlevih pri dobri negi vodijo k uspehu.

Pri kokoših in drugi perutnini se bliža čas valenja. Za dobivanje jajc za valenje odloči le najboljše živali. Kurnik temeljito očisti. Vrši se prodaja plemenskih živali in živali za zakol. Je tukaj čas pitanja in prodaje kapunov. Za pure in race pripravi proti koncu meseca gnezda za nesenje. Gos začne navadno nesti v februarju. Po znesenju gotovega števila jajc začne gos valiti. Ni dobro, da vali več gosi v enem in istem prostoru, ker se ne zlagajo in ne trpe druga poleg druge.

Pri čebelah se vedno bolj pojavlja nujna potreba, da se pošteno otrebijo blata. V letošnji zimi se do sedaj od novembra dalje ni ponudila nobena kaj ugodna prilika za splošno trebljenje, ker so bili tudi sicer solnčni dnevi premrzli. Kakor hitro nastopi prvo lepo, toplo vreme, odpri sprednja vrata, oz. odstrani deske in odvezni brade, da žival lahko izleti in se pošteno otrebi. Med tem očisti dna panjev mrtvic in drobirja. Med mrtvicami poglej, če ni morda med njimi matice. Ako si kje ugotovil brezmatičnost, družino takoj pridruži drugi, ki ima matico v redu, pa je bolj šibka. V A.-Ž. panju združiš tako, da vse gnezdo prestaviš v medišče druge družine, ko si poprej odstranil deščice z rešetke, v kranjiču pa z naveznenjem.

Sedaj se v panjih prične zaleganje. Medne zaloge se hitreje krčijo, družine potrebujejo vedno več vode. Vsak čebelar vsaj približno ve, koliko je pustil jeseni zaloge v posameznih panjih. Kdor ni upoštev naših navodil jeseni, naj vsaj zdaj — če je ugotovil pomanjkanje — priskoče družinam na pomoč. Kjer je bilo jeseni puščene le 6—7 kg zaloge, bo družina konec februarja suha in bo od lakote padla. Za vodo pripravite napajalnik in ga namestite na solnčen prostor in vedno skrbite za dobro vodo, čebele pa privabite nanj s troho medu, ki jo razmažite po deski, kamor kaplja voda.

V ugodnem vremenu pričnо čebele že v februarju močno izletavati. Ker ne najdejo zunaj nobenih medenih virov, je nevarno, da se pričnо ropati. Kjer opazite ruvanje pred žrelom in prav živahen promet, je rop na vidiku. Panj takoj priprite na eno čebelo. Sicer pa v tem mesecu opustite vsako nepotrebno poseganje v panje, ki morajo biti posebno sedaj kar moč pazljivo zapaženi.

Sadjarstvo. Konec meseca februarja začnemo z obrezovanjem, čiščenjem, škropljenjem in okopavanjem sadnega drevja. Drevesne krone moramo razredčiti. Pri tem odstranimo vse pregosto rastoče veje, nadalje veje, ki se križajo, ki rastejo v notranjost krone, bolne, polomljene in viseče veje ter nepotrebne vodene poganjke. Rane, ki pri tem nastanejo, moramo gladko obrezati in namazati s cepilnim voskom. Mlado sadno drevje moramo vsaj dvakrat na leto okopati in sicer enkrat v jeseni in enkrat tekom zime ali spomladi. Razne sadne škodljivce in bolezni zatiramo s tem, da jih škropimo z 10% arborinom, ko smo deblo in debelejše veje predhodno očistili mahu in lišajev. Ako se nahaja krvava uš na koreninskem vratu, moramo zemljo okrog debla odkopati, deblo in temelje korenin nato namazati z 20% raztopino arborina. Krvavo uš zatiramo lahko tudi s tem, da napadene dele pomažemo z nerabljeno svinjsko mastjo.

V kleti: Tekom tega meseca pretočimo vino. Ona vina, ki so bolj kisla, pretočimo bolj pozno, torej proti koncu meseca. Vina pri pretakanju zmerno zažvepljamo. Pri vseh opravilih z vinom pazimo na največjo snago.

*

Pred kakimi 10 leti sem si nabavil novo pohištvo iz črešnjevega lesa. Sedaj so mi pričeli črvi to pohištvo razjedati. Kako naj jih odpravim? V. O. R. S. — Črve v pohištvu iz črešnjevega lesa morete uničiti z amonijakom in sicer tako, da namočite luknjice, v katerih se črvi nahajajo. Ali pa se vse pohištvo zapre v manjši neprodušno zaprt prostor in postavi amonijak v odprto posodo. Dotični prostor mora biti zaprt toliko časa, da vsa količina amonijaka shlapi in črve uniči. Edino s tem nasvetom vam moremo postreči.

Pravni nasveti

Električna luč. L. M. Stanujete v stari hiši, ki je bila doslej na stopnišču in v veži razsvetljena samo s petrolejkami in je ta razsvetljava bila plačana v mesečni najemnini za stanovanje. Hišni gospodar je dal sam napeljati električno razsvetljavo. Na stopnišču se more luč prižgati samo pred gospodarjevim stanovanjem. Hišni gospodar zahteva od vseh strank, da plačajo mesečno po 6 Din za električno luč in napeljavo. Gospodar bi na ta način dobil mesečno 48 Din, a po Vašem računu se porabi toka kvečjemu le za 12 Din na mesec. Vprašate, če ste dolžni prispevati gospodarju za električno luč, ker jo je napeljal, ne da bi najemnike vprašal. — Če je dosedaj bila razsvetljava skupno plačana z najemnino, potem nima hišni gospodar pravice, na podlagi s e d a n j e najemne pogodbe od hišnih najemnikov zahtevati povračilo za električno luč. Ker plačujete mesečno najemnino, velja med Vami tudi mesečni odpovedni rok in je gospodar v drugem mesecu že opravičen od Vas zahtevati tudi plačilo za električno luč. Če torej na gospodarjevo zahtevo ne pristanete in če je tudi gospodar trdoglav, bo pač eden ali drugi odpovedal stanovanje. — Menda se le premislite in napravite kompromis. Glede popravil velja isto.

Bodoči zakon. J. S. Ne moremo prerokovati, če bo bodoči zakon, ki ga misli skleniti ločena žena v drugi veri, od strani države (radi izplačevanja pokojnine) priznan kot pravnoveljaven. Vsak tak primer se posebej obravnava po kompetentni oblasti in le ona more v konkretnem primeru odločati.

Nepresušena drva. L. S. L. Kupili ste na trgu drva, za katera Vam je prodajalec zatrjeval, da so popolnoma suha in zdrava. Ker so Vam izgledala drva res suha in so imela lepo barvo, ste jih kupili. Še isti dan ste jih dali razžagati in spraviti v drvarnico. Čez nekaj dni ste opazili, da so vsa drva mokra in da so neporabna za takojšnje kurjenje. Menite, da Vam je kmet prodal sveže nasekana in zmrznjena drva in vprašate, če lahko prodajalca, ki Vas je tako opeharil, tožite radi goljufije. — Po našem mnenju ne morete zahtevati nobene odškodnine niti ne smete govoriti o goljufiji. Pred nakupom ste videli na vozu zložena drva. Ta drva so se Vam dopadla in zato ste jih kupili. Res suha drva v zimskem času lahko dobite le od trgovcev, ki imajo zalogo pod streho, pa je zato tudi cena višja.

Podelitev imena nezakonskemu otroku. I. K. M. Poročili ste ženo, ki je imela nezakonsko hčerko. Nezakonski oče tega otroka se zanj sploh ne briga in živi v inozemstvu. Vam se je dekletce priljubilo in ker nimate z ženo lastnih otrok, bi radi tej deklici dali svoje ime. Vprašate, kako je treba to storiti. — Vložiti morate pri banski upravi prošnjo, da se nezakonskemu otroku Vaše žene podeli Vaše ime. Priložiti morate po sodišču ali notarju poverjeno izjavo Vaše žene in zakonitega zastopnika nedoletnega otroka, da v to privolita. Prav tako morate tudi priložiti privoljenje varstvenega sodišča.

Zapeljana ločenka. C. Š. R. Bila ste ločena od svojega moža in živite doma pri starših. Spoznali ste se med tem z nekim moškim, ki Vam je hlinil ljubezen in obljubil, da Vas poroči. Da ne bi bilo zaprek in poroka mogoča, ste na prigovarjanje ženina spremenila vero. Sedaj živita že nekaj časa skupno, ali ženin sploh ne kaže več resne volje, da Vas bi poročil. Vprašate, če lahko zahtevate odškodnino za stroške in Vašo čast. — Po postavi mora moški, ki zavede žensko z zvijačo, da mu dovoli intimni odnos izven zakona, povrniti zapeljani ženski vso škodo in izgubljen dobiček. Prav tako sme zaročenka, ki ni dala utemeljenega povoda za odstop od poroke, zahtevati od ženina povračilo resnične škode, ki jo je radi tega utrpela. Koliko bo znašala Vaša odškodnina, se bi šele v teku morebitne pravde ustanovilo.

Vinska kupčija. F. T. Vaša žena je na prošnjo prevzela od neke vinogradnice vino v podrobno prodajo. Čim bi prodala vino, ima izkupiček poslati vinogradnici. Žena je imela smolo. Radi nedovoljene prodaje vina je bila ovadena in tudi kaznovana. Kazen je Vaša žena plačala z utržkom vina. Vinogradnica zahteva od Vaše žene plačilo vsega vina in ne dovoli, da bi se kazen vračunala. Sedaj celo od Vas, kot moža žene, zahteva plačilo. Ali je ta zahteva opravičena? — V kolikor žena kupi vino za domače gospodinjstvo, je mož dolžan to vino plačati. — Po našem mnenju mora Vaša žena kazen radi nedovoljene prodaje vina plačati od svojega, če je vino od kmetice k u p i l a. Če pa je vino le radi prijaznosti prevzela brezplačno v nadrobno prodajo, potem sme kazen odračunati od izkupička.

Bremena na prodani parceli. F. L. R. Kupili ste gozdno parcelo. Na tej parceli je vknjižen prevžitek prejšnje lastnice posestva, ki je že umrla. Prav tako je vknjiženih 1000 goldinarjev v korist prodajalčeve žene, ki si jih je zgovorila v ženitovanjskem pismu. Vse to je vknjiženo na celem posestvu. V kupni pogodbi se je prodajalec obvezal, da bo tekom dveh let na svoje stroške dal zbrisati vsa bremena od te parcele. Kljub opominom se prodajalec za to ne zmeni. Kaj storiti? — Pravico imate, da tožite prodajalca, da v celoti izpolni kupno pogodbo, to je, da očisti prodano parcelo vseh bremen. Če je prodajalec brez sredstev in je Vaš glavni namen, da imate čisto parcelo in Vam ni za tozadevne stroške, potem lahko sami zahtevate od pravnih naslednikov umrle vžitkarice izbrisno pobotnico, prav tako tudi od prodajalčeve žene. Vknjižena terjatev od 1000 goldinarjev, ki je bila vknjižena leta 1895, je namreč zastarala, ker ni tekom 30 let te terjatve proti svojemu možu, oziroma proti Vam uveljavljala, niti zahtevala plačilo glavnice ali obresti. Če Vam izbrisnih pobotnic ne bi hoteli izročiti, lahko to zahtevate s tožbo.

Zapuščina. W. P. G. Oče je Vam in dvema bratoma zapustil dve parceli zemlje. To zemljo ste si sami med seboj razdelili in vživali. Leta 1912 je šel brat v Ameriko, kjer se je oženil in leta 1926 umrl, zapustivši ženo brez otrok. Po smrti Vašega brata Vam je svakinja pisala, da se ona za moževo zemljo ne briga in da naj bo Vaša in Vašega brata. Svakinja je dobila po moževi smrti 800 dolarjev zavarovalnine. Sedaj je prišla svakinja iz Amerike in bi rada prodala moževo zemljo. Brat ni bil ameriški državljan. Koliko ima svakinja pravice do moževe zemlje? — Izjava, ki jo je svakinja v pismu sporočila po moževi smrti, da zemljo prepusti Vam in bratu, je bila sicer darilna izjava, vendar je pravno brezpomembna, ker ni bila napravljena v obliki notarskega zapisa. Zahtevati morate pri okrajnem sodišču, da se izvrši zapuščinska obravnava po umrlem bratu. Ker je brat umrl brez otrok, dedujete po zakonu in sicer dobi njegova žena polovico, a bratje in sestre, oziroma njih potomci, skupaj drugo polovico. Zavarovalnina se ne bo vzela v zapuščino, ker se je že v zavarovalni pogodbi glasila na ime bratove žene, a ne na zakonite dediče.

Skupni vodnjak. F. M. M. Imate skupen vodnjak, ki ga uporablja pet hišnih številk s 40 družinskimi člani. Vzdrževalne stroške vsi redno plačujejo, samo ena hišna številka se je temu uprla, a kljub temu hodijo še nadalje po vodo. Kaj storiti? — Če je vodnjak res skupna last, potem gre uprava tega vodnjaka vsem deležnikom skupaj. Glede izvrševanja rednih popravil odloča večina glasov, ki se ne štejejo po osebah, ampak po razmerju prvotnih deležev, kakor so prispevali za napravo vodnjaka. Po razmerju teh deležev je treba tudi prispevati. Če se kdo zahtevi večine ne bi pokoril, sme večina svojo zahtevo tudi s tožbo uveljaviti.

Stanovanjski spor. T. M. Gospodar zahteva, da si na določenem mestu Vašega stanovanja napravite okno. Vi se protivite, ker nimate denarja. Kaj storiti? — Nič. Če se niste obvezali, niste dolžni graditi okno. Če ne bo miru med gospodarjem in Vami, bo najboljša — odpoved stanovanja.

Vojnica. L. V. M. Vojnico morajo plačevati stalno ali začasno nesposobni od dovršenega 20. do dovršenega 50. leta starosti.

Državni upokojenec. I. B. Nimate pravice do povrnitve zdravniških stroškov za zdravljenje na domu. Pač pa se morete zdraviti v III. razredu bolnišnice. Če pa greste v II. razred, morate pa doplačati razliko med III. in II. razredom.

Terjatve obrtnikov. A. H. P. Na vprašanje, če so terjatve obrtnikov pri kmetih izterljive, ponovnjujemo, da po uredbi o zaščiti kmetov ne spadajo pod zaščito terjatve obrtnikov za opravljena obrtna dela, katere so dospele izza 20. oktobra 1931. Te terjatve se torej morejo iztožiti.

Živinski potni listi. A. P. D. Po našem mnenju morate v vsakem primeru imeti živinski potni list in pri zakolu poklicati živinozdravnika. Če pa mislite nasprotno, pa skušajte uveljaviti svoje mnenje pri županstvu, oziroma pri okrajnem načelstvu. Glede davka pa se obrnite na davčno upravo.

Ženitni posrednik. F. S. Ženitno posredovanje je obrt, za katero je potrebna dovolitev občega upravnega oblastva. Vse drugo boste zvedeli pri navedenem oblastvu.

Konrad Gologranc

MESTNI STAVBENIK V CELJU, Mariborska 30

prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne, javne in industrijske zgradbe solidno in poceni. Sodnijsko zaprisežen cenilec. Daje tehnične nasvete in pojasnila.

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Geneviève Duhamelet:

Teta Marta

»Povedala bom teti Marti!«
»Vprašaj teto Marto!«
»To je stvar tete Marte!«

Od jutra do večera je v Daimondovi hiši odzvanjalo ime tete Marte. Teta Marta je bila mlajša sestra gospe Daimond.

Zgodaj sta bili ostali siroti, in ko se je starejša sestra Izabela poročila, je vzela sestro k sebi. Vsi dobri ljudje so jo za to hvalili. Marto samo je ganila dobrota mlade žene. Kako naj se ji izkaže dovolj hvaležna? — Prizadevala si je, da bi bila hiši koristna, skrbela je za vse, in ko je prišel na svet mali Julien, je Marta pregovorila Izabelo, naj ne jemlje pestunje, ker bo že ona oskrbovala dete. — Kasneje so bili štirje otroci: dva dečka in dve deklici. Julien se je pripravljal na prvo sv. obhajilo. Bil je nemiren, len in razvajen otrok in je prizadeval teti Marti veliko truda. Priznati treba, da si nihče ni toliko prizadel z otroci, da bi jih ukrotil in prisilil na delo, kakor teta Marta. Ona je Julienu in Georgeu vezala kravate, ona vodila v šolo Adrienno in jo poučavala v glasbi, ona učila malo Jeanne čitati in pisati. V kuhinji je nadzorovala pečenko in prikuho, da se stari kuharici nista prižgali.

»Teta Marta, kaj naj storim? Hlače sem strgal! Daj, brž mi jih zakrpaj, da ne vidi mama!«

»Teta Marta, pojdi sem, ker ne znam napraviti šolske naloge!«

»Teta Marta, poslušaj, kako dobro igram sonatino.«

»Teta! Teta! Zalepi Jeanni punčko!«

Drugi pot je bilo treba Izabeli urediti obleko, popraviti klobuk — ali pa jo je pozval svak, industrialec, da mu sestavi poročilo ali pa napiše nujno pismo.

Ko se je ob šestih zjutraj vrnila od rane maše revežev in služkinj, je teta Marta pripadala vsej hiši in vsakemu posebej. To je bilo pravo suženjstvo, a najlepše je bilo to, da tega nihče ni vedel in ona sama še najmanj. Tako je vsak mislil, da teta za mizo po lastni volji vedno jé stari kruh najslabši kos mesa, zeleno ali prezrelo sadje, da si je sama izbrala sobo, kjer je bilo pozimi strašno mrzlo, poleti pa neznosno vroče, da se je sama odrekala svoji volji, da bi mogla bolje služiti tuji. Vsak je tako mislil, a sama se sploh ni ozirala na to.

★

Nekega dne se je zgodilo nekaj docela nenavadnega. Njeni nečaki in njihovi prijatelji so hoteli prirediti predstavo. Teta Marta je bila tista, ki jim je pripravila kostime in napisala igro.

Otroci so dosegli velik uspeh. Predstavi je prisostvoval tudi neki prijatelj Daimondovih.

»Igrica je zelo ljubka,« je rekel teti Marti. »Ali kdaj pišete, gospodična?«

In Marta je morala priznati, da rada pripoveduje otrokom in da je njim na ljubo napisala nekoliko pripovedk.

»Dobro, dajte mi jih; pokažem jih nekemu založniku. Prepričan sem, da bo to dobra knjiga.«

Marta je upala na zanimivejšo in neodvisnejšo bodočnost. Zaupala je sestri prijateljevo namero.

»Pa saj ne postaneš pisateljica! To ti bo le škodilo pri možitvi.«

Marta se je sladko nasmejala:

»Skoro mi bo trideset let, Izabela, in zdi se mi, da je pravljični princ name pozabil.«

»Sicer pa,« zaključi gospa Daimond, »bi pisala za denar in tega tebi ni treba, hvala Bogu! Saj si pri nas. Kaj bi pa rekli ljudje, če bi si sama služila kruh!«

In o tem se poslej ni več govorilo.

★

Vendar čas za možitev Marti vendarle še ni bil potekel. Nekdo jo je videl, opazil.

Da povemo po pravici, ni bil to pravljični princ. To je bil vdovec štiridesetih let, profesor malega Juliena. Opazil je bil tiho in samotno življenje Marte in njegov učenec mu je veliko pripovedoval o njej. Rekel si je, da bi bila to prava druga mati za njegovega sina, bolehnega in slabotnega desetletnega dečka.

Nekega zimskega večera, ko je imel Julien uro pri profesorju, je prišlaponj teta Marta. Po dovršeni uri je bil začel igrati domino z malim Gabrielom ter je prosil teto Marto, da bi smel igro dokončati.

»Rad bi govoril z vami par besed, gospodična,« je v zadregi dejal profesor.

Marta je mislila, da se gre za Juliena in se pripravila, sledeč profesorju v njegovo delovno sobo, da brani svojega ljubljenca proti profesorjevim očitkom.

»Gospodična — jaz — vas — mojemu sinu treba veliko nežnosti . . jaz sam . .« Tako je jecljal. Marta ga je iznenadena gledala s svojimi bistrimi očmi. To ga je ohrabrilo. »Gospodična, ali bi mi hoteli izkazati čast in postati moja žena?«

Marta je bila zmedena. Obraz tega moža, na katerem se je zrcalila duševna tesnobnost, se ji je zdel hkrati mil in usmiljenja vreden.

»Gospod, dovolite mi, da to premislim,« mu je odgovorila z mirnim glasom. »Pridite čez nekaj dni k moji sestri, kjer dobite odgovor.« Nato je odšla iz sobe in se vrnila k dečkoma; ob slovesu je objela malega Gabrijela s posebno nežnostjo.

★

Uboga Marta se dva dni ni upala ničesar omeniti svoji sestri. Mislila je na malega Gabrijela in njegovega očeta in nekak sladak ponos jo je prevzemal ob misli, da ima v svojih rokah njuno srečo. Kajti že se je odločila, da sprejme ponudbo, ker je že dolgo poznala plemenitost in dobroto moža, ki jo je izbral.

Nazadnje se je bilo treba opogumiti in zaupati stvar Izabeli. Prizor je bil strašen.

»Vzeti vdovca, ki ima bolnega otroka! Ali si blazna, moja uboga Marta! Mimo tega nima niti novčiča, ti pa imaš doto . . . ali ne vidiš tega? In potem bodo ljudje mislili, da si pri nas nesrečna. Ta gospodična ne misli drugega, kakor kako bi odšla in zapustila svoje nečake, da bi potem skrbela za otroka, ki ji ni nič. Eh! Dobro vem, da si velika sebičnica. Nas, ki smo te sprejeli in varovali, nas ne maraš, nas nisi nikdar marala! . .«

Izabela je začela živčno jokati. Teta Marta je odrevenela. Ponižnih in krotkih nebena reč ne zmede in ne vznemiri tako kakor kriviičen očitek. Marta se je začela sama sebi zdeti največja nehvaležnica, ker je hotela v bodoče živeti izven hiše, v kateri je bilo njeno mesto.

Izabela je naslednji dan sprejela Gabrijelovega očeta. Vse je znala tako napeljati, da je profesor odšel do dna duše ožaloščen in prepričan, da se je bil zmotil v Marti. Marta da se je zbala, da ne bi bila kos tej nalogi, mu je dejala Izabela.

In tako je ostala teta Marta še nadalje na svojem mestu in bila dobri hišni duh za vezanje kravat, angel za izdelovanje šolskih nalog in latinskih prevodov, dobri genij sandwichev in previdnost majonez . . .

Če bi bil kdo le malo bolj pozoren nanjo — a komu je to prišlo na um! — bi bil opazil, kako njene modre oči niso več tako bistre in da njen smeh ni več tako veder in da hitreje zamre nego drugekrati.

★

Nekega junijskega večera, ko se je Andrée vrnila iz šole domov, je tožila o velikih bolečinah v grlu. Zdravnik je ugotovil škrlatinko in odredil, da se ostali otroci odstranijo iz hiše. Odpotovali so z materjo na letovišče, teta Marta pa je ostala sama z malo bolnico. Bolezen je dobro potekla. Razkužili so hišo in teta bi morala z nečakinjo odpotovati v Bretagno k ostalim, ko se naglo in iznenada pojavi na njej bolezen, ki jo je bila ponagala zdraviti na otroku. Oslabljeno telo je v treh dneh podleglo bolezni in smrt ni prišla kakor ropar, marveč kakor znanilka počitka in slave. Položila je svoje ledene roke na bistre oči, ki so bile videle samo dolžnost, na usta, ki so govorila samo besede miru, na srce, ki je bilo samo za srečo drugih.

In šele sedaj se je videlo, kakšno mesto je zavzemala v hiši uboga, mala teta Marta . . .

BANKA BARUCH
15. RUE LAFAYETTE
PARIS
Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu.
Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.
Vrši vse bančne posle najkulantneje.
Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No 3064-04 Bruxelles,
FRANCIJA: No 1117-94 Paris,
HOLANDIJA No 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSENBURG: No 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Nevenka Steindl:

Zeleni svet

O botaniki hočem govoriti. Toda podajati ne mislim mrtvega znanja, le vrsto pisanih slik.

Zgodovine malo.

Morebiti ste opazili, da stoji za vsakim latinskim imenom še tajinstven zlog: Bul. ali Brun., Lin., Her. Zlogi, ki ničesar ne pomenijo, ki so nesmiselni, nerazumljivi.

Za te zloge so stotine mož žrtvovali delo svojega življenja; žrtvovali življenje samo. V tundrah Sibirije, v večnem ledu in snegu Kordiljer so prenašali mraz; v Sahari, Kalahari in Gobi so trpeli pekočo žejo; tropsko sonce jih je žgalo, divje zveri obkrožale, zasledovali sovražni ljudje.

Na teh potovanjih so iskali novih rož; rož, ki jih ni dotlej nihče poznal. Posušili so jih, položili v herbarije. In ko so potem prišli domov, so natančno opisali rožice: povedali so, ali imajo navadno korenino ali čebulico ali je število prašnikov dva ali deset ali je rob lista enkrat ali dvakrat nazobčan, ploskev cela ali deljena.

In ko so rožico opisali, so ji dali latinsko ime; zadaj za njim pa so postavili ponosno se svoje. Tajinstveni zlog za latinskim imenom, ki ga beremo danes, to je začetek imena onega, ki je rožico odkril.

Sto in sto jih je bilo in vsi so postali slavni.

Ti ubogi slepci — zavidam jih.

Toda čas je tekel, vedno manj je bilo neznanih rožic, a tudi mlajši so hoteli postati slavni. Napravili so revolucijo. Rekli so, da so stari sterilni, njih herbariji seno in slama. Da je treba raziskati življenje rastlin in kako so zgrajene. Drobnogled so vzeli v roko, razrezali rožice in gledali. In zopet je bilo toliko novega, vse so popisali, in vsakdo je zopet lahko bil slaven. Poskuse so delali z rožicami in vsaki stvari so dali ime: korenina raste navzdol, temu so rekli geotropno, in steblo raste k luči, to je bilo fototropno.

In so rekli: rožica je nekaj tako enostavnega, samo ob sebi umljivega. Same celice so, in vsaka celica ima svojo obliko, svojo nalogo. In ker je korenina geotropna, zato raste navzdol, in steblo je fototropno, zato raste navzgor. Nobenega čudeža ni tu; zopet enkrat, so rekli, smo dokazali, da ne rabimo Boga, ker vse gre tudi naravnim potom.

Pa so šli na delo in hoteli so ustvariti življenje. Ne tako kot Stvarnik, ki je v enem dnevu ustvaril vse rožice, ampak saj eno majhno in živo celico. Toda najprej so imeli velik prepir: kaj je življenje? To je navada učenih ljudi. Kar je za druge enostavno in preprosto, to analizirajo čisto natančno; nova imena kujejo, in napravijo iz enostavno kompliciranega — kompliciranо enostavno. Eden je trdil, da ima življenje tri lastnosti, drugi je hotel imeti štiri, tretji devet. A ko so potem poskušali, pa novorojeno življenje ni hotelo imeti ne treh, ne štirih, ne devetih lastnosti. Ostalo je mrtvo. In tedaj je sen o ustvarjanju življenja tiho zaspal.

Ne stari ne mladi pa niso videli, kako so rožice lepe.

★

In sedaj o praproti!

Poznaš jo. Malo je vrst, toda vse so tako čudne. Tako tuje, kot da bi bile iz pragozdov. Toda ni čar pragozda, ki diha iz njih, ampak čar praživljenja.

Pigmeji so iz dobe, ki je v neskončni preteklosti vtonila v večnost. Zadnje priče velikega časa.

Bujni gozdovi, visoki in neprodirni, so pokrivali zemljo. Tropičen pragozd iz praproti in preslice in lisičja.

Kako so bile takrat praproti velike, ne vem. Toda videla sem štore: z rokami sem jih komaj objela. Današnji so deset in petnajst centimetrov visoki.

In potem so prišle katastrofe na ponosni pragozd: potop je prišel in vtonil je gozd. Ostali so le še pritljikavci in črno kamenito oglje.

Ko boš zopet enkrat videl ta črni umazani kamen, potem se spomni, da je bil tudi ta kamen enkrat življenje: praprot in preslica in lisičje.

★

Ko so bili rojeni praprot in preslica in lisičje, takrat je vsak imel svojo obliko. Toda veje so stale tako kakor vilice. To je bil še spomin na njihove starše, na alge. In sedaj se je vsak razvijal naprej po svoje. Preslica je izgubila vilice in sedaj je bila kakršna je še danes: navpično steblo in v enakih presledkih, vodoravno kakor žarki, veje naokrog.

Kadar boš prihodnjič videl araukarijo, poglej, kako stoje njene veje: v enakih presledkih, vodoravno, kakor žarki . . . Bližnji potomec je preslice.

In potem pojdi in poglej si smreko ali jelko: tudi one kažejo preslico. Iz preslice je nastalo iglasto drevje, potem so prišle cvetne rastline: otroci in otrok otroci.

In zopet stara pesem: oni, ki so rodili, se morajo umakniti. Iglasto drevje je zadušilo preslico in sedaj je vrsta na njem. Tisa in brin izginjajo in umirajo tisočletne sekvoje.

To je temna resnost jelke in smreke, tise in brina.

Kjer mnogo dreves skupaj stoji: to je gozd. Velika drevesa, stoletni orjaki med njimi. Spodaj na tleh rastejo grmi in praproti in mnoge druge rastline. Ob žuborečem potoku se širi zeleni mah.

To je gozd.

Toda ta gozd je redek, je mešan gozd; človek ga je ustvaril. Pravi gozd raste sam. In imamo smrekove gozdove in bukove in borove gozdove in barske loge in še mnogo je drugih.

Bratje so med seboj in vendar je vsak drugačen.

Kjer smreke stoje, tam solnce ne pride do zemlje. Mračen je ta gozd, strah je v njem. Gola je zemlja, noben ptiček ne poje, nobena čebelica ne brenči.

Ta gozd je mrtev.

A borov gozd!

Svetel, poln solnca, z mračnimi kotički. Belo breze se svetijo med rdečimi bori. Tla pokriva rožnato vresje. In celi gozd poln veselja in življenja: hroščki in mravlje, čmrlji, čebele in ptički. Kjer se solnce v zemljo upira, pa se dviga opojen duh.

To je gozd, kjer nas zemlja nase veže.

To je gozd, kjer molimo, ker smo Bogu blizu.

To je — moj gozd.

B. Lepkyj:

KONJI

V nekem francoskem romanu sem čital nekoč — nekoč, še kot majhen deček — o konjih v podzemeljskih rudnikih.

Na dvigalih jih spravljajo doli, a gori nikdar več.

Ti konji vlačijo z rudo naložene vozove, slišijo topot svojih podkovanih kopit, ki se močno, celo strahotno, a obenem nekako mrtvo odbija od podzemeljskih sten; slišijo, kako rudarji udarjajo ob stene, lomeč iz njih nekako konjskemu razumu neznano dobro, kako treskajo in grme mine, kako kriče nad njimi pazniki in jih priganjajo, da spešijo korake in — drugega nič . . .

Ne slišijo ne ptičjega petja ne glasov drugih živali ne šuma vetra ne šelestenja trave — nikdar ničesar tega ne slišijo.

In gledajo večno temo, ki jo tod in tam seka svetloba električne luči, vidijo sence, ki hkrati z njimi beže, velike, sklonjene, mrtve, vidijo ljudi, podobne tem sencam. Toda sonca, zelene trave, kristalno čistih voda rek in studencev ne bodo nikdar več videli.

Ali so ljudje pozabili nanje ali kako? Glej, zdaj je eden med njimi manj. Zmečkali so ga vozovi, tisti vozovi, ki jih je bil sam vlačil, naloženi z rudo.

In zdaj šele so ga potegnili gori, tja, kjer je sonce, kjer je veter, kjer je zelena trava.

A kaj bi mu zdaj vse to?

Prepozno . . .

Na njegovo mesto v jamo pa spuste novega, mladega, zdravega, krepkega.

Konji se vznemirjajo, hrzajo, oči jim gore, nozdrvi se jim širijo. Vsi ga hočejo videti, ližejo mu blesteči usločeni vrat, vohajo ga.

Saj prihaja odondi, kjer je sonce, kjer je trava, kje je kristalen, hladni potok . . .

Adam Milkovič:

Naše južno Primorje

I.

Dva dni in eno noč so nam skoro neprestano udarjala svoj takt železna kolesa. Mimo nas so bežali Zagreb, Sarajevo in Mostar, ki smo ga pravkar zapustili, menda je bilo ob dveh po polnoči. Bila je čista mesečna noč, skrivnostna je ležala nad valovito pokrajino in božala s svojimi hladnimi žarki lične vinograde, pa breskvine in smokvine nasade, ki so v polumraku hiteli mimo nas.

V ličnih vozovih ozkotirne železnice je zakrljeval spanec, neizprosen je zapiral potnikom oči, nekaterim, ki so sloneli po koteh, je odprl usta in pričela se je tista žalostna godba, ki ji pravimo pri nas smrčanje. Nekateri smo si krajšali čas z beležkami, drugi so kvartali, neka gospa pa je venomer bobnala s prsti po oknu in če ji je spanec nenadoma zaprl oči, je butnila v šipo z nosom. Mlad fante, ki je ždel v kotu, se je, da ne bi zaspal, pričel smeriti in tam je nekdo polglasno popeval.

Počasi se je odpiralo nebo, luči na njem so ugašale druga za drugo, mesec se je skril nekje za gorami in se umaknil svojemu tekmecu, ki se je prebujal tam izza morja.

Ob štirih zjutraj smo zapustili Gabelo, prekoračili Neretvo in se znašli med golim gričevjem, med katerim smo le tu in tam opazili male njivice obdane s kamenitimi ogradami in skrbno obdelane. Bližali smo se izvoru Trebišnice, ki teče na rodovitno Trebinjsko polje, katerega ime ujejo vrt Hercegovine. Proga je tu speljana med kamenitim svetom na desni strani Trebinjskega polja in tako smo le tu in tam opazili rodovitnost te zemlje, kjer v toliki meri rastо smokve, oljke, tobak in uspeva tako bujno vinska trta. Pri Humu se proga razcepi. Dočim vodi ena v Trebinje, ki leži na vzhodnem koncu Trebinjskega polja, vodi druga proti jugu v Dubrovnik oziroma v Gruž in dalje v Cavtat in Ercegnovi, odnosno v Zeleniko, kjer je zadnja postaja v Boki Kotorski. Hipoma smo pozabili na utrudljivo vožnjo in nestrpno pričakovali, ko bodo po tako dolgem hrepenenju zagledale naše oči tisto srebrno ploskev — morje. Vsa upehana se je povzpela lokomotiva preko gorovja in skozi pogoste predore nad rodovitno dolino Konavlje, ki leži med Cavtatom in Ercegnovim pred Poko Kotorsko. V velikih krivuljah pada tu proga niže in niže in med dolgimi predori obkroži Konavlje.

Bilo je jutro, pravkar je vstalo sonce. Tam nekje izza morja se je predramilo in poljubilo gozdiče cipres, ki so kakor motno žareče plamenice zagorele v svojih vrhovih. Potaknilo se je smokvinih nasadov oranž, limon, pa vinske trte in rožičevih drevesc. Ob poti so nas spremljali krasni oleandri, pinije, mirta, lovor, pa olika in visoke palme — znašli smo se kakor v tisti deveti deželi, o kateri smo nekoč čuli toliko lepih povesti in presanjali toliko sladkih sanj. Zaman pa so iskale naše oči vitkih smrek, mogočnih hrastov, pa naših jablan in hrušk. Mesto teh so nas pozdravljale palme in južno sadje. Ob skalah so se bohotile aloje in agave pa tiste mesnate kakteje in nam ponujale svoje dolge bodice.

Vlak sopiha. Bliže in bliže smo morju že čutimo njegov dih, in tam nad golim griče jem že poletavajo njegove znanilke, beli galebi. Še malo, nekaj hipov še in pred nami se nenadoma razgrnejo gore. V dalji se zasveti srebrna ploskev — naše sinje morje. Bela jadra se zibljejo na njem, rahel vetrič jih nagiba, da se klanjajo mogočnemu vodovju in se ogledujejo v srebrnem zrcalu pod seboj. Tam plove parnik, malo dalje reže valove še večji, še lepši. Crn dim se vali za njim, na krovu je polno ljudi, bele ptice jih obkrožajo v velikih krogih in jim kažejo pot v pristan. Bog ve odkod je priplul! Morda od daleč, iz dalnih tujih dežel? Beli robci nam zavihrajo v pozdrav, mi jim odzdravljamo — vlak pa hiti, drvi svojo pot kakor da nas hoče zapeljati prav v bele valove morja.

Ob polsedmih je bilo, ko nas je lokomotiva vsa upehana pripeljala v Ercegnovi in zavozila prav k pristanišču. Pozdravile so nas jadrnice, pa veliki parniki in ribiški čolni, ki so se poigravali na nemirni gladini morja. Valovi so s svojimi belimi grebeni hiteli drug za drugim k obali in visoke palme so nam zazibale svoje košate vrhove v pozdrav. Poslovili smo se od vlaka, ki je odhitel še postajo dalje do Zelenike, mi pa smo odšli, da si ogledamo Ercegnovi, prvo mestece v Boki Kotorski.

Kraj, kjer leži danes to mestece, je bil z ostalo Boko Kotorsko znan že starim Grkom, ki so ustanavljali tu svoje kolonije. Tudi Rimljani so kaj radi zahajali semkaj in ko so leta 168 pr. Kr. odvedli ilirskega kralja Gentija v sužnost, je postala Boka Kotorska njihov plen. Potem so si jo osvojili Srbi in jo priključili svoji državi. Po smrti Dušana Silnega pa je Boka Kotorska zopet prešla v tujo oblast. Leta 1483 so zavzeli Ercegnovi Turki in ostali izvzemši kratkih presledkov gospodarji vsega severozahodnega dela, dokler ni zagospodovala tudi tu sila benečanske republike. Ercegnovi je dal zgraditi bosanski kralj Tvrtko leta 1382. Pod zidinami tega starodavnega mesta so umirali Jugoslovani pa tudi Turki, Benečani in drugi, ki so si lastili pravico do te zemlje.

Prebivalci Ercegnovega in nekaterih drugih mest v Boki so se že tedaj pečali s trgovino. Trgovali so s Srbijo in Črno goro, pozneje pa so pluli tudi daleč po morju. Bogastvo, katerega so si pridobili s trgovino, so vlagali v svoje lepe domove, ki pričajo ne samo o blagostanju in bogastvu, ki ga je bilo deležno tedanje prebivalstvo Boke, ampak dokazujejo tudi veliko ljubezen do svojcev, katerih stanovanja so krasili z vsem mogočim, kar so kot trgovci in pomoščaki utegnili prinesti iz daljnih dežel.

Toda na svetu je vse minljivo. Ko so bila odkrita nova svetovna tržišča v Ameriki in Indiji je pričela trgovina v Sredozemskem morju nazadovati in z njo blagostanje, ki so ga bila v toliki meri deležna ta mala mestca.

Kakor večina obmorskih mest s strmo obalo, se tudi Ercegnovi dviga teatralno po strmem pobočju. Višje in višje nas je vodila cesta. Spotoma smo si ogledovali prelepe oranžne nasade. Pod temnim podolgovatim listjem so visele oranže druga ob drugi in nas s svojo zapeljivo rumeno barvo vabile. Ko smo stopili naprej in se je cesta v ostrem ovinku povzpela še više, so nas pozdravili prekrasni oleandri. Cela ulica jih je bila — pa ne takšnih, kokršne vidimo pri nas! Tudi v kadicah tu ne životarijo; v prosti naravi rastejo, močna drevesa so, ki v prelepih barvah, od bele, vijoličaste in rumene, tja do temno rdeče ponosno dvigajo svoje rožne krone. Nepozabna slika! Smo pač v Ercegnovem — to mesto prištevajo med najtoplejše kraje vse dalmatinske obale.

Spodaj pod nami pošumevajo valovi, na njih se pozibavajo bele jadrnice, kakor labodi so. Tam daleč, kjer se Boka Kotorska odpira v Jadransko morje, je videti srebrno, brezkrajno gladino. Tja skozi vozijo iz Boke parniki v Dubrovnik in Split pa tudi daleč v svet — za njimi se izgublja tista bela cesta, širša in širša postaja, dokler nje zadnji val ne pljuskne ob obal.

Pravkar se je tam od morja oglasila pesem. Ribiči pojo! Ribarili so vso noč, sedaj se vračajo veseli, morda so bile polne mreže — pa sedaj njih srca veselo popevajo. V pristanišče prihitijo otroci, veseli, razigrani kričijo vse vprek. Evo ribare! Nekateri že brodijo po plitvem morju, a tam je vrgel deček raz sebe obleko, se zagnal v valove pa kakor riba splaval ribičem naproti. Potem so splavali za njim še drugi in prav nič jih ni zeblo, čeprav je še zgodaj, saj je pravkar zazvonilo v stolpu sedem.

Kar prehitro minevajo ure. Še malo si ogledamo mestece. Stopamo po ulicah, ozke so in krive. Hiše stoje vse križem, kakor da so jih bili postavljali v egiptovski temi. Strehe so povečini ravne, saj tu skoro ne poznajo snega, čeprav ravno v Boki Kotorski pade izredno mnogo padavin. Ker divjajo časih močni viharji, so strešno opeko še z malto pritrdili. Poleg starejših kamenitih zgradb, je v Ercegnovem tudi nekaj modernih, prav lepih poslopij, zlasti hotelov s prelepimi parki, med vsemi pa kraljuje hotel Boka, z divnimi nasadi oranž in prekrasnimi palmami. Človek skoro ne bi verovat, da je vse to v naši domovini, da je naše. Če bi ga pripeljal z zavezanimi očmi, pa bi mu rekel tu: To je Indija Koromandija — pa bi ta ne mogel staviti, da ni. Hvala Bogu, pa je ta Indija Koromandija le košček naše velike naše lepe Jugoslavije, katero pa žalibog nekateri cenijo vse premalo in raje trošijo denar v izumetničenih tujih letoviščih.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Z dedcem je pa res zmeri križ. Tu sm že stukat rekla, pa bom še. Puglejte, kuku je tist Stavski na Francoskem lepu skrbou za soja familja, pusebn za soja žena. Nč jm na bo nkol sile, nej bo že, kokr če.

Veste, moj mož je pa en čudn človk. Ta peruga m vrže ke tiste bore krajcarje, zdej se pa kumenderi, kokr se veš in znaš. Sevede, jest če pa zmeri fajn. S kašna kaša al pa krumpirčkam ni cutriden. Ta narrajš ma kašn pohajne. Ub ned leh pa še kašn melšpajs puvrh. O, on je fajnšmekar. De b se pa mal pumuju, de b du kašnga gnarja pršou, o, tist pa ne. Jest sm že čist scagana. Sej dančons vnder že usak utrok ve, de pečen gulobi nubenmu sami na letejo u usta. Ampak more človk sam gledat, de pride du pečenih gulobu. Sevede, moj mož pa tega na ve.

Zdej, ke sma tulk bral ud tistga Staviskega, kuku je z meljonem frečkou, sm jest rekla može, de naj b s nega za špegu uzeu. Sej nism glih tku pužrešna, de b glih meljone pugervala. Ampak ene par stu jurčku b m pa le prou pršlu. Gnar se zmeri nuca, pusebn zdej pr te griž.

Vi na veste, kuku me je prec grdu pugledu. Jest sm mislela, de m bo kar naraunast u ksiht skoču.

»Neška! A veš kua guvariš? A je že tud tebe dubu mamon u soje umazane kremple?« je reku in plunu zraun špuktriglna na tla.

Jest scer na vem, kašn je ta mamon, ke ma umazane kremple, zatu sm mu pa rekla: »Mamon gor al dol. Nej ma še tku umazane kremple. Če b m ene par stu jurčku prnesu, jest b jh uzela in še kušlna b mu tiste umazane kremple. Men b se nč na graužal. Sej se še viši gespod, ket sma mi, na graužaja. Če se teb tak umazan krempli graužaja, za kua s se pa uženu in še mene u ta griža za saba putegnu. Jest mislem, de ma griža še stukat bl umazane kremple, kokr pa mamon.« Ja, glih tkula sm mu jh puvedala.

On je biu na tu kar tih in ni črhnu ne beu ne meu. Mal ga je blu mende sram, ke sm ga tku zafrklna. No, ke je mal h seb pršou, se je pa le spet uglasu:

»Neška! Jest te šenkat prašam, če veš kua guvariš? A na veš, de je tist Staviski s prgulfanem jurjem frečkou in jh šenkvou ukul, kokr pr nas ficke. A ti tega na veš?«

»No, pol je biu pa dobr človk. Pr nas ni nubenga tacga. Če b mel pr nas ene par takeh, b blu prec griže konc. Brezposeln b živel, ket tički u luft. A b na blu fajn. Jest b ga prec za kašn meljonček napumpala.«

»Neška, ti s ena prsmoda. A misleš, de je on revežem kej dau? On je dajau sam takem, ke maja pousod ta velka beseda. Reveži ja pa nimaja. Veš, de b ga prec zamehurl, če b revežem kar tkula meljončke ukul talu. Sej b se jm zdel frdehtik, ki jh je dubu. Če pa stisneš u roka enmu takmu, ke ma pousod ta velka beseda, ene par jurčku, al pa magari tud meljonček, te pa na bo nkol nubeden prašu, ki s ga dubu. Lepu ga u spravu v priftošl in se prpuroču še za enkat drukat. Pa mirna Bosna.«

»A tku je ta reč! Kdu b s pa tu mislu, da je tku. Nkar na zamer. Za kua pa pol časupisi delaja tak špetakl zavle tega Staviskega?«

»Z kua nek. Zatu, ke je na Francoskem.

Če b te na blu, b bli usi časupisi tku tih, kokr mačka, kedr na miško čaka. Veš, Neška, men b blu ta narlubš, če b se ti nkol u pulitka na utikala. Pusebn u gespudarska pulitka nkar.«

»U kuga se čm pa pol utikat, de u teb prou?«

»Ti b se raj za tu zanimala, kulk toužent volu, krau, telet, kuštrunu in drugeh dobreh reči sma lansk let Iblančani požrl. Tu je za gespudine, ne pa pulitka. Sej u časupiseh je use natančn pupisan.«

»Al u časupiseh ni nč pupisan, kdu je tulk pužeru? Midva sva pr te reč čist nedoužna. Usaka ta prva nedela u mesce pužreva deset dek mesa. Za ta druga nedela m pa že gnarja zmanka za nesu in pride že krajtlih župca na vrsta. Zavle kronskeh penzjunistu, industriskeh deluca in pa brezposelneh tud mende nubena krava žeulejna na zgebi. Astn, kdu je pol tulk teh dubrot pužeru? Tu b jest rada vedla.«

»Eh, kdu nek. Tist, ke maja pu ene dve tri službe. Puvrh pa še kašn prou imeniten titl, ke ti ni treba nč delat in nč znat, plačan s pa le, kokr se šika.«

»A ti se pa na morš nkamer prštult? Sej za kašnga kumesarja b biu čist dobr. Če b pršou za kašnga upraunga svetnika, b tud na blu napčn. Nahter sa dobr plačan. Ampak ti se na znaš nkamer prštult, ke s taka meuža.«

»Meuža pa res nism. Ampak jest mislem, dokler je tulk štederaneh ldi prou brez kruha, b blu grdu ud mene, čne b še jest soj riuc u druge kurita utekvou in brezposelne preč odrivu.«

»Kua pa tebe brigaja brezposeln. Te sa že tkualtku navajen stradat.«

»Le men verjem, Neška, se de uva tud midva hmal navadla. Sej talenta za stradajne nama na manka.«

K. N.

P. Serres:

Hudičevec

Kmalu potem, ko je bil Asiški Ubožec zapustil zemljo in odšel v raj, je živel v Sioni na Laškem človek po imenu Giuliano Ferretti, trgovec. A ljudje so ga najraje imenovali »Strupeno ragljo«, ker je imel najumazanejši jezik na svetu. Ko je na sejmih prodajal vsakovrstno platno, baržun, svilo in jih z vabljivimi kretnjami razgrinjal pred nečimernicami, ni »v pogovoru« niti za hip prenehal rešetati časti in dobrega imena zdaj tega zdaj onega. Dvajset milj naokrog ni bilo človeka, ki ga ne bi bil slišal pripovedovati o kakem novem škandalu, a istotako ni bilo človeka, ki bi bil ušel njegovi zlobni domišljiji, že je bil povzročil veliko družinskih sporov in nespravljivih prepirov med prijatelji, ki so si bili dotlej zvesti na življenje in smrt. A kljub temu so se radovednice in radovedneži radi smejali njegovim zlobnim zgodbicam in jih raznašali dalje. Naslonjen na cerkveni zid je nesramno pripovedoval in namigoval:

»Ej, plemenita gospa, ali ne bi kupili tega damasta? Žena gospoda Bartola, ki zelo skrbi za svojo lepoto, da bi dopadla pažu našega ljubega kneza, si je naročila ravno tako. Saj njen mož lahko plača, kaj ne? To vam je pravi sodnik, pri moji veri, pravde mu ravno ne praznijo žepa. Slišal sem, kako je moral Gennaro Čarbino plačati sto cekinov, da je ušel vislicam...«

»O kom pa tako govoriš, malopridni kristjan?« se iznenada oglasi nekdo na trgovčevi levici. Strupena raglja se obrne in opazi človečka v raševini, ki ga je resno meril s pogledom, v katerem sta se borila srd in usmiljenje. Okrog senc se mu je vil venec črnih las, a prepasan je bil z vrvjo s tremi debelimi vozlji na koncu, na čast sv. Trojici. Giuliano se je prvi hip zmedel, vendar je hotel ostati v svoji vlogi in pokazati, kako malo si stori iz tega fratra.

»Kdo pa je ta berač,« se naščeperi, »ki bi mi rad solil pamet? Glej, da se zgubiš, lenoba postopaška! Človek, ki ni sposoben, da bi se sam preživel s svojim delom in berači za kos kruha kakor izgubljen pes, bi se moral skriti, bratec, ne pa brusiti jezika...«

In hotel je nadaljevati svoje obrekovanje, toda redovnik mu pravi tiše:

»Bog naj me sliši, Giuliano Ferretti! Hočem, da postane zlo, ki ga povzročajo tvoje besede, na mestu vidno tvojim očem!«

»Pojdi, pojdi, trap!« skomigne z rameni Strupena raglja, se obrne in nadaljuje svoje zlobno obrekovanje: »Le nič strahu, gospoda, dajte, kupite! Jamčim vam, da ne boste osleparjeni. Jaz nisem kakor Francesco Darone, ki med sočivje v vrečah siplje pesek...«

A beseda mu hipno zastane v grlu in ves odreveni od strahu. Med zadnjimi besedami je videl, kako mu hkrati z besedami vrô iz ust krdela majhnih, črnih, režečih se vragov, se vsipljejo med ženske, ki stoje okrog njega in jim lezejo po eden v vsako uho, tako da je vsaka sprejela po dva hudiča. Giuliano se je grozno prestrašil te prikazni, a si ni upal črhniti, ker je opazil, da je le sam priča tega čudeža, ženske niso nič vedele, da so jim hudobni duhovi zlezli v ušesa. V tem, ko je obrekljivec premišljeval, so prihajali na trg vedno novi kupci in ženske so jim hitele pripovedovati vse laži in obrekovanja, ki so jih bile slišale. In Giuliano je na svojo še večjo grozo opazil, kako je iz ust vsake ženske planilo celo krdelo vragov in se vsulo v ušesa poslušalcev. Giuliano se je ves prestrašen vprašal, kako se je moglo v ženskah iz posameznih vragov v kratkem času naroditi toliko peklenske zalege.

»Prekleti frater!« se je zadrl, kakor da bi bil redovnik kriv prikazni. A pomalem je spoznal, da so vsi ti hudobni duhovi njegovo delo in da zdaj povsodi širijo učinek njegovih klevet. Začela ga je peči vest in stekel je za odhajajočim redovnikom. »Oče, prosim te, izpovej me, da to neha!«

»Kaj neha?« je vprašal frater. »Ali misliš, da zla ni več, če ga ne vidiš?«

»Toda,« pravi obrekljivec v vedno večji grozi, »če sem, obrekujoč bližnjega, razsul zle duhove po svetu, pa sedaj priznam, da sem lagal, ali pridejo — angeli?«

»Poskusi pa boš videl,« odvrne redovnik. Tedaj je Giuliano pohitel k neki gruči, v kateri je spoznal nekaj svojih poslušalk, in zavpil:

»Ljudje božji, ne verjemite tega, kar sem vam bil pripovedoval. Vse to je obrekovanje in laž! Gospa Borona je najčednostnejša žena in njen mož najpravičnejši sodnik, a Francesco Darone ni nikdar priložil svojemu blagu niti zrna peska... Jaz, Giuliano Ferretti, vam pravim to in vas prosim za odpuščanje, da sem obrekoval in vas nalagal!«

»Glej, glej, Strupeni raglji se je zmešalo,« so se smejali ljudje. »Ali pa je nemara pogledal pregloboko v kozarec...«

Trgovec pa je čakal, da bi mu iz ust prišla četa angelov in se razšla po trgu, da bi pregnala zle duhove. A prišel je en sam angel, pa naj se je še toliko dri. Ta angel je molče pristopal k ušesom, v katere so bili zlezli hudiči. Na vsako uho je potrkal, a nič se ni zganilo, kakor da bi bili vragovi zaprli vrata z zapahi.

»Moj Bog, moj Bog,« je zdihoval obrekljivec. »Ta angel ne bo ničesar popravil!«

Slednjič se je angelu posrečilo, da se mu je odprlo eno uho in šel je vanje. Obrekljivec je že upal, toda angel se je zopet vrnil, in to sam in šel iskat pri drugih boljšo srečo. V tem je pa Giuliano videl, kako se jate vragov čezdalje bolj množe in prehajajo iz ust v ušesa, rojijo in se razpršujejo po trgu in sosednjih ulicah. Prevzame ga obup: spoznal je, da angel niti v sto letih ne bo popravil zla, ki so ga vražja krdela povzročila hipoma. Občutil je silen kes, se zjokal in se zrušil pred frančiškanom na kolena:

»Moli zame, sveti oče, moli zame! Ali me bo Bog prepustil večni grižnji vesti? Zdaj, ko sem spoznal in se kesam, stori, da preneha učinek mojih laži!«

»Ne, Giuliano, ne,« je milo odvrnil božji mož. »Bog ti bo odpustil. Toda vedi, da se storjeno zlo, kakor tudi izgubljeni čas, nikdar več ne vrne!«

Šah

Med damami je še vedno Menšikova daleko najjačja šahistinja. Menšikova je velik šahovski talent, kar je dokazala že v mnogih partijah s priznanimi šahovskimi mojstri. Pridobila si je veliko teoretično znanje v otvoritvah, prodrla v tajne pozicijske igre in tudi njene kombinacije so večkrat zelo globoke. Edino, kar ji manjka, je vztrajnost in tej njeni slabosti se ima marsikak mojster zahvaliti, da je proti njej partijo dobil. Med damami Menšikova še nima enakovrednih nasprotnic, ker je šah v tej smeri malo napredoval. Obrača pa se tudi v tem oziru že na boljše in posebno iz Rusije poročajo, da imajo mnogo nadarjenih šahistinj. Danes prinašamo naslednjo partijo iz turnirja v Hastingsu, v kateri je Menšikova premagala angleškega mojstra Tylorja. Zanimiv je v tej partiji konec, ko se je Tylor izkazal kavalirja in s svojim kraljem sam zlezel v mat.

FRANCOSKA IGRA

Tylor—Menšikova

1. e2—e4, e7—e6; 2. d2—d4, d7—d5; 3. e4×d5, e6×d5 (ta varijanta francoske obrambe daje črnemu lepo igro); 4. Lf1—d3, Sb8—c6; 5. c2—c3, Lf8—d6; 6. Sg1—f3, Lc8—g4; 7. 0—0, Dd8—d7 (pripravlja 0—0—0, ker ima črni v tej varijanti šanse na kraljevem krilu v napadu); 8. Tf1—e1+, Sc6—e7 (skakač je na c6 že opravil svojo misijo, ker je izsilil od belega potezo c2—c3); 9. Sb1—d2, f7—f6; 10. Dd1—b3, 0—0—0; 11. c3—c4! (beli je dobil nevaren napad), Sg8—h6; 12. c4—c5, Ld6—f4; 13. Db3—a3, Kc8—b8; 14. Sd2—b3, g7—g5 (tudi Menšikova igra ostro. Po L×c1, Ta×c1 bi prišel beli do premočnega napada); 15. c5—c6 (s to žrtvijo beli zelo pojači svoj pritisk na kraljevem krilu), Se7×c6; 16. Lc1×f4, g5×f4; 17. Sb3—c5, Dd7—d6; 18. Ta1—c1, Kb8—a8 (Menšikova se zelo oprezno brani. Vzeti na f3 bi bilo slabo, ker bi dobil beli presilen napad); 19. Ld3—b5, Sc6—b8!; 20. Tc1—c3, c7—c6; 21. Lb5—f1, Sb8—d7; 22. Da3—a4 (grozi podvojitev na a-liniji), Sd7×c5; 23. d4×c5, Dd6—b8; 24. Sf3—d4, Lg4—d7; 25. Tc3—b3, Th8—e8; 26. Tc1—c1, Sh6—f5; 27. Lf1—a6? (Menšikova se je dobro branila, sedaj pa pride v dobljeno pozicijo), Sf5×d4! (to kombinacijo je Menšikova dobro preračunala); 28. La6×b7+, Db8×b7; 29. Tb3×b7, Sd4—e2+; 30. Kg1—f1, Ka8×b7; 31. Tc1—e1 (beli je mislil, da sedaj dobi figuro, toda odgovor Menšikove vse prepreči), f4—f3! (s tem je črni skakač rešen. Na g×f3 sledi Lh3 mat); 32. Da4—b3+, Kb7—c8; 33. Db3×f3, Se2—d4; 34. Df4×f6, Te8×e1+; 35. Kf1×e1, Td8—e8+; 36. Ke1—d2, Sd4—e6; 37. b2—b4, Kc8—b7; 38. f2—f4, Te8—g8; 39. g2—g3, Kb7—c8; 40. Df6—e7, Tg8—g7; 41. De7—d6, Tg7—f7; 42. h2—h3, a7—a6; 43. a2—a4, Se6—c7; 44. g3—g4, Kc8—d8; 45. f4—f5, Sc7—e8; 46. Dd6—b8+, Ld7—c8; 47. Db8—b6+, Tf7—c7 (bela dama je sedaj izolirana, tako da beli nima več prave igre. Zato se je odločil, pomagati si s kraljem); 48. Kd2—d3, Se8—f6; 49. Kd3—d4, h7—h6; 50. Db6—a5, Sf6—e4; 51. Kd4—e5?, Se4—d2! (sedaj za belega ni več rešitve, ker proti Sc4 nima obrambe. Izbere si raje takojšnjo smrt); 52. Ke5—d6!, Sd2—c4 mat.

Problem št. 5

(S. Lewmann)

Črni: Ke5, Df6, Te7, g5, Ld8, P: a2, a6, c7, g4, g6, g7 (11 figur).

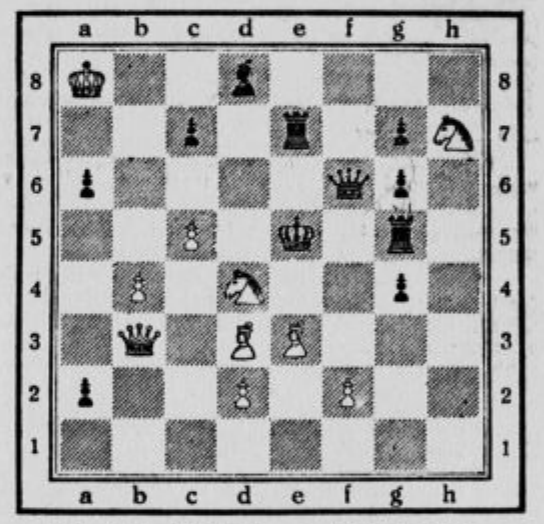

Beli: Ka8, Db3, Ld3, e3, Sd4, h7, P: b4, c5, d2, f2 (10 figur).

Mat v treh potezah.

SALDA-KONTE
STRACE · JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE · MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozičkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles tricikljev, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prosteri in domače tovarne „TRIBUNA" F. Batjel, Ljubljana, Karlovška c. 4

Najnižje cene! — Cenik franko

Toda, da ne zaidemo preveč s poti! Ura teče, ob osmih odpelje parnik, treba bo zopet v pristan. Brod, kakor pravijo tu, nas že čaka ob pomolu. No, pa stopimo na parnik! V ladjinem dnu že brnijo stroji. Iz mogočnega dimnika je pravkar bruhnil črn dim, objel pristanišče in ljudi, ki stoje na obrežju, se poslavljajo od znancev in jim mahajo v pozdrav.

Stojimo na krovu, sirena tuli, strojnik ogleduje stroje in čaka, da zapoje gong. Mornarji dvigajo ladjin most, verige zarožljajo, še malo in odpluli bomo. Strmeli smo v globino morja. Pod nami so plavale ribe, metali smo jim kruh — planile so nanj, večje so ga odjedale manjšim, tako je pač povsod, tudi v vodi. Potem je zapel gong. Kapitan je stal v kajuti in se oziral po morju. Glasneje in glasneje so brneli stroji, vijak je zagrmel, morje se je izpremenilo ob njem v belo maso, ki je s strahotnim pošumevanjem butnila ob obal in že smo se poslovili od kopne zemlje.

Parnik krene na levo, komaj da še vidimo v pristanu ljudi in bele robce, ki nam vihrajo v pozdrav. Lepše in lepše postaja okoli nas. Tam daleč divni Ercegnovi in gole apnene gore, do 1300 m visoke, ki se strmo vzpenjajo iznad morja, ki pošumeva pod nami, se peni ob rohnečem vijaku in zamolklo udarja ob stene našega broda. Za nami pa se izgublja v sinji dalji bela cesta, širša in širša postaja, dokler se ne izgubi v blesketajoči gladini, ki se kakor z biseri posuta peni v soncu ob čereh in obrežnem skalovju. Od nekje prilete za nami galebi. Časih se spuste prav do valov, v morje sedajo in se kakor mali beli čolnički pozibavajo na njem. Potem vzlete, krožijo okoli nas in nas pozdravljajo s hripavimi glasovi.

Bolj in bolj se odpira pred nami Boka. Z obeh strani, posebno s severne nas spremljajo mogočni vrhovi. Obliti od pramenov sonca, so kakor mogočni stražarji, ki čuvajo morje že sto, že tisoč let. Ob vznožju rasto oljke, pinije in lovor, kakor beli cvetovi pa zro izza smokvinih in oranžnih nasadov bele hišice. Tu vozimo skoro prav ob obali, tam se zopet oddaljimo. Tu nas pozdravi družinica cipres, ki sameva na malem polotočku in tam stoji ob morskem svetilniku mogočna palma, ponosna se ozira po čereh in po ladjah, ki plovejo mimo nje dan na dan.

Boka se razširi, pred nami leži Tivat, tu domuje naša vojna mornarica. Že od daleč opazimo v morju dve črni pošasti, dva doka, ki ležita v luki — tu popravljajo tudi ladje. V pristanu je bilo usidranih več trgovskih in drugih parnikov. Previdno smo zavozili med nje in obstali. Nekaj potnikov je izstopilo; bili so po večini sami domačini, prepoznali smo jih že po govorici in bakreno zagorelih obrazih. Nas pa je odpeljala ladja naprej, gong je zapel, vijak zarohnel in že smo rezali valove, da je bilo kaj.

Od tu dalje se Boka zoži. Zavozili smo v ožino nazvano Verige. Svoje ime ima po verigah, ki so jih bili v davnih časih potegnili z enega brega na drugi breg, da so tako zaprli pot benečanskim in roparskim ladjam nadležnih gusarjev. Visoke gore, ki nas obkrožajo vso pot, se zazde človeku v ožinah še višje, še mogočnejše, in morje, ki se je še malo preje pretakalo kot živo srebro, postane tu temnejše, strahotnejše. Da, ne trdijo zaman, da je Boka Kotorska kakor norveški fjord — globoko morje in nad njo skoro navpične stene. Divna je, pravijo, da je eden najlepših krajev ne samo pri nas, ampak na svetu sploh. Kdo bi torej ne zahrepenel po njej in kdo bi ne ljubil domovine takih lepot? Dalje in dalje smo hitelo, krenili na levo, tam nas že pozdravlja nekdaj znamenita prestolnica kraljica Tevte in eno najboljših zavetišč ilirskih gusarjev — starodavni Risan. Tu se zaliv razširi in v tem kotičku kraljujeta dva prekrasna otočiča: Otok svetega Juraja in otok Gospe Škrpljela pozidana oba s cerkvicama in porasla s cipresami. Presenečeni od tolike lepote smo vzklikali in fotografski aparati so šklepetali zdaj na tem, zdaj na drugem koncu krova.

Iz Risana je krenil parnik proti vzhodu, proti nekdaj slavnemu Perastu, ki leži na levem bregu Boke Kotorske. Za njim se zaliv znova zoži in tam nas iz dalje pozdravi ogromna 1760 m visoka grmada, ponosni Lovčen. Velike bitke so se bile tam gori, jugoslovanska kri je tekla tod — pa saj ni gore, ni kamna v vsem tem skalnatem vencu, ki bi ne videl krvi naših bratov, ki so umirali za svobodo svoje lepe, zasužnjene zemlje.

Popeljali smo se pod temi gorami; iz dalje so nas pozdravile mogočne palme v Stolinu in ko smo prevozili novo ožino, je vstala pred nami na levi Dobrota, na desni pa Prčanj in Muo in že smo zagledali naš cilj, starodavno mesto Kotor.

V njegovi luki so usidrane velike ladje, iznad mesta pa se dviga mogočno obzidje, kakor kača se vije po strminah. Ime Kotor se je imenovalo prvič v drugi polovici VII. stoletja, tedaj je bilo to mesto v posesti Bizantincev. Po smrti cara Emanuela pa je bil priključen srbski državi, ki jo je bil razširil Štefan Nemanja. Pod srbsko oblastjo je ostal, dokler niso izumrli Nemanjiči, pozneje pa je bil pod zaščito ogrsko-hrvatskega kralja Ljudevika Velikega. Ko je ta umrl, je imel vrhovno oblast nad Kotorom bosanski kralj Tvrdko I., katerega smo že omenili, ko smo si ogledali zgodovino Ercegnovega. Pozneje je priznaval kot vrhovne gospodarje še Benečane, Francoze in Avstrijce, dokler ni po krvavih bojih zopet zaplapolala v njem naša jugoslovanska trobojnica.

Približali smo se obali. Gong je pel venomer, zdaj enkrat, zdaj dvakrat; krmilar je vrtil kolo, parnik se je obračal in se naslonil z levim bokom ob palubo. K mostičku, ki so ga takoj nato spustili z ladje, se je usul roj kar preveč uslužnih nosačev, šoferjev in uniformiranih hotelskih uslužbencev, ki so nas vabili, ta v ta, oni v drugi hotel. Nekaj korakov od obale so stali avtobusi namenjeni eni v Budvo, drugi po tisti znameniti cesti preko Lovčena v Cetinje, oddaljene od Kotora 45 km.

Bilo je pol enajstih, od Ercegnovega smo se torej vozili dve in pol ure. Malo so se nam še zibala tla, pa smo obstali na obali in ogledovali pisano življenje. Komaj nekaj korakov od nas, še pred mestnimi vrati je živilski trg. Temnopolte Črnogorke stoje v svojih narodnih nošah ob košarah, glasno govore in hvalijo svoje blago. Med njimi postajajo domačinke Kotoranke, Srbi in Dalmatinci v pisanih oblačilih in tam stoji gruča Črnogorcev; tudi ti so v narodnih nošah. Vsi so visoki, starci brkati, mladeniči vitki — vsem pa bereš raz obraz odločnost in junaštvo, kakršno nam je pač poznano iz njihove zgodovine.

Mlada Črnogorka je bila pravkar prijezdila na osličku, ki jo je bil prinesel na svojem hrbtu tja preko Lovčena — in še butaro drv. Ker je gorovje tu apneno in dobesedno golo, je drv malo — pa sta že pristopili k Črnogorki dve domačinki, si ogledali butaro, prešteli polena in kupčija je bila sklenjena. Kakor da je fant, tako spretno je razsekala osliča, bila je pač Črnogorka. Tu jahajo vsi: Otroci, zala dekleta pa tudi stare ženice niso redke, ki jih prinese osliček na svojem hrbtu do Kotora in celo treba še naprej. Konj je tu malo, pravzaprav sem ves čas svojega bivanja v Kotoru videl samo dva voza pa sele zadnji dan. Tudi psov je malo, videl sem dva pa še ta dva sta bila tako majhna, da bi ju kmalu zamenjal z mačkami, ki jih je tu, kakor male kje. Kako čudno se zazdi človeku, ko že navsezgodaj zagleda pravcato procesijo, ki se zbira od vseh strani. Iz temnih ulic se priplazijo že rano v jutru in posedajo na obrežju. Nekoč sem jih naštel dvanajst. Lazile in posedale so po pristanu in se prav prijazno ozirale po morju in ljudeh. Kaj bodo kam odpotovale? sem dejal. Potem sem zagledal v dalji ribiški čoln in postalo mi je namah jasno. Kakor vsako jutro, so mačke tudi tokrat pričakovale ribičev v nadi, da jim bodo kaj postregli z ribami. Na lov se odpeljejo ribiči takole po polnoči, običajno na več čolnih. Sredi noči zagori na prvem velika luč, ki sveti naravnost v črno globino morja. V razsvetljenem pasu se zbirajo ribe, ki jih ribiči o pravem času obkolijo z ostalimi čolni in počasi dvigajo mreže. Časih so polne, časih pa tudi ne, kakor jim je bila pač sreča naklonjena. V jutru tistega dne že prodajajo ribe na trgu, ki ga pa ni potreba iskati, zadostuje, da se predaš svojemu nosu in ta te bo povedel sam do njega.

(Nadaljevanje prihodnjo nedeljo)

Sport

Drugi dan državnega prvenstva

Sijajni uspehi v teku na 18 km — Zvezni prvak je postal Smolej Franc, član SK „Bratstva", Jesenice — Prvi je prišel na cilj Nemec Scherber

Rateče-Planica, 3. februarja.

Smučarske tekme so v polnem razmahu. Danes se je vršil tek na 18 km, za katerega se je prijavilo ravno 100 tekmovalcev. Startalo jih je potem 64, na cilj pa jih je prišlo 48. Doseženi so bili prav lepi časi, zlasti še, če se pomisli, da je bila proga težka, s 350 m višinske razlike, ter je stavila na tekmovalce težke pogoje. Zvezni tehnični odbor je namreč izbral tako progo zato, da je moral biti tekmovalec ne samo dober tekač, ampak tudi dober t hničar, če jo je hotel gladko prevoziti. Start je bil nedaleč od železniške postaje Rateče-Planica ob železniški progi.

Nato je šla proga nekaj časa ob tiru do državne meje, kjer je krenila nazaj v gozd nad startom ter se je vila dalje ob vznožju Ponce do Planice, kjer je krenila na nasprotno pobočje Vetrnika, odkoder je šla naprej v zmernem padcu mimo ilirijanskega doma. Nato je v precejšnjem smuku zavila na desno v gozd ter šla dalje čez železniški tir v Podkoren, kjer je krenila nazaj v Rateče na cilj, ki se je nahajal pri Mlekarski zadrugi.

Doseženi so bili, kakor rečeno, prav dobri časi. Presenetil je zlasti Nemec Scherber, ki je prevozil progo kot prvi v izbornem času 1:21.35, ne morda zato, ker je bil prvi — ker se je na njegovo zmago računalo — marveč zato, ker ima 9 minut naskoka pred našim najboljšim tekačem Smolejem, ki se je plasiral na drugo mesto. Kako pa je tudi vozil Veselje je bilo gledati, kako je švignil s starta, še bolj pa je ugajal na progi, ko je prehiteval posamezne tekmovalce ter jih pušča za seboj v večjih ali manjših presledkih. Bolgar Kosov Hristov je šele 15. prišel na cilj. Pa tudi naši fantje so se dobro držali. Sicer je opaziti, da pritiska mlada generacija v ospredje, vendar se stari kanoni krčevito držijo v prednji vrsti.

Organizacija tekem je bila brezhibna. Začetek je bil točno ob 9. Starter je bil Ivan Tavčar in je spustil ob 9 Markeža Janeza, ki je imel št. 1. Nato pa so sledili vsake pol minute ostali tekmovalci. Zlasti g. Gorec ima polne roke dela. Saj on vodi ves aparat tako, da vse najlepše funkcionira. Od današnjih tekmovalcev je startalo za kombinacijo (to je tek in skoki skupaj) 23.

V teku na 18 km so bili doseženi tile časi:

1. **Scherber Leopold** (Nemčija) 1:21.35; 2. Smolej Franc (SK Bratstvo, Jesenice) 1:30.52; 3. Knap Leon (SK Ilirija, Ljubljana) 1:30.59; 4. Janša Jože (SK Ilirija, Ljubljana) 1:31.42; 5. Godec Tomaž (SK Bohinj) 1:31.49; 6. Žemva Lovro (Sokol, Gorje) 1:33.57; 7. Funger Rudolf (Nemčija) 1:34.17; 8. Jakopič Albin (SK Dovje-Mojstrana) 1:35.07; 9. Jakopič Gustelj (SK Ljubljana) 1:36.37; 10. Šramel Bogo (SK Ljubljana) 1:36.42.

Zvečer so prispeli v Rateče predsednik Jugoslovanske zimskosportne zveze, g. ban dr. Drago Marušič, g. general Pekič ter okrajni načelnik dr. Vrečko. Jutri bo pa naval občinstva velikanski, kajti vsi včerajšnji in današnji vlaki so pripeljali nebroj smučarjev in ostalih gostov. Največ pa jih pride z jutrišnjima posebnima vlakoma. Jutri (v nedeljo) bo program naslednji: ob 9 skoki za kombinacijo na mali skakalnici v Ratečah. Višek pa bodo dosegli samostojni skoki na novi skakalnici SK Ilirije v Planici, ki se prične ob 13.30. Imetnike radia opozarjamo na velezanimivo reportažo teh skokov.

Mednarodne tekme in državno prvenstvo v umetnem drsanju

Celje, 3. februarja.

V priredbi SK Celja, poleg Ilirije edinega slovenskega kluba, ki smotreno goji drsalni sport, so pričele danes popoldne ob 15 mednarodne tekme in letošnje prvenstvo Jugoslavije v umetnem drsanju. Zadnje dni so nastale prirediteljem težkoče v toliko, da se je najprej avstrijska drsalna zveza branila dovoliti start avstrijskih drsalcev in da češkoslovaška zveza ni prijavila udeležbe češkoslovaških drsalcev. Dočim je avstrijska zveza svoje stališče spremenila in izdala startno dovoljenje, ostane žal pri tem, da Čehi ne bodo startali, ker ne morejo odpoklicati svojih drsalcev od slovanskih zimskih iger v Varšavi.

Kljub temu pa je današnje in jutrišnje tekmovanje gotovo dosedaj največja drsalna prireditev v naši državi in ena letošnjih velikopoteznih zimskosportnih prireditev, za katero vlada veliko zanimanje.

Današnji program je obstojal v ekshibicijskem drsanju. Udeležili so se ga: Bühl (SK Rapid, Maribor), Riko Pressinger (SK Celje), Sernec Gvido (SK Ilirija, Ljubljana), Tuma Emanuel (SK Ilirija), Büchler Evald (GAK, Gradec), Plankl (Kastner & Oehler, Gradec), jugoslovanski državni prvak Schwab Polo (SK Ilirija), Zettelmann Rudolf (Kastner & Oehler, Gradec, ki je prvak Štajerske); gospa Helga Dietz Schrittwieser (GAK. Gradec, prvakinja Štajerske). Občinstva okoli 150, ki je z zanimanjem sledilo 1 uro trajajočemu izvajanju, med katerim se je najbolj odlikoval naš državni prvak Schwab Polo in štajerska prvaka Zettelmann in gospa Dietz.

Jutri se istočasno vršita mednarodno tekmovanje in tekmovanje za državno prvenstvo na ta način, da bo prvoplasirani Jugoslovan v vsaki skupini postal letošnji državni prvak. Od lani branita prvenstvo ga. Kadrnka (ZKD Zagreb) in g. Polo Schwab (Ilirija). Juniorsko prvenstvo se vrši letos prvič. Obvezne vaje se prično ob 10 dopoldne s tekmovanjem juniorske skupine, kateremu slede dame in končno seniorji. Popoldne ob 15 se nadaljuje in konča prireditev s tekmovanjem v prostem drsanju, kar bo višek in najprivlačnejši del tekmovanja.

Startna lista je naslednja: v mednarodni tekmi seniorjev tekmujejo Ewald Büchler (Grazer AK), R. Zettelmann (Kastner & Oehler), Polo Schwab, Emanuel Thuma (oba Ilirija) — v mednarodni tekmi dam Helga Dietz-Schrittwieser (GAK), Gizela Kadrnka-Reichmann — za juniorsko drž. prvenstvo Smerkolj Karel, Biber Josip, Sernec Gvidon (Ilirija) in Presinger Riko, Kragel Josip, Vrečko Aleksej (SK Celje).

Sodniški zbor tvorijo: Ing. Stanko Bloudek, Evgen Betetto, Eng. Wissiak ter iz Gradca dr. Erich Fritsch (GAK) in ing. Wolf (K & Oe.).

V zadnjem hipu pričakuje SK Celje še prijave 2—3 drsalcev z Dunaja.

Table tenis

dvomatch Ilirija : Hermes 28 : 17

Na svečnico popoldne je priredil Hermes v areni Narodnega doma table tenis dvomatch Ilirija : Hermes, na katerem je zasluženo in sigurno zmagalo moštvo Ilirijanov. Turnir je vodil g. Klauser. Moštvi sta nastopili v sledečih postavah: Ilirija single: Djinovski, Gerzinič, Nagy, Stopar, Weissbacher, Žiža. Double: Žiža-Nagy, Weissbacher-Gerzinič, Djinovski-Scagnetti. Hermes single: Drovenik, Horvat, Nemec, Zornada B., Zornada P., Severker. Double: Nemec-Horvat, Zornada B.-Zornada P., Drovenik-Severker.

Turnir je potekel v najlepšem redu. V singlu je zmagalo moštvo Ilirije s 23:13, v doublu s 5:4. Med poedinci je bil najboljši državni reprezentant Weissbacher, ki je v singlu zmagal nad vsemi in si priboril vse točke. Prav prijetno je presenetil tudi Stopar in je bila njegova zmaga nad Drovenikom ena najzanimivejših partij na turnirju. Lepo igro je zopet predvedel simpatični Žiža. V doublu sta bili v moštvu Ilirija najboljša Nagy in Žiža, ki sta zmagala v vseh treh partijah.

Od Hermežanov smo pričakovali nekoliko več. Moštvo ima najboljše moči v Nemecu, Droveniku in Hrvatu. Ostali trije za svojimi kolegi še precej zaostajajo in bodo morali še mnogo igrati, da si pridobe potrebne rutine za večje nastope. V doublu sta bila dobra brata Zornada, ki sta zelo dobro uigrana. Ostalim manjka pred vsem treninga.

Rezultati najzanimivejših partij so sledeči: Single: Žiža: Drovenik 21:16, 20:22, 21:13. Weissbacher : Drovenik 19:21, 21:17, 21:11. Žiža : Nemec 21:16, 20:22, 23:25. Zmaga Nemeca je bila nekoliko dvomljivega značaja. Zornada P. : Gerzinič 23:21, 20:17, 21:19. Weissbacher : Zornada P. 21:11, 15:21, 21:18. Gerzinič : Drovenik 21:19, 19:21, 20:22. Djinovski : Drovenik 21:12, 13:21, 27:29. Najbolj napeta partija dneva. Djinovski : Horvat 21:19, 19:21, 21:17. Stopar : Drovenik 21:15, 22:24, 25:23. Senzacija turnirja. Double: Nagy-Žiža : Nemec-Horvat 21:16, 20:22, 21:14. Zornada P.-Zornada B. : Weissbacher-Gerzinič 23:21, 23:21. Nagy-Žiža : Zornada P. in B. 21:15, 21:16.

Vseh partij je bilo odigranih 45. Turnir je pričel točno ob 14 in končal po 20.

Mariborski sport

Danes v nedeljo motoskijöring, ki ga prirejata tukajšnji Moto- in Sabljaški klub s pričetkom ob 14, na progi Maribor—Kamnica—Maribor. Potem leteči start za 1 km progi Maistrova—Koroščeva ulica. — Na Činžatu zaključek tečaja.

Na Livadi se vršijo redni treningi lahkoatletske sekcije SSK Maratona, od sedaj naprej vsak torek in četrtek. Obvezno za vse člane sekcije vsakokrat ob 19.

Današnje polalne tekme za Z. P

v Ljubljani igrišče Hermesa:

ob 13.45 Sloga : Svoboda Vič;
ob 15.30 Slovan : Reka;

v Domžalah:

ob 14.30 SK Domžale : ASK Primorje.

Smučarske tekme Akademske zveze na Rakitni

V ponedeljek in torek 5. in 6. t. m. prirede j. k. a. d. Danica, Zarja in Savica izlet na Rakitno, združen s smučarskimi tekmami članov in članic. Tekme bodo v teku, smuku, slalomu, skokih in štafeti med Zarjo in Danico. Za zmagovalce je AZ določila več dragocenih nagrad. Odhod v ponedeljek z vlakom ob 6.20 zjutraj. Prijave sprejemamo najkasneje v ponedeljek točno do 6 zjutraj na glavnem kolodvoru. Tovariši in tovarišice, tudi nesmučarji, pridite! — Odbor.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

a) Telefonično po stanju dne 3. februarja 1934 ob 7 zjutraj. — Bistrica—Bohinjsko jezero: —16°, jasno, mirno, 10 cm pršiča na podlagi 100 cm, smuka idealna. — **Bled—jezero:** —16°, jasno, mirno, 60 cm snega, sneg, led 30 cm. — **Kranjska gora, Rateče-Planica:** —17°, jasno, mirno, 135 cm pršiča, smuka idealna. Vršič in Tamar 350 cm pršiča.

b) Pismeno po stanju dne 1. februarja 1934. Sv. Križ nad Jesenicami: —6°, megleno, veter sever, 10—15 cm pršiča na 58 cm podlage, smuka idealna, izgledi in smuka v planinah prav dobri. — **Bloke:** —10°, jasno, veter sever, 90 cm snega, pršič, smuka idealna.

c) Pismeno po stanju dne 2. februarja 1934. Smučarski dom na Pokljuki: —9°, deloma oblačno, brez vetra, 20 cm pršiča na 240 cm podlage, smuka prav dobra, visoke ture možne. — **Kamnik** —5°, oblačno, malo vetrovno, 20 cm snega, sneg sneg, smuka prav dobra.

*

SK Ilirija. Seja upravnega odbora se vrši v torek, dne 6. febr. 1934 ob 20 v damski sobi kavarne Emona.

Ali veš?

da je pri nas začela Ilirija prva gojiti hokej na ledu in da imamo sedaj poleg nje še dve hokej sekciji v državi, in to v Kamniku in v Belgradu? V srednji Evropi se je začel gojiti prva leta v tem stoletju, po letu 1910 se pa vršijo tekme za evropsko prvenstvo. Čehi so petkrat zmagali, zadnjič leta 1933;

da je svetovni prvak v umetnem drsanju na ledu Dunajčan Karli Schäfer, svetovna prvakinja pa Norvežanka Sonja Henie. Oba sta trenotno nepremagljiva mojstra. Schäfer je evropski prvak od l. 1929. dalje, svetovni pa od l. 1930. dalje, olimpijsko prvenstvo si je priboril l. 1932. Sonja Henie pa je postala evropska prvakinja l. 1931, svetovno prvenstvo pa drži od l. 1927. dalje, olimpijsko prvenstvo si je pa osvojila l. 1928. in 1932.;

da napravi dober drsalec na ledu 30 km na uro in da ima svetovni rekord v eni uri z 38.370 km Nizozemec De Koning;

da je povprečna brzina, ki jo more napraviti prvovrsten smučar v smuku, 100 km na uro. Doslej je dosegel največjo brzino Švicar F. Huber lansko leto, ki je vozil s hitrostjo 126.983 km na uro;

da sta najdaljše skoke s smučmi dosegla Norvežan Sigmund Ruud s skokom 87 m in Amerikanec R. Limburn 87.5 m;

da se nahaja v listi svetovnih rekordov ime Weissmüllerja šestkrat, in to: na 100 jardov (51 sek.), 100 m (57.4), 200 m (2:08), 220 jardov (2:09), 300 jardov (3:07.8), 440 jardov (4:52). Zadnja dva rekorda je sicer že zrušil Amerikanec Jimmy Gilhula, ki pa še nista priznana;

da se bodo vršila evropska prvenstva v sabljanju v letošnjem letu v Poljski, in sicer v Varšavi v času od 20. do 29. junija t. l.;

da ima švedska smučarska zveza registriranih nad 133.000 tekačev;

da je Sonja Henie, kraljica ledu, izjavila, da se hoče umakniti iz sportnega življenja, češ, da bo zaključila svojo sportno karijero na vrhuncu svoje slave;

da ima Sonja Henie seboj vedno ogromno prtljago in da ji je kljub petdesetim oblekam še vse premalo;

da se nameravajo ruski smučarji udeležiti slovanskih smučarskih tekem, ki se vrše meseca februarja na Poljskem;

da gradijo v Newyorku ogromen tenis-stadion s tribunami za 19.000 gledalcev in da je v wimbledonskem tenis-stadionu prostora le za 12.000 gledalcev;

da moraš imeti tudi v sportu veliko potrpljenja, če hočeš kaj doseči, da moraš v smučanju napraviti dosti pik, preden boš znal dobro voziti in da ti nikoli ne sme manjkati previdnosti in dobre volje in da moraš gojiti sport zaradi zdravja in razvedrila;

da je 93 madjarskih nogometašev odšlo tekom lanskega leta v inozemstvo ter da so vstopili v razne poklicne klube Francije, Češkoslovaške, Švice, Avstrije, Nemčije, Belgije, Italije, Poljske, Romunije in Uruguaya;

da pridejo indijski hokej igralci tudi letos v Evropo, kjer bodo gostovali v večih državah;

da se vrše letošnja svetovna nogometna prvenstva v Italiji, in

da se vrše v maju svetovne telovadne tekme, katerih se bodo prvič po vojni udeležili tudi Nemci.

Iz nogometnega sveta.

Argentinci bodo po svetovnih prvenstvih napravili turnejo po Evropi. V tem pogledu imajo že stike z Danci, Švedi in Norvežani.

Nemško reprezentanco za svetovno prvenstvo bodo pozvali v zvezni dom zapadne nemške zveze, ki bo v raznih mestih zahodne Nemčije igrala trening-tekme proti angleškim profesijonalnim moštvom.

Češkoslovaška zveza se je v eni zadnjih sej bavila z gostovanjem Anglije ter je predlagala — v slučaju, da pridejo Angleži na kontinent — 16. maj za odigranje tekme. To bo generalna preizkušnja čsl. reprezentance za svetovna prvenstva.

Amaterska meddržavna tekma med Češkoslovaško in Romunijo se vrši 25. marca v Pardubicah. Češko reprezentanco bodo tvorili igralci D. F. C. in A. S. K. iz Kolina.

Gospodarstvo

Donosnost kmetijstva v Vojvodini

Novosadsko združenje kmetovalcev kot zveza kmetijskih društev donavske banovine je sestavilo tale račun o donosnosti kmetijstva. Ta račun velja za razmere v donavski banovini, je pa zanimiv tudi za kmetijstvo ostalih delov države. Podatki so sestavljeni po povprečju zadnjih 5 let.

Pri pšenici so znašali redni stroški na katastralni oral 1130 Din. Ta svota se razdeli sledeče: 1. Priprave zemljišča. 2. oranje in brananje. 2. Gnojenje. 3. Seme. 4. Setev. 5. Nega (pomladna dela). 6. Žetev. 7. Prevoz požete pšenice. 8. Mlačva. 9. Prevoz za prodajo. 10. Amortizacija zgradb in inventarja. 12. Zavarovanje proti nezgodam.

Povprečni donos po oralu je znašal 8 met. stotov pri povprečni ceni 150 Din (danes je cena 80—95 Din za stot), nadalje je treba prišteti še vrednost slame in plev do 120 Din. Tako lahko izračunamo, da znaša donos 1 katastralnega orala 1420 Din. Če odštejemo prej naštete stroške, dobimo čisti dohodek 190 Din. Toda ta račun samo na videz pokaže donosnost kmetijstva, kajti tu niso vračunani stroški za zemljiško rento, niso vpoštevani izdatki za obresti, ki gredo pri nekaterih posestvih v ogromne vsote, nadalje niso vpoštevani zakupni stroški. Zato bi se smel za davčno osnovo zemljarine vzeti samo ta čisti dohodek ne pa 34-kratni katastrski čisti donos, kar se dela sedaj za podlago zemljarine.

Obremenitev po javnih dajatvah znaša 220 Din na oral in tako prihajamo do zaključka, da je obremenitev za 30 Din večja kot čisti dohodek, kar je gotovo nevzdržno. Zato danes kmet doplačuje iz svojega kapitala, substance, ker se mu premoženje zmanjšuje radi manjših dohodkov kot znašajo izdatki.

Pri koruzi je račun takle: Povprečni donos koruze v zrnu znaša na katastralni oral 12 meterskih stotov s povprečno ceno 80 Din, poleg tega znaša drugi dohodek še 130 Din, tako prihajamo do donosa 1110 Din, proizvajalni stroški pa znašajo podobno kot pri pšenici 1000 Din in je tako ceniti čisti donos na 110 Din. Koruza je torej še manj rentabilna kot pšenica in tudi pri njej mora kmet doplačevati velike svote za javne dajatve. Naš kmet torej ne plačuje davkov od svojih dohodkov, ampak od kapitala, ki je vložen v njegovo posestvo in se torej stalno zadolžuje.

Devizna kupčija

Belgrajski tednik »Narodno blagostanje« poroča iz Zagreba, da je začela zadnje dni Državna hipotekarna banka kupovati devize od izvoznikov in jim daje potrdila o zavarovanju valute, poleg tega pa plačuje ažio 35 . Pri tem je ostal oficielni ažio pri Narodni banki neizpremenjen 28.5%.

Na našem **zasebnem trgu** so bili tečaji: švicarski frank 16.02 den., , 16.35 bl., Pariz 324—327, Milan 432—436, London 256—258.50, dolar 51—52, svobodna marka 18.50—19.25. Tendenca je mirna. Obračunski tečaj dolarja je za dolarske papirje na naših borzah znašal 1. februarja 45.4057 Din.

Stanje narodne banke

Najnovejši izkaz o stanju Narodne banke za 31. januar 1934 kaže tole stanje (vse v milj. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 22. januar 1934):

Aktiva: zlato 1.795.0, valute 0.02 (— 0.36), devize 79.6 (— 9.5), skupna podlaga 1.874.6 (— 9.9), devize izven podlage 59.84 (— 25.77), kovani denar 295.6 (— 21.1); **posojila:** menična 1.775.9 (+ 10.7), lombardna 279.5 (— 0.1), prejšnji predujmi državi 1.716.6 (+ 0.4), efekti fondov 62.64 (+ 3.0), razna aktiva 128.8 (+ 3.15).

Pasiva: bankovci v obtoku 4.211.8 (+ 66.1), drž. terjatve 5.3 (— 6.2), žiro računi 467.6 (— 82.3), razni računi 588.84 (—4.5), skupno obveznosti po vidu 1.061.8 (—93.0), obveznosti z rokom 1109.0 (+ 22.45), razna pasiva: 310.8 (+ 10.3), obtok bankovcev in obveznosti po vidu 5.273.6 (— 26.9), skupno kritje 35.54 (35.55) %, od tega samo zlato kritje 34.03 (33.86) %.

Obremenitev za ultimo je bila prav znatna, kar se vidi predvsem iz velikega zmanjšanja žirovnih računov.

Podčrtati pa moramo dejstvo, da je v zadnjem tednu januarja izdala banka za 10.7 milj. Din (oziroma še več, ker je to le saldo, saj se zmanjšujejo posojila v prav znatni meri).

V ostalem ni pričakovati radi vzdrževanja 35.5% kritja, da bi Narodna banka začela velikopoteznejše kreditirati gospodarstvo.

V januarju se je devizni zaklad (tudi devize izven podlage) zmanjšal od 165.7 na 139.4 milj., posojila od 2102.0 na 2.055.4 milj.; kovani denar se je povečal od 240.0 na 295.6 milj. Pač pa se je zmanjšal obtok od 4.327.2 na 4.211.8, obveznosti po vidu pa so se povečale od 1.031.0 na 1.061.8 milj. dinarjev.

*

Nova ladja naše trgovske mornarice. Na Sušak je prispela nova ladja družbe »Oceania« »Timok«. Ladja ima nosilnost 5.500 ton, brzino pa do 20 milj. Služila bo za progo Španija-Maroko-Kanarski otoki.

Kuponi 7% dol. posojila Drž. hip. banki se naj predložé pri Dr . hip. banki do 1. marca t. l. (Zapadejo 1. aprila.) Za te kupone bodo dobili lastniki posebna potrdila, za katera se jim bo izplačala odgovarjajoča vrednost v dinarjih pri blagajni, kjer so položeni kuponi.

Konkurz je razglašen o imovini tvrdke »Jugopromet«, prevažanje z avtomobili dr. z o. z. v likvidaciji, prvi zbor upnikov 3. febr., oglasiti se je do 20. febr., ugotov. narok 3. marca.

Potrjena poravnava izven konkurza: Nerat Vinko, trgovec z mešanim blagom v Vitanju 40% v 10 mes. obrokih.

Nova prodajna družba. V trgovinski register v Celju je bila vpisana »Rinora«, dr. z o. z., za skupno in enotno prodajo podpetnikov tvrdk: Prva jugosl. tovarna za podpetnike in druge lesne izdelke, d. z o. z. v Rimskih toplicah, Peta, d. z o. z. v Radečah, Tovarna lesne robe in trgovina z lesom, Novi Sad, glavnica 50.000 Din, poslovodje: Falter Henrik, Carota Karel, Strajin Ivan in Mišič Juro.

Vpisi v trgovinski register: Agako, dr. z o. z. za agenturne in komisijske posle, Celje (40.000 Din, od tega v gotovini 10.000 Din, poslov.: ing. Oblak Ivan); »Svit«, Sirec in Witrofsky, Celje (agentura z mešanim blagom). — **Izbrisi:** Joh. Ferk, trgovina z lesom, Gortina, p. Muta (prestanek obrti); Rosner Josip, trg. z meš. blagom, Maribor (prestanek obrti), Franc Gerželj, trgovina s senom in slamo, Pragersko (prestanek obrti).

Nova pogajanja z Avstrijo. Dunajski listi poročajo, da odpotuje prihodnji teden v Belgrad avstrijska delegacija, ki se bo pogajala z našo državo za zmanjšanje kontingenta pri uvozu naših prašičev v Avstrijo.

Velik dvig cen zlata. V zvezi s stabilizacijo dolarja je nastopil nov padec funta, kar se vidi v rekordnem povečanju cene zlata, ki je v petek dosegla v Londonu 139-6. Povpraševanje je na londonskem svobodnem trgu izredno naraslo, kar je sedanja ponudba premajhna. Največ se kupuje zlata za Ameriko in te dni gredo parniki s 3 milijoni funtov zlata v USA.

Trgovina z Marokom. V Casablanci (Maroko) je osnovana družba La Compagnie maritime et commerciale (Cornaco), ki se bo bavila s prodajo naših predmetov v Maroku. Med ustanovitelji je tudi naš častni konzul g. Guy Maissonier.

Borza

Dne 3. februarja.

Denar

Ta teden je znašal promet na ljubljanski borzi 2.043 milj. Din v primeri s 2.315, 3.461, 3.283 in 2.059 milj. v prejšnjih tednih.

Curih. Pariz 20.33, London 15.80, Newyork 322. Bruselj 72.10, Milan 27.15, Madrid 27.15, Madrid 41.90, Amstedam 207.60, Berlin 122.65, Dunaj 73.17 (57.60), Stockholm 81.50, Oslo 79.40, Kopenhagen 70.50, Praga 15.29, Varšava 58.05, Atene 3, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05.

Živina

Mariborski svinjski sejem 1. febr. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 53 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prešički 7—9 tednov stari kom. 120 do 130 Din, 3—4 mesece, 200—250, 5—7 mes., 320 do 360, 8—10 mes., 450—500. 1 leto, 680—850; 1 kg žive teže 7—8 Din, 1 kg mrtve teže 9.50—10.50. Prodanih je bilo 28 svinj.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je neizpremenjen. Pri stalno čvrsti tendenci so cene ostale iste kot v četrtek. Ponudba je še vedno minimalna. Če se bodo producenti še nadalje tako vzdrževali prodaj, je pričakovati nadaljnjega dviga cen.

Hmelj

Žatec, ČSR 2. febr. Tudi ta teden je bilo povpraševanje živahno pri čvrstih cenah. Danes stane lanski hmelj 1300—1600 kč za 50 kg. Polagoma se zaloge prve roke zmanjšujejo in cenijo da so se zaloge zmanjšale v tekočem letu za 10.000 starih stotov. V nekaterih okoliših ni več blaga. Producenti ne vsiljujejo več blaga trgovcem.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Nedelja, 4. februarja: 7.30 Tehnika v sadjarstvu (Humek Martin) — 8.15 Poročila — 8.30 Gimnastika (Pustišek Ivo) — 9.00 Versko predavanje (p. Valerian Učak) — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve — 9.45 Plošče — 10.00 Predavanje za delavce: Statistika (prof. V. Štrukelj) — 10.30 Slovenska glasba, izvaja Radio orkester — 11.15 Koncert pevskega zbora koroških Slovencev iz Kotmaravesi — 12.00 Čas, operetna vokalna in instrumentalna reprod. glasba — 14.00 Prenos smučkih tekem JZSS iz Planice — 16.00 O konjereji v dravski banovini (dr. Veble Franc) — 16.30 Pevski zbor SONK, vmes citraški koncert »Vesne« — 20.00 Radio orkester: Zima v naravi — 20.30 Slovenske pesmi v reprod. glasbi — 21.00 Harmonika (g. Stanko) — 21.30 Radio orkester in Radio-jazz — Vmes čas in poročila.

Ponedeljek, 2. februarja: 12.15 Izlet v tuje kraje (reproduc. instrum. koncert) — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, operni zbori v reproduc. glasbi — 18.00 Gospodinjska ura: Prehrana in naše telo (ga. Kumelj) — 18.30 Zadnja Indija (inž. Ferdo Lupša) — 19.00 Polka je ukazana (plošče) — 19.30 Potovanje po Južni Srbiji (prof. Jeras) — 20.00 O štednji (dr. Murko) — 20.30 Prenos opere iz Belgrada.

Torek, 6. febr. 11.00 Šolski radio: Ob obletnici Vodnikovega rojstva (dr. Kolarič R.). 12.15 Slovenska instrumentalna reprod. glasba. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, češka narodna glasba na ploščah. 18.00 Otroški kotiček (ga. Gabrijelčičeva). 18.30 Havajske kitare in ksilofon na ploščah. 19.00 Francoščina (prof. Prezelj). 19.30 Na razvalinah budističnega mesta v Siamu (ing. Ferdo Lupša). 20.00 Radio orkester: plesna glasba. 20.45 Samospevi ge. Joštove. 21.15 Harmonika solo, g. Kokalj. 22.00 Čas, poročila. 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi:

Nedelja, 4. februarja: Belgrad: 15.00 Koncert radio orkestra — 16.30 Narodne pesmi — 19.15 Koncert zbora — 20.00 Klavirski koncert — 20.40 Vokalni koncert — *Zagreb:* 20.15 Koncert radio orkestra — *Dunaj:* 11.20 Simfonični koncert — 17.05 Angleška koncertna glasba — 19.00 Schumann — 20.00 Razno — *Budimpešta:* 12.05 Koncert — 18.00 Slovaški večer — 21.00 Evropski koncert — *Milan—Trst:* 17.00 Plesna glasba — 21.00 Kratko življenje (muz. drama Shawa) — *Rim:* 20.30 Frasquita (opereta, Lehar) — *Varšava:* 19.50 Operne arije — 21.15 Veseli prenos iz Lvova — *Praga:* 19.15 »Čemu ljubosumnost« — 20.05 Orkester češke filharmonije — *Brno:* 22.25 Salonski orkester — *Moravska Ostrava:* 16.00 Radio orkester — *Monakovo:* 19.45 Koncert: Lincke — 21.10 Lipsko — *Lipsko:* 17.00 Plesi in marši — 19.45 Monakovo 21.10 Valčki

Ponedeljek, 5. februarja: Belgrad 19.30 Melodramske recitacije 20.30 Carska nevesta (prenos iz opere) — *Zagreb:* 20.30 Belgrad — *Dunaj:* 10.00 Predpust na Dunaju — 20.45 Orkester — *Budimpešta:* 17.30 Operni orkester — 19.30 Prenos iz opere — *Milan-Trst:* 20.40 Plošče (po željah poslušalcev) — 21.30 Komedija — *Praga:* 19.20 Violinski koncert — 20.10 Na svetem griču (opereta) — 21.25 Kvartet Ondriček — *Varšava:* 17.10 Razvoj sonate za klavir — 20.50 Marta (opera Flottowa) — *Lipsko:* 19.30 Karneval (tudi Vratislava in Monakovo) — *Rim:* 21.40 Vokalni in instrumentalni koncert.

Torek, 6. febr.: Belgrad, 16.00 Koncert v Domu slepih, 20.10 Klavirski koncert, 21.10 Vokalni koncert. — *Zagreb:* 20.15 Koncertni večer. — *Dunaj:* 17.20 Koncert solistov ,19.35 Faust (simfonija Liszta), 21.40 Simf. orkester. — *Budimpešta:* 20.40 Odlomki iz operet. — *Milan-Trst:* 20.40 Deželа zvoncev (opereta). — *Rim:* 21.30 Komedija. — *Praga:* 19.50 Satir joka (komedija), 21.30 Koncert. — *Varšava:* 20.00 Ljudski koncert. — *Lipsko, Vratislava, Monakovo:* 19.00 Narodne pesmi, 20.20 Tovarniška sirena tuli (počitek).

Kanarčki

odlikovani pevci samci po Din 150.—, Din 200.—, Din 250.—. — Samice po Din 50.— komad. Razpošilja po povzetju

Franc Golob

LJUBLJANA, Hranilniška c. 8

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon // Rodenstock // Voigtländer // Welta // Certo l. t. d. l. t. d. // ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

v Ljubljani // Miklošičeva cesta 5

Premišljevanja in propovedi za postno dobo.

Dr. Mihael Opeka: Odrešenje.

Sedem govorov o Jezusovem trpljenju.

78 strani Cena nevezani Din 12·—, pol platno Din 22·—, celo platno Din 32·—

Že avtorjevo ime priča, da je knjiga vredna prav vse pohvale. Kako nam opisuje trpljenje našega Zveličarja, si lahko predoči le ta, kdor prebere knjigo oziroma posluša te prekrasne govore. Vsebina je primerna bodisi za premišljevanje v postnem času ali kot tema za postne govore.

Dr. Mihael Opeka: Začetek in konec.

Petnajst govorov o življenju našega življenja.

156 strani, nevezani Din 16·—, pol platno Din 26·—, celo platno Din 40·—.

Tudi to knjigo nam je poklonil avtor za postni čas in prav nič ne zaostaja po svoji lepi vsebini za prvo. Knjiga nam opisuje Njega, ki je življenje našega življenja prvič kot Sina božjega, drugič kot moža bolečin, tretjič kot Zveličarja in rešitelja naših duš.

Obe knjigi vsem prav toplo priporočamo, zlasti pa čč. gosp. duhovnikom.

Dobe se pri

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2.

NAZNANILO PRESELITVE

Vljudno naznanjam da sem se preselila z manufakturno in galanterijsko trgovino z Resljeve ceste štev. 2 v

KOPITARJEVO ULICO ŠTEV. 1

nasproti Jugoslovanske tiskarne

Ker sem dobila na novo lepo izbiro različnega blaga po zelo nizkih cenah se cenj. odjemalcem še za nadalje najtopleje priporočam. Za dobro postrežbo jamčim, ter se priporočam

IVANKA ŠTRUKELJ

manufaktura in galanterija

LJUBLJANA, Kopitarjeva ulica 1

Semenski krompir

»oneida« in zgodnji »rožnik«, zelo rodoviten, dobavlja

Kmetijska okrajna zadruga Krani

Za zdravljenje ozeblin in ozeblih členkov

se uporablja topla kopelj, v kateri se najprvo raztopi 3 žlice prave **soli Sv. Roka.** V tej kopeli se namaka ozebli del telesa. Nato se bolno mesto masira z malo vazelinom in zavije v mehko gorko cunjo. Takoj bo nastopilo blagodejno olajšanje in ko boste v 4—5 dneh to ponovili, bodo ozebline prešle in noge bodo zopet popolnoma v redu. Izdaten paket soli Sv. Roka se dobi že za Din 9.—.

Odprodaja

po globoko **znižanih cenah**

razne zimske trikotaže

Istotam bogata izbira damskega perila, potem vsakovrstnih nogavic in rokavic itd.

pri

Josip Petelinc, Ljubljana

za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

Fotoamaterji!

Samo **75 par** Vas stane izdelana kopija 6/9, na pri nas kupljenem filmu, katere Vam nudimo zajamčeno prvovrstne 26° že za **14, 16 in 20 Din.** Kopiramo na priznan Lupex, Gewaert ali Mimosa papir. Razvijamo v novem finozrnatem razvijalcu. **»Fototehnika« Prešernova 9,** industrijska fotografija in fototrgovina.

Zahvala.

Za takojšnje izplačilo cele zavarovane vsote po očetovi smrti se posmrtninskemu zavarovanju »KARITAS« iskreno zahvaljujem ter vsakomur priporočam.

Repno, 2. II. 1934.

Marija Šoper, l. r.

Gostilna v Zagrebu

v strogem centru mesta, zelo dobro uvedena, se radi selitve proda. — Ponudbe pod „Redka prilika“ št. 1110 na upravo lista.

Opr. št. 5858-34.

Plačilo gostaščine, vodarine in kanalske pristojbine za prvo in drugo četrtletje 1934

Po čl. 13 naredbe o proračunu mestne občine ljubljanske (Službeni list kralj. banske uprave Dravske banovine z dne 19. julija 1933 št. 382-58, naredba I.), sme mestna občina, če bi proračun za l. 1934 ne bil pravočasno odobren, poslovati do odobritve z dvanajstinami v mejah proračuna za leto 1933.

Na podstavi tega poziva mestno načelstvo vse lastnike hiš, da plačajo najpozneje do 15. februarja 1934 vodovodno doklado, gostaščino in kanalsko pristojbino za prvo četrtletje 1934 v izmeri kakor za leto 1933.

Če bi bil proračun tako pozno odobren, da ne bi bilo mogoče izdati plačilnih nalogov do 1. maja 1934, morajo lastniki hiš plačati te davščine tudi za II. četrtletje, v izmeri kakor za l. 1933.

Če bi se z novim proračunom te pristojbine spremenile, bo mestno knjigovodstvo razliko vpoštevalo pri plačilu davščin za drugo, oziroma tretje četrtletje.

Mestno načelstvo poziva lastnike hiš, da se teh rokov točno drže. Po 15. februarju oziroma 15. maju bo mestno načelstvo zaračunalo od vseh zaostalih davščin 5 odstotne zamudne obresti ter iztirjalo zaostanke z rubežem.

MESTNO NAČELSTVO V LJUBLJANI,
dne 30. janaurja 1934.

Župan in mestni načelnik: Dr. Dinko Puc l. r.

Ravnateljstvo banovinske in sadjarske šole v Mariboru javlja tužno vest, da se je poslovil od nas nepričakovano velečastiti gospod

Martin Petelinšek

duhovni svetnik itd.

Nepozabni pokojnik je poučeval verouk in oskrboval dušnopastirsko službo na našem zavodu z največjo požrtvovalnostjo skozi dolgih 24 let. Kot blag in iskren mladinoljub in vzoren učitelj je užival globoko spoštovanje in ljubezen pri svojih učencih, za katere se je živo zanimal še po absolviranju šole.

Učiteljski zbor in ostalo uradništvo pa izgubi z njim iskrenoljubljenega, zvestega tovariša in plemenitega prijatelja v najlepšem pomenu besede.

Ni Ti bilo usojeno, da bi dočakal novo pomlad v naših cvetočih nasadih, ki si jih tolikanj ljubil — naj Ti sije večna pomlad nam prezgodaj utrganemu.

Ohranili Te bomo v trajnem spominu!

Maribor, dne 3. februarja 1934.

ZAHVALA

Za številne dokaze iskrenega sočutja in sožalja ob težki izgubi našega dragega ata, gospoda

IVANA ZAJCA

kakor tudi za poklonjeno krasno cvetje in nad vse častno spremstvo na njegovi zadnji poti — izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo.

Soteska, dne 3. februarja 1934.

Globoko žalujoči ostali.

Ludvik Ganghofer: 7

Samostanski lovec

Wolfrat?... Ali se ne imenuje tako Gitkin brat? Hajmo je smehljaje se zmajal z glavo. V duhu je postavil drugega poleg drugega. Bila sta brat in sestra, ki sta pristajala drug k drugemu kakor brast k šipku, kakor medved k srni, ali — ljudje pravijo navadno: kakor pest na oko!

4.

Ko je Hajmo stopil skozi vrata samostanskega obzidja, se je oglasil od cerkve doli glasen klopot in ropot. Bile so raglje, ki so vabile k maši; saj v dneh trpljenja zvonovi ne smejo zvoniti; njih pojoče duše, tako pripovedujejo, gredo v Rim po blagoslov k svetemu očetu, in se vračajo v svoja bronasta telesa šele neposredno pred velikonočnim jutrom, da z vnesenim glasom oznanijo Odrešenikovo vstajenje.

Po kamenitih stopnicah in ovinkastih stezah je stopal Hajmo po griču, kjer je na vrhu stal samostan. Vse pobočje, nekdaj posejano s kamenjem in prerastlo z mešanico grmovja, je bilo spremenjeno zdaj v prekrasen vrt, s številnimi cvetličnimi gredami, skupinami drevja in čistimi stezami. Res še vrt ob tem zgodnjem času ni bil bogat z zelenjem in cvetjem. Toda kakšen sijaj in veselje je moralo biti to poleti! Brat Severin, vrtnar, je umel svoj posel, to je morala pripoznati tudi zavist.

Po gugajoči se brvi je stopil Hajmo čez globoki jelenji jarek, v katerem se je mirno pasel trop gorske divjadi. A živali so bile borne in zakrknjene; jelen, ki mu je začelo na glavi poganjati novo rogovje, se je vzpel na vrh jarka in pritisnil glavo ob leseno ograjo; skozi odprtine med drogi je videl modreti tam daleč svobodne gorske vrhove. Hajmo se je obrnil proč, tako ga je ganilo usmiljenje: zdelo se mu je trdo in krivično, zapirati tako plemenito žival v tesne kletke za samo brezdelno radovednost.

Ko je bil lovec potrkal z lesenim kladivcem na samostanska vrata, mu je naročil vratar, naj se zglasi po maši v pisarnici samostanskega valpta; vendar naj poleg službe in dolžnosti ne pozablja na zemsko telo in naj se ne ustraši ovinka skozi kuhinjo. »Veseli se, dečko, danes je post!« mu je prišepnil vratar in se namuznil.

Hajmo je dal shraniti samostrel in palico ter je odšel proti cerkvi, odkoder je skozi odprta vrata dišalo po kadilu, in so migljale goreče sveče. Stoje in s čepico med sklenjenimi rokami se je udeležil svete maše. V spovednici je preživel težek četrt urice. Bil je ves skrušen in mala pokora, ki jo je dobil, se mu je zdela nezasluženo mila. Pobožno je prejel Gospodovo telo in pobožno odšel iz cerkve.

Brat, ki mu je odprl samostanska vrata, mu je prijazno pomežiknil in rekel: »Le pojdi! V kuhinji že vedo, da prideš! Le pojdi!«

Hajmovi okovani čevlji so klopotali po pločah dolgega križnega hodnika, ki ga je moral prehoditi. Skozi visoka obločna okna je lila zlata solnčna svetloba in ožarjala barve svetih podob, ki so krasile bele stene. Skozi neka vrata je začul šumno govorjenje, ki ga je spremljalo glasno ropotanje in rožljanje. Odprl jih je in stopil v samostansko kuhinjo. Objela ga je vlažna vročina in prijeten vonj mu je udaril nasproti. Razsežen prostor s šestimi visokimi in širokimi okni; stene snežno pobeljene, tla obložena z rdečimi, ko zrcalo svetlimi marmornatimi pločami. Povsod lepo pomite mize, predalniki, omare in skrinje; z vseh sten so se iskrile bakrene ponve in kositrne sklede; na medokenskih stebričih so viseli pločevinasti obodi za pecivo, kakor zvezde, srca, cvetlice in vsakovrstna živad. Sredi prostora je stalo ogromno ognjišče, katerega notranjost, kakor bi se dalo sklepati po mnogih bakrenih vratcih, je morala obsegati neznansko množino pečic in vdolbin za ogenj; na ognjišči plošči so na gosto stale kadeče se ponve in kotliči, na žerjavici so na dolgem ražnju pekli postrv, pač do trideset funtov težko.

S svojim prihodom v kuhinjo je povzročil Hajmo celo zmešnjavo. »Lovec! Lovec!« se je čulo odvsepovsod, bratje so hiteli k njemu, hlapci so spustili vse iz rok in mu tekli naproti. Z zijalasto radovednostjo so ga obkrožili: ta je segel po Hajmov lovski nož, drugi je gladil njegov samostrel, tretji spet je šel z roko v tulec in poskušal s prstom ostrino puščic. In vprašanj je deževalo od vseh strani, da bi lovec ne bil mogel na vse odgovoriti niti v eni uri. Hajmo ni vedel, kaj bi počel od zadrege, bilo mu je kakor divjemu golobu v kurniku. Tedaj se je prikazal brat kuhar in mu prišel naproti.

»Tako? Prišel si torej? In si okrepčal svojo dušo? Prav, moj sin, prav! To je krščanska dolžnost! Sedaj pa pridi in si pokrepčaj telo!« Segel je lovcu pod pazduho in ga odvedel v stransko izbico poleg kuhinje, podobno napol meniški celici, napol pa jedilni shrambi. V pomolu je stala okusno pogrnjena mizica, na njej pa poleg kositrnega krožnika lesen vrč, do vrha poln peneče se »dobrote božje«.

Usedla sta se in strežaj jima je prinašal na mizo toliko raznovrstnih jedi, da Hajmo še nikdar v svojem življenju ni jedel tako gosposko. Zali lovec je očividno osvojil srce brata kuharja, ki se je široko naslonil z rokami na mizo in z zadovoljnim nasmeškom gledal jedca pred sabo.

Za konec je prišel na mizo še ocvrt bobrov rep in Hajmo je vprašal kuharja, odkod je dobil to imenitno žival, ki ni doma v berchtesgadenskih vodah.

»Z Donave; tam živi na stotine bobrov v svojih vodnih domovih. Od Straubinga daleč doli proti Welsu ima passauski škof lovno pravo. Zadnjič nam jih je s tovornim vozom poslal pol tucata... same mastne korenjake!«

»Passauski? Ali je to tam, odkoder je prišel novi pater ribičar?«

»Zakaj vprašuješ?«

Hajmo je zardel. »Samo menim tako... videl sem ga davi ob jezeru.«

Fratrove oči so zagorele. »Naj ga ljubi Bog ohrani našemu samostanu! Toliko ko ta, se ni še nobeden spoznal na jezero in ribe. Ali si videl ribo zunaj na ražnju? Z lastno roko jo je ujel. Pa ga tudi ne pustim obrekati. Jaz sem zanj! Pa naj govore v samostanu o njem, kar hočejo!«

»Kaj pa govore,« je vprašal Hajmo, pri čemer se je na vso moč trudil, da bi ne pokazal prevelike radovednosti.

»Neumnosti! Preden je odšel v samoto k jezeru, so ga pogosto slišali ponoči kričati v celici, da je vsakemu, kdor ga je čul, šlo skozi mozeg in kosti. In če so potem stekli k njemu, so ga našli na tleh z razmršenimi lasmi in krvavimi nohti na prstih. In sedaj govore, da ga je satan obsedel, ker da ima na vesti strahovite pregrehe... in pravijo, da prihaja ponoči k njemu hudič in se tepe z njim za njegovo dušo.«

Hajmo je pobledel in zajecljal: »Ali bi moglo biti to res?«

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Znižane cene zimskemu blagu!

Flanela za perilo od 7 Din, barhenti od 10 Din volneno modno blago od 20 Din, peritni baržuni od 18 Din zimske rjuhe od 30 Din, flanel deke od 40 Din naprej. — Na zalogi tudi novodobno pomladansko blago za plašče in kostume od 30 do 120 Din v vseh modernih barvah in desenih.

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Dvignite ponudbe!

Sledeče šifre so ostale zadnje dni nedvignjene in prosimo p. n. inserente, naj jih pridejo iskat: »220 tisoč baar«, »Dober zaslužek«, »Dve prodajalki«, »Elegantno«, »Fiat 501«, »Galanterist«, »150.000 gotovine«, »Kuharica«, »Parcela«, »Poštena«, »Priden in pošten« — »Slama« — »Stalno 412« — »Tajnik 1001«, »Takojšnje plačilo 29«, »Tanin«, »Veselje do zemlje«, »Vestna«, »Vinotoč«, »Zajamčen uspeh«, »Zanesljiv«, »Zanesljiva moč«, »Zanesljiva moč«, »Zaslužek ali zanesljiva moč«.

Prireditve

V kavarni »Stritar«

vsak večer koncert. (r)

Službe iščejo

Prodajalka

za trafiko išče službe. Najraje gre v Ljubljano ali Maribor. Dopise na upravo »Slov.« v Celju pod »Marljiva« 814. (a)

Kmečki fant

pošten, priden, trezen, nekadilec, z dobrim spričevalom išče stalno ali trajno mesto. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 807. (a)

Šoler

kavčije zmožen, izučen tudi strugar in kurjač — išče službo. Nastopi lahko takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 991. (a)

Služkinja

pripravna za vse, išče službo s 1. marcem. Ponudbe: Prosen, Krka pri Stični. (a)

Vzgojiteljica

s perfektnim znanjem nemščine, slovenščine in srbohrvaščine, išče mesto. - Hilda Bohinc, Maribor, Delavska 10. (a)

Kravar

starejši, samski, z večletno prakso, vajen molžnje, z dobrimi spričevali, gre kamorkoli. - Pismene ponudbe pod »Kravar« 1186 na upravo »Slovenca«. (a

Risarica

specijializirana za ročna dela; nudi originalne načrte; nemščina in italijanščina v govoru in pisavi — išče zaposlitve. — Ponudbe pod »Vestna« št. 1152 na upravo »Slovenca«. (a)

Trgovski pomočnik

mlad, vajen vseh del, želi nastopiti službo, event. tudi kaj temu primernega. Ponudbe pod »Služba« št. 1163 na upravo »Slovenca«. (a)

Stalno službo

išče mlad čevljarski pomočnik, vajen raznih del, z znanjem nemščine, iz poštene hiše. Gre tudi za pisar. slugo ali kaj sličnega. Naslov na upravo »Slovenca« pod »Delaven« št. 1191. (a)

Postrežnica

za vsako delo, išče službo. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Poštenost« št. 1052.

Službo dobe

Železninar

dober detajlist, starejši, vendar ne nad 40 let, se sprejme s 1. aprilom t. l. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in event. plač. zahtevki je poslati na trgovino z železnino Brenčič Anton, Ptuj. (b)

Prikrojevalka

za pletenine se sprejme za stalno. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Izvežbana moč 34 1098«. b

Dobra eksistenca.

Kdor ima 500 Din, lahko zasluži na svojem domu 1500 Din ali potniško službo 3000 Din. Pogoj dobra pisava. Ponudbe z znamko na upr. »Slov.« v Mariboru pod šifro: »Mesečna plača« št. 1106.

Kmečko dekle

za prodajo jajc po hišah, se takoj sprejme v službo. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Pridna in poštena« št. 1129. (b)

Izložbenega aranžerja

specerijske stroke, iščemo za takoj. Ponudbe na upravo »Slov.« Ljubljana, pod »Aranžer 1934« štev. 1131. (b)

Za reklamno revijo

potrebujemo inteligentno gospodično, prikupljive zunanjosti. Ponudbe na upravo »Slov.« Ljubljana, pod »Reklama« št. 1132.

Ljubitelji dece!

Išče se poročen upokojenec, ki bi bil pripravljen prevzeti dečje okrevališče s prostim stanovanjem. Ponudbe sprejme in pojasnila daje Kolo jugoslov. sester v Mežici.

Dobrega igralca

ali igralko na klavir iščemo za restavracijo v Ljubljani. - Ponudbe pod »Dober pevec ali pevka« 1189 na upravo »Slovenca«. (b)

Iščem prodajalce

povsod za vsakemu gospodinjstvu potreben proizvod. - Dnevni zaslužek 100 Din. Znamko za odgovor. - Garzaroli, Ljubljana, poštni predal 322. b

v teh težkih časih se more le najlažje dobiti z ustanovitvijo domače tekstilne. Mi izdelujemo vsakomur tekoče delo, ker smo dobili zalogo za pletenine, dobavimo preko in izplačamo zaslužek za pletenje kar dokazuje mnogo zahvalnic. V slučaju, da hočete delati in zaslužiti, se obrnite po gratis-prospekte na tvrdko Domača Pletarska industrija Josip Tomažič, Maribor, Krekova ul. 16/II

Dekle

zdravo, pošteno, vljudno, vajeno kuhe in dobrega občevanja z otroci, ubogljivo in natančno pri delu, nepokvarjeno hčerko kmetskih staršev - sprejmem. - Pismene ponudbe pod »Jaz sem takšna« št. 1178 poslati na upravo »Slovenca«. (b)

Zaslužek

Oddam dela

vodovodne inštalacije nove stavbe. Ponudbe pod »Inštalacija« št. 1146 na upravo »Slovenca«. (z)

Vajenci

Učenko

sprejmem za manufakturno, galanterijsko in modno trgovino v mestu na Goreniskem. Imeti mora vsaj dve meščanski šoli. Stanovanje in hrana v hiši. V poštev pride res zelo pridno in pošteno dekle krščanskih staršev. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod šifro »Pridna in zanesljiva trgovska učenka« št. 1035.

15 letno dekle

se želi izučiti v trgovini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1124. (v)

Učenka

za trgovino, z dobrim izpričevalom, — se takoj sprejme. — Vprašati pri Hed. Šarc, Ljubljana, Šelenburgova ulica 5. (v)

Denar

Posojilo

10.000 Din iščem proti gotovemu jamstvu za eno leto. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »F. G.« št. 1009. (d)

Hranilno knjižico

Mestne hranilnice v Mariboru — z vlogo Din 29.573 prodam. Poizve se pri Ferdo Postrežin, Kolodvorska 3, Maribor. (d)

Kompanjona

z 12.000 Din za absolutno brezkonkurenčno podjetje iščem. Prednost obrtniki ali šoferji. - Ponudbe pod »Sigurna eksistenca« 1209 na upravo »Slovenca«. (d

Kdo posodi

65.000 Din gotovine na prvo mesto enonadstropne stanovanjske hiše. Ponudbe pod »Gotovina« št. 1208 na upravo »Slovenca«. (d)

1000 Din plačam.

ako Vam »RADIO BALZAM« ne odstrani: kurjih očes, bradavic, trde kože ozeblin, bul itd.

Prosim 1 lonček »Radio Balzama«, ki sem ga že pred nr let ime. in mi je dobro pomagal. Valentin Pirtovšek, Skorno, o. Šoštanj.

Zahtevajte v Vašo korist povsod samo »Radio Balzam«.

Po pošti poštje z garancijo: en lonček za 10 Din (predplačilo), na povzetje 18 Din, dva 28 Din, tri 38 Din.

R. COTIČ - LJUBLJANA VII
Kamniška 10a (Janševa)

Poizvedbe

Poa (kuna zlatica)

je bila izgubljena. Ker so vse poizvedbe že mesec dni brezuspešne, prosim najditelja, da jo proti dobri nagradi odda v upravi »Slovenca« 1184. (c)

Stanovanja

IŠČEJO:

Dvosobno stanovanje

zračno, s kabinetom in pritiklinami, oziroma trisobno, išče v Stožicah uradnik. Ponudbe pod zn. »Vrt« št. 1158 na upravo »Slovenca«. (c)

Trisobno stanovanje

komfortno, solnčna lega, se odda za maj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1205. (č)

Dvosobno stanovanje

v novi hiši, solnčno, ena soba 5·90×4.50 m, druga 4·50×4.50 m, velika kuhinja, predsoba, velika veranda, vrt parket, elektrika, oddam za 460 Din. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1161. (č)

Stanovanje

v neposredni bližini magistrata, v II. nadstropju, obstoječe iz kuhinje, ene velike sobe, deljene s stekleno steno v dva prostora, ugodno oddam s 1. marcem. Ponudbe pod »Mirna stranka« 1148 na upravo »Slovenca«. (č)

Soba

parketir. in z električno razsvetljavo, prazna ali opremljena, se takoj odda v vilskem četrtu Ljubljane. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 823. (s)

Za pisarno

oddam dve sobi v sredini mesta. Izve se v upravi »Slovenca« št. 1027. (s)

Dve prazni sobi

veliki, na ulico, oddam takoj obrtniku (-ci) za pisarno ali stanovanje v bližini magistrata. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1190. (s)

Prazno sobo

oddam. Vhod s stopnišča. Elektrika, parket. Staretova 31, Trnovo. (s)

Opremljeno sobo

solnčno, parket, elektrika, oddam v centru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1207. (s)

Opremljeno sobo

za dve osebi, separirano, z uporabo kopalnice, s hrano, ali brez - oddam. Tavčarjeva ulica 2, II. n., vrata 9. (s)

Opremljeno sobo

čisto, komfortno, center, v bližini kolodvora — oddam gospodu. Vprašati v upravi »Slovenca« pod št. 1213. (s)

EUMIG

4-ELEKTRONSKI SUPER AUTOMAT TIPA 543

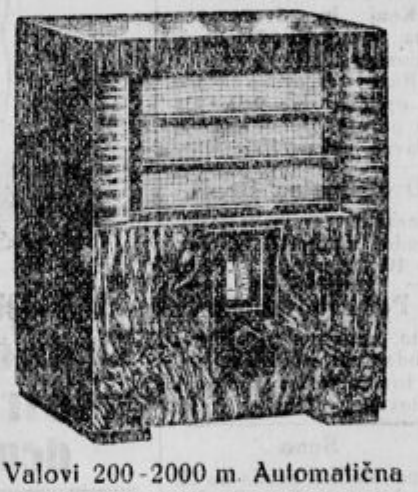

Zahtevajte predvajanje in prospekte od:

„RADIO“
REG. ZADRUGA Z O. Z.
V LJUBLJANI · MIKLOSIČEVA C. 7
TELEFON STEV. 3190

Valovi 200-2000 m. Automatična regulacija fadinga. Neslišno iskanje postaj potom senčnatega indikatorja. Elektrodinamični zvočnik. Skala z imeni postaj, 7 wattna končna pentoda. Najmodernejše elektronke.

Posojilo

nudimo. Informacije Jaroš, Rožna dolina, c. VIII št. 22. Za odgovor 5 Din znamk. (d)

Posojila

proti mesečnemu odplačevanju pri Jugoslovanski vzajemni zadrugi, Ljubljana, Dvořakova 8. (d)

Najkulantnejša posojila

dajemo na vloge velebank, vrednostne papirje, vojno škodo, držav. bone, Blairova posojila in na kurantno blago. Naloge iz province promptno izvršujemo. Pučka štedionica, Zagreb, Medulićeva br. 31. Telefon 90-03. — Naš zastopnik za dravsko banovino je **Rudolf Zorè, Ljubljana**, Gledališka ulica 12, na katerega se je obrniti.

Kdor mi posodi

10.000 Din, mu nudim poleg druge sigurnosti tudi celoletno brezplačno stanovanje v »Wekend« hišici na lepem in prometnem kraju Goreniske. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1217. (d)

Vložno knjižico

Mestne hranilnice, 4000 Din, zamenjam za vlogo Banovin. hranilnice, Ljudske posojilnice, Zadružne gospodarske banke. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1221. (d)

Dvosobno stanovanje

s pritiklinami išče starejši zakonski par (drž. upokojenec) v mestnem delu šentpeterske župnije za maj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Majnik« 1198. (c)

Trisobno stanovanje

s kopalnico in pritiklinami, v centru mesta — se išče za maj ali avgust. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Tri osebe« št. 1216. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje

oddam v Jaršah 45. (č)

Enosobno stanovanje

oddam. Rudnik št. 57. (č)

Trisobno stanovanje

s kopalnico, balkonom itd. oddam za april. Ogled popoldne. Zg. Šiška, vila Mido, tramvajska postaja Kosovo polje. (č)

Dvosobno stanovanje

lepo, predsoba, kuhinja in druge pritikline, oddam takoj ali 1. marca. Tovarniška 25, Moste. (č)

Zračno stanovanje

2 sobi in kuhinja, 2 min od tramvaja, se takoj odda. Zadružna 1. Kodeljevo. (č)

Štirisobno stanovanje

z vsem komfortom takoj oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod 1193. (č)

Dvosobno stanovanje

oddam. Zg. Šiška 11. (č)

Stanovanje

2 sobi, kabinet, kuhinja, predsoba in pritikline, se odda za maj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1168 (č)

Stanovanje

1—2 sob oddam. Istotam oddam meblovano sobo, parketirano, in sprejmem sostanovalca. Sodarska 6, I. nadstr., (nad sv. Florijanom). (č)

Sobo, kuhinjo,

kabinet (kompl. I. nad.), oddam za marec. Rožna dolina XIII/5. (č)

Sobo in kuhinjo

oddam. Dravlje, Rokova pot 135. (č)

Dvosobno stanovanje

s kuhinjo oddam takoj v najem. T. Savšek, rest., D. M. v Polju. (č)

Enosobno stanovanje

s kuhinjo oddam v najem s 1. marcem. Zalokarjeva ulica 6. (č)

Soba

lepo opremljena, z dvema posteljama, s posebnim vhodom, se takoj odda. Sprejme se tudi zakonski par. - Moste, Poljska pot št. 29. (č)

Soba v centru

se odda. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1211. (s)

Vnajem

Hišo

z manjšim posestvom, na prometnem kraju, oddam v najem mizarju z orodjem vred Brez konkurence. Najemnina nizka. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Kavcija 3000« št. 1087. (n)

Lokal

na prometni cesti Ljubljane (krojaštvo že vpeljano) oddam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1192. (n)

Glasba

Klavirje

pianine prvovrstnih inozemskih znamk nudi najceneje tudi na obroke Uglašuje in popravlja Muzika, Ljubljana Sv Petra cesta 40 (g)

Koncertne citre

dobro ohranjene, kupim. Ponudbe pod »Koncertne citre« št. 1121 na upravo »Slovenca«. (g)

Citre

poučuje po Grünwaldovi metodi Emil Mesgolits, Jurčičev trg 2-II. (g)

Tambur. instrumenti

dve II. bugariji, dve I. bugariji, dve bisernici in en III. brač — se kupijo. Vič 96. (g)

DAME! DAME!
Ne zamudite ugodne prilike!

Radi konca sezije razproda samo zimske plašče, »mučarske hlače« in obleke pletenine in sploh zimsko blago za 50% ceneje. Ne zamudite ugodne prilike, dokler je še izbera.

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Posestva

Stara trgovina

manufakture, specerije in železnine se takoj proda. Glavna točka v mestu. - Potrebno 120.000 Din. — Dopise na podruž. »Sl.« v Celju pod »Stara trgovina« št. 1079. (p)

Valjčni mlin

z vodnim pogonom, v velikem trgu — se poceni proda radi selitve. Cena 65.000 Din. — Velika hiša v Ljubljani, z 11 strankami, vrtom in parcelo 1000 m² za 410.000 Din. Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka 28 p

Mlin

veliki, zidani, na stalni vodi ter preso za olje prodam z vsemi pritiklinami. Ivan Munda, Savci-Sv. Tomaž, Ormož. (p)

Trgovsko hišo

na prometni točki prodam Potrebna četrtina v gotovini ostanek vložne knjižice Kmetske hranilnice ljubljanske Ponudbe na upravo »Slov.« pod »400« št. 783. (p)

Hiša z vrtom

v kateri je bila specerijska trgovina v rudarskem kraju na deželi porabna za trgovino obrt ali stanovanje, se proda za 40.000 Din En del kupnine bi se sprejel tudi v hranilnih knjižicah Pozive se: Ljubljana, Dr Loretto, Kongresni trg st 2 (p)

Stavbišče

trgovsko hišo ali katerokoli drugo poslopje v trgoske svrhe v prometnem kraju — kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Kjerkoli« št. 1022. p

Hišico

2 sobi in kuhinja, z vrtom in sadovnjakom, kupi gospa na mesečno odplačevanje. Istotako sprejmem starejšo osebo, ki poseduje gori navedeno, v dosmrtno oskrbo. — Bližina Maribora zaželjena. - Helena Mikša, Zagreb, Ilica br. 169-I. (p)

Hiša z vrtom

naprodaj pri postaji Brezovica. Poizve se pri hišniku Gledališka ul. 8. (p)

Parcela

po ugodni ceni naprodaj. Sv. Petra cesta 46. Pukelstein. (p)

Stavbna parcela

pol orala, tik postaje Sv. Jurij ob j. ž. - se proda. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1125. (p)

Hiša na deželi

20 minut od postaje, v bližini cerkve, pripravna za obrtnika ali upokojenca, radi bolezni naprodaj za 45.000 Din. — Zraven spada travnik in vrt. R. Perše, Št. Rupert, Dolenjsko. (p)

Restavracija

v ljubljanski okolici naprodaj z vsem inventarjem. Vsebuje 14 opremljenih sob, gospodarsko poslopje, njivo in travnik. Naslov v upravi »Slov.« št. 1169. (p)

Sodna prodaja

se vrši dne 15. februarja ob pol 9 v sobi št. 16 okrajnega sodišča v Ljubljani. Prodalo se bo veliko hišo z gostilno ter dve drugi lepi stavbi z velikim dvoriščem in njivo tik kolodvora Vižmarje, pripravno za vsako trgovino ali industrijo. - Sodna cenitev hiše in parcel 376.072 Din, najnižji ponud. 250.715 Din. Parcela 377, to je njiva, sodna cenitev 26.474 Din, najnižji ponudek 17.650 Din. (p)

Mesečna soba

se odda najraje ženski osebi. - Naslov v upravi pod št. 1165. (s)

Majhno gostilno

na prometnem kraju, z nekaj zemljišča, njiv in travnikov — kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 1128. (p)

Pozor peki, trgovci!

Ugodna prilika! 12. februarja 1934 ob 10 bo pri sodišču v Radovljici, soba št. 30, javna dražba dvonadstropne hiše z vodovodom in elektriko — v Kropi št. 28. Dobroidoča pekarna in trgovina obstoja že 30 let. Ocenjeno je na 45.000 dinarjev.

Ženitbe

Mladenič

neoporečen, 33 let star, s premoženjem, želi znanja s posestnico ali obrtnico na Štajerskem. Dopise na upravo »Slov.« pod »Poštenje« št. 1123. (ž)

Oženil

bi se rad lep mladenič, ravno pravih let, z gospodično, ki ima nekaj premoženja. Slika zaželjena, katero na zahtevo vrnem. Ponudbe pod zn. »Ne bo Vam žal« št. 1156 na upravo »Slovenca«. (ž

Obrt

Mlinarji!

Iž prosa, ajda in ječmen kupite najceneje pri

A. VOLK LJUBLJANA
Veletrgovina žita in moke, Kredjeva cesta 2a

Modroce

postelne mreže, železne zložljive postelje otomane divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN
tapetnik Mestni trg 13.

Ugodni nakup morske trave žime, cvilba za modroce in blaga za prevleke pohištva

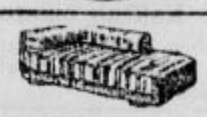

Za Din 1500·-

dobavim praktičen couch poutiran les in tapetniško delo. — Tak cenen nakup Vam je mogoč le, če naročite kompletno in direktno pri tapetniški tvrdki

Rudolf Sever, Marijin trg 2
Največja izbera blaga za pohištvo

Pohištvo

Spalnico

črešnjevo, politirano, po nizki ceni proda Franc Mušič, mizar, Mengeš. (š)

Pohištvo

jedilnice, spalnice, kuhinje, iz mehkega, vezanega in trdega lesa po jako nizkih cenah Vam nudi Gospodarska zadruga mizarskih mojstrov, Vegova ulica 6. (š)

Kratek klavir

(Stiengl), dobro ohranjen, otroški voziček, dve visoki pisarniški omari — prodam Naslov v upravi »Slovenca« št. 1218. (g)

Razno

Dvokolesa

se spremenijo preko zime v shrambo. Očiščenje emajliranje z ogniem in poniklanje najceneje — Tribuna F. B. L., Ljubljana. Karlovska c. št. 4.

Kanarčki!

Izborne harcerje vrvivce (Edelroller) prodaja od 100 Din dalje, samice od 30 Din dalje; odlikovani v Ljubljani z zlato in v Zagrebu z veliko srebrno kolajno. — Franjo Kenič, Maribor, Meljska cesta št. 34, Trstenjakova 2-II.

Brezplačno

dobite v sredo in soboto naslednjih dveh tednov na Vodnikovem trgu **juho iz »Juhana«.** - Pridite in poskusite, da se prepričate o izborni kakovosti domačega izdelka. (r)

Kupimo

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod zn. »Kupim takoj«. (k)

Motorno kolo

pomožno, lahko tudi nerabno — kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Cena« št. 1000. (k)

Veverične

in vse druge kože divjačine kupuje po visokih cenah: Zdravič, Ljubljana, Florijanska 9. (k)

Zlato, srebro, platin kupuje po najvišjih dnevnih cenah **Mariborska Rafinerija** zlata Orožnova ul. 8.

Kupimo

dobro ohranjene stružnice, revolver, automate, brusilne stroje, fresmašine, ekscenter frikcijskih in hidrauličnih stiskalnic, za obdelavo automobilskih delov, proti plačilu v gotovini. Obširne ponudbe z navedbo cene na »Automontaža« delavnica d. d., Ljubljana VII, Kamniška ulica 25. (k)

Svinjsko mast

čisto in ocvirkovo, domačih prašičev — kupim. Ponudbe na upr. »Slov.« pod št. 1070. (k)

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DRAGIH KOVIN** - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina

Bukovih drv

več vagonov kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ljubljana« 1176. (k)

Odštevalni vodomer

(vodni števec) kupi Krošelj, Ljubljana, Šmartinska cesta 15. (k)

Rolete za lokale

kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro ohranjene« 1166. (k)

Knjižno omaro

dobro ohranjeno, kupimo za Cirilov dom, Streliška ulica 12. (k)

Krojači! Šivilje!

Kupujem volnene krpe (odpadke). Stari trg 18. k

Borove hlode

od korena ravno raščene, brez grč, od 35 cm naprej, od 3½ do 7 m dolžine - kupim proti takojšnjemu plačilu. Vprašati: Janežič, Medvedova cesta št. 25, Ljubljana. (k)

Železen štedilnik

dobro ohranjen — kupim. Ivan Koder, Predovičeva 12, Moste. (k)

Vsakovrstno **zlato** kupi po najvišjih cenah **ČERNE** juvelir Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Prodamo

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik Tržaška cesta štev. 16 Telefon 33-13

PERJE

sivo čehano kg Din 25·-
Pol puh bel kg Din 95·
Puh sivi II. kg Din 100·-
Puh sivi I. kg Din 125·-
Puh bel, najfineši kg Din 220·-
Vse kemično očiščeno

Eksportna hiša „Luna", Maribor

Posteljne mreže

izdeluje in popravlja na lesenih in železnih okvirjih najceneje — Aloiz Andlovic, Komenskega c. št. 34. (t)

PERUTNINARJI!

Inkubatorje in ostale priprave za perutninarstvo dobite najceneje pri **F. HADLEC, TEMERIN** tovarna inkubatorjev Zahtevajte cenik

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodneje in najceneje tvrdka Karl Prelog Ljubljana Židovska ulica in Stari trg (l)

VATO

v tablah in za odeje — preden naročite za Vašo potrebo — zahtevajte moje vzorce in cenik

Arbeiter-Maribor

Vino

od 50 l naprej belo, rdeče in črno - se dobi pri Osrednji vinarski zadrugi za Jugoslavijo v Ljubljani, Kongresni trg 2 (l)

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne **dr. G. Piccolija v Ljubljani** se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Radi preselitve

ugodno naprodaj na dobrem mestu dobro vpeljana strojna pletarna z vsem inventarjem. Informacije da g. Kurt »Rekord«, Maribor, Ulica X. oktobra št. 5. (t)

Perje

puh, 15 vrst — od 8 Din naprej — ter

volno in žimo

za modroce prodaja najceneje ŠEGA, Wolfova 12 (dvorišče).

Suha bukova drva

žagana, dostavljena na dom, meter 95 Din, prodajam — Franc Janežič, Dolenjska cesta 5. (l)

VINA

Za težko delo Vam z dobrim vinom postreže

Centralna vinarna v Ljubljani.

Kovčki,

ročne torbice, listnice, denarnice, nahrbtniki, gamaše v veliki izbiri pri **Ivan Kravos, Maribor** Aleksandrova 13.

Motorno kolo

novo, znamke »Sachs«, 1¼ PS, naprodaj za 3500 Din. Naslov: Alojz Meško, Sobotinci, p. Moškanjci. (l)

Razproda se poceni:

60 hl belega vina I. vrste letnik 1932 in 30 hl cvička l. 1933 iz Vivodinske okolice. Zupančič Ivan, Jurkavas, Straža, Novo mesto. (l)

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1934

začne 4. marca

33⅓% popusta pri vožnji na nemških železnicah!

Vsa obvestila daje:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Dvořakova ul. 3/II

ali

Zvanični biro lajpciškog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33

Otroški voziček

globok, naprodaj za 400 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 1194. (l)

Sveža jajca

po 0.80 Din kom. nudi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. 5. (l)

Sveže repe in pese

prodam po ugodni ceni več tisoč kilogramov. — Naslov pove uprava »Sl.« pod št. 1126. (l)

2000 kom. hmelovk

polovico že suhih, polovico pa sedaj sekanih, od 6 do 10 m dolgih, prodam. Nagode Ivan, pos., Mokronog 135. (l)

Bukovih drv

7 vagonov, suhih, franko vagon Sevnica, kg po 0.12 Din — prodam. Jožef Merc, Sevnica. (l)

Na javni dražbi ugodno naprodaj:

Lovska puška dvocevka, lutzova peč, dne 7. II. 1934 ob 16, Glince, Tržaška cesta 12, in Glince, cesta XVII št. 15.

Motorno in damsko kolo, šivalni stroj, dne 5. II. 1934 ob pol 17, Ljubljana, Vožarski pot 1.

2500 l belega dalmatin. vina, dne 7. II. 1934 ob ¼18, Ljubljana, Tyrševa cesta 9.

Konj in dvovprežen voz, dne 5. II. 1934 ob 7, Okonina 12, Radmirje.

Razno trgovsko blago in oprema, dne 9. II. 1934 ob pol 19. Dol. Lendava, Glavna ulica 77.

Dva šivalna stroja

ženski Singer in krojaški, ugodno naprodaj. Žabjak št. 10. (l)

Polkrvno kobilo

lepo, petletno, brezhibno, prodam ali zamenjam, ker je breja. Naslov v upravi »Slovenca« 1164. (l)

Seno

napol sladko, proda po 35 par kilogram Ivan Pezdir, Brezovica 27. (l)

Plemenske jarčke

dobre jajčarice, prodam. Veliki Stradon 11. (l)

Sprejmejo se učenke

prvovrstne pletilje in šivilje pletenin. Nastop po dogovoru. F. Kos, Ljubljana, Židovska 5. (b)

Inserirajte v „Slovencu"!

Do preklica jemljemo v račun tudi knjižice prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov

Vsled preselitve trgovine

velika odprodaja blaga po znatno znižanih cenah pri

Stanko Florjančič, Sv. Petra c. 35

železnina

Gospodinje, ne zamudite ugodne prilike!

»Zakaj niste na tem mestu razobesili svarila?«

»To smo vendar storili; toda, ker se ni nihče ponesrečil, smo ploščo s svarilom odstranili.«

Hotel-Union-Bled

se priporoča cenjenim poseinikom Bleda s svojo izborno kuhinjo, dobro kapljico; kurjene sobe. — Cene zmerne. — Za obilne obiske se najvljudnejše priporočata

F. in A. Anderle

RADIO NARODU!

Odločili smo se, da radio 100% popularizira in radi tega Vam stavimo naš aparat tipa 938, kateri sprejema tudi ameriške postaje na razpolago, in sicer na

18 mesečnih obrokov po Din 210·—

oziroma Din 220·— za isti aparat z vdelanim supreforom. — Razun vseh evropskih postaj sprejemate tudi ameriške postaje.

Največja radio industrija sveta **PHILIPS RADIO**

Zastopstvo:

H. SUTTNER,

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 6

Zahtevajte brezplačni cenik! Zahtevajte brezplačni cenik!

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posojilničarjev z vsem svojim premoženjem.

ZAHVALA. Vsem, ki so našo ljubljeno sestro, svakinjo in teto, gospodično

ANICO PERŠIČ

damsko krojačico

spremljali na njeni zadnji poti, ji pokrili krsto in grob s cvetjem in se je kakorkoli spomnili, ter za vse izraze sočutja, naša najglobokejša zahvala. Posebno se zahvaljujemo še g. primariju dr. Jenku za njegovo izredno skrb in dobrohotnost v njeni brezupni bolezni, vsem ostalim gg. zdravnikom, čč. sestram in bolniškim strežnicam za ljubečo postrežbo, kakor tudi g. Ivanki Ostrouhov za njeno vprav sestrsko skrb in požrtvovalnost.

V Ljubljani, dne 3. februarja 1934.

ŽALUJOČI OSTALI.

Številnim njegovim učencem, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je — previden s sv. zakramenti — v svojem 55. letu, dne 2. februarja 1934 ob osmi večerni uri umrl vlč. g. duh. svetnik

Martin Petelinšek

katehet deške meščanske šole v Mariboru

Pogrebne obrede za njegov dušni mir začnemo v nedeljo, dne 4. februarja 1934 ob dveh popoldne pred mestnim stolnim župniščem in jih končamo na magdalenskem pokopališču na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek, dne 5. februarja 1934 ob devetih v mariborski stolni cerkvi.

Naš spomin na njega bodi pobožna molitev!

V Mariboru, dne 2. februarja 1934.

Stolno-župnijski urad in žalujoči tovariši.

Učiteljski zbor državne deške meščanske šole v Mariboru naznanja, da je odšel dne 2. t. m. v boljše življenje tovariš

Martin Petelinšek

stalni veroučitelj

Vsi, ki smo ga poznali, ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Pokoj njegovemu izmučenemu telesu, večna radost zlati duši!

Maribor, dne 3. februarja 1934.

Učiteljski zbor.

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Ceč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Lojze Golobič.